

CF FOLIO

Найкращий письменник України!

ЛАДА ЛУЗІНА

Київські вiгьми
Меч і Хрест

Київські відьми

Лада Лузіна

Меч і хрест

«Фолио»

2012

Лузіна Л.

Меч і хрест / Л. Лузіна — «Фолио», 2012 — (Київські відьми)

Три молоді киянки прийняли від помираючої відьми Килини її дар. Як же вони зуміють розпорядитися ним? Адже вони такі різні: студентка історичного факультету Маша Ковальова, залізна бізнес-леді Катерина Дображанська і звільнена з нічного клубу співачка-зайдиголова Даша Чуб на прізвисько Землепотрясна. Всі події розгортаються в наші дні. Але, володіючи магічною силою, не важко потрапити в минуле і познайомитися з авторами «Трьох богатирів» і «Демона» – Віктором Васнецовим та Михайлом Врубелем. А також відвідати київську Лису Гору, де, за переказами, збиралися усі слов'янські відьми.

© Лузіна Л., 2012

© Фолио, 2012

Содержание

Розділ перший,	7
Розділ другий,	15
Розділ третій,	22
Розділ четвертий,	31
Розділ п'ятий,	42
Розділ шостий,	52
Розділ сьомий,	60
Розділ восьмий,	72
Конец ознакомительного фрагмента.	74

Лада Лузіна
Київські відьми. Меч і хрест
Моєму Місту присвячується

Розділ перший, у якому з'являється чорний ворон

*Якщо ворон на церкві каркає – бути небіжчиківі.
«Руські народні прикмети і повір'я»*

Ясного липневого дня, незадовго до Івана Купала, Андріївським узвозом, що в'ється змією на Поділ, ішла екскурсія іноземних туристів.

Її очолювала красуня-екскурсовод – пані апетитна, як кошик гарячих пиріжків, незрозумілого і не важливо якого віку. Адже – ви погодитесь зі мною, чи не так? – яка різниця, скільки жінці років, якщо п'ятнадцять чоловіків невідривно дивляться на її груди, насилу відволікаючись на інші, історичні, цінності.

– О, *couleur locale!*¹ – смачно цокнув язиком один, миршавий і з д'артаньянівським носом.

Інші радо закивали.

Ніскільки не збентежена такою пильною увагою до двох національних раритетів, що вместилися в її декольте, красуня натхненно вішала, з тією легкістю й невимушеністю, з якою жінки говорять зазвичай про предмети любовні, модні та світські:

– Подивіться ліворуч. Перед вами серце Києва – Старокиївська гора. Саме тут брати Кий, Щек і Хорив заснували місто, назване на честь старшого брата, – Київ, – столицю Давньої Русі і Матір городів руських!

І голос її прозвучав так захоплено і хвалькувато, – ніби йшлося не про давніх князів, а про пропозицію руки та серця, отриману нею від президента країни не пізніше як учора ввечері.

На небі світили сонце і прозорий місяць, таке траплялося в Києві так часто, що нікого особливо не дивувало. Зненацька, немов хтось згори труснув чорнильним пером, на небозвід капнув чорний ворон, усівся на сліпуче сонячний хрест Андріївської церкви й видав протяжне та гучне: «Ка-а-а-а-а!». Красуня, що вже встигла наплести туристам про загублену голову Володимира Великого, вкрадену з його могили на Старокиївській Петром Могилою, мигцем спохмурніла, але бадьоро вела далі:

– Подивіться праворуч: ви бачите перлину українського бароко – Андріївську церкву архітектора Бартоломео Растреллі. Церкву було побудовано на горі, де, згідно з Нестором-літописцем, апостол Андрій Первозваний у 40-х роках нашої ери підніс свій хрест як знамення майбутнього навертання слов'ян до християнства. Поряд із церквою, в будинку № 10 жив художник Михайло Врубель. Тут він написав перший варіант своєї знаменитої картини «Демон», – красуня навіщось підморгнула.

Перекладач безбарвно переклав французькою сказане.

Один із екскурсантів занервувався: чи правильно той перекладає? Судячи з тону красуні, можна було подумати, що вона тільки-но розповіла їм пікантний політичний анекдот.

Ворон закричав утретє, підхопився з церкви й полетів на захід. Красуня задумливо осіклася, проводжаючи його стривоженим поглядом. І нараз із неймовірною для жінки майстерністю хутко зацокала на тонких шпильках по кривих буличниках Андріївського. Вулиця різко крутнула ліворуч, потім праворуч.

– Дивімося ліворуч, – зацокотіла екскурсовод, неначе намагалася виплюнути якнайшвидше несподівано набридлу їй інформацію, що охолочила і втратила смак, – це гора Хорива – Хоривиця, або Замкова гора. Багато хто вважає її однією з Лисих Гір Києва. Інші з ними сперечаються. Дивімося праворуч. Навпроти Лисої Гори стоїть будинок № 13 – під ним із

¹ Місцевий колорит, місцева своєрідність (*франц.*).

1906 по 1913 рік жив письменник Михайло Булгаков, який увічнив Андріївський узвіз під псевдонімом Олексіївський у своєму романі «Біла гвардія». Трохи далі можна побачити гору третього брата – Щекавицю, відому також як Олегівка. На ній поховано князя Олега, смерть якого була оспівана поетом Олександром Сергійовичем Пушкіним у «Пісні про віщого Олега». Як ви могли помітити, Київ складається з легенд, як панно з мозаїки, – літературно красиво закінчила вона і, зупинившись біля будинку, позначеного украй дивною табличкою «Центр Старокієвського колдовства на Подол...», усміхнулася цукрово-солодкими зубами: – На цьому наша екскурсія завершується. Є запитання?

Французи метнулися до перекладача і, оточивши його, загаркавили оклично й питально, перебиваючи один одного.

– Вони запитують, чи можна сфотографуватися з вами на згадку? – байдуже переклав той.

– Будь ласка, – відповіла красуня ввічливо і машинально поправила бюст.

Д'Артаньяни, зрозумівши цей жест без перекладу, моторно обліпили її з усіх боків. Перекладач, у кадр не запрошений, отримав у руки фотоапарат і байдужливо прицілювався.

– Зверніть увагу, – оголосила екскурсоводка з професійно розповідними інтонаціями в голосі. – Зараз ви фотографуєтеся з головною визначною пам'яткою нашої нації – українською жінкою. Ще ваш співвітчизник, французький історик Боплан, подорожуючи дореволюційною Україною, захоплено писав, що тільки тут, в особливий день року, наперекір усім іншим народам, не хлопці сватали дівчат, а дівчата – хлопців. І, зауважте, завжди досягали згоди. Їм допомагають, стверджував він, деякі забобони, що існують в українців щодо жінок. А ніяких забобонів тут немає. Просто... До речі, ви одружені? – несподівано поцікавилася вона у найближчого.

Дослухавши переклад, чоловіки відлипли від неї так само швидко, як приклеїлися хвилину тому. Поруч залишився лише один, який отримав безсоромне запитання, перелякався, та чомусь не втікав.

– Не бійтеся, *mon ami*², я пожартувала, – невесело засміялася дивна екскурсоводка і, діловито поправивши груди, зайшла у двері «Центра Старокієвського колдовства на Подол...».

* * *

Тим часом ворон, який накаркав біду на маківку Андріївської церкви, встиг облетіти півміста, вишукуючи щось важливе і, судячи з усього, рідкісне в природі.

Опустившись на підвіконня кремезного хрущовського будинку неподалік од залишків Кадетського гаю, ворон уважно подививсь у вікно й видав різке застережливе: «К-а-ррр!». Хоча сторонньому спостерігачеві й важко було зрозуміти: що могло привабити тут такого важливого птаха?

За пофарбованою в оптимістичний волошковий колір рамою вікна угніздилася крихітна шестиметрова кухня, щільно заставлена допотопним совковим гарнітуром «Червона шапочка». На полицях під стелею стояли червоні в сріблястий горох баночки для сипких продуктів, так густо вкриті в'язкою кухонною пилюкою, що ставало зрозуміло: їх поставили туди винятково для краси ще на початку 80-х років, і відтоді уявлення тутешніх хазяїв про красу та про функції баночок ніскільки не змінилися.

Біля плити, протягнувши руку до червоно-горохастого чайника, що волав про власну готовність, метушилася заклопотана руда жінка років сорока, що явно належала до категорії дам, яких Господь лише з недомислу не наділив сімома руками замість двох. У зубах у неї був затиснутий недогризок чорного косметичного олівця, обвисла кишеня халата настовбурчувалася від шойно знятих бігудів, а енергійне шокате обличчя викликало асоціацію з бомбою,

² Мій друг (франц.)

що відлічує час, який залишився до неминучого вибуху. Правою рукою жінка не дивлячись підхопила крикливий чайник і налила в чашку окропу, лівою вкинула туди дешевий чайний пакетик, тоді як обидва її ока – одне кривувато підведене, друге невинно заспане – намертво прилипли до екрана маленького телевізора.

«Сьогодні вночі, – бадьоро бубонів телевізор закадровим кореспондентським голосом, – у Куренівському районі прорвало систему водопостачання. Рух на вулиці Фрунзе було перекрито...».

Жінка квапливо підсунула червону в білі горошини чашку дочці Марійці, яка сиділа за столом, і почала обробляти око, що залишилося, продовжуючи косувати на екран.

Дочка, прилаштувавши перед тарілкою обгорнену в газету товсту книжку, меланхолійно доїдала вівсяну кашу.

Утім, коли б не фірмові самоварні щоки і мідно-рудий колір волосся, запідозрити в цій непоказній панночці дочку такої бурхливокиплячої матері було б практично неможливо. У Марійки було обличчя аскета, що звик до несмачної, але корисної їжі та нецікавого, але правильного життя, кругле, як циферблат годинника, який нікуди не поспішає і ніколи не спізнюється. Безлика зачіска у вигляді пуританської дульки, футболка навипуск і поглядонепроникна спідниця до п'ят точно доповнювали образ ідеальної ботанічки.

Відвівши погляд від книжки, дочка з цікавістю подивилася на екран в надії побачити там свого батька. Живіт телевізора рябів кадрами вранішньої хроніки. Вулиця Фрунзе, залита водою, хоровод робітників біля відсунутого каналізаційного люка, з-поміж яких на секунду промайнуло заклопотане чоло якогось парубка з яскраво вираженими східними рисами, що поглянув раптом на Марійку впритул чорними, як вовчі ягоди, очима...

«Причини аварії поки що невідомі, – перейшов телевізор на трагічний тембр, – але жителі району охоплені панікою. Деякі з них досі пам'ятають Куренівську трагедію 13 березня 1961 року, коли потоки рідкої грязюки затопили приватний сектор. Рівень води досягав тоді висоти другого поверху. Тисячі жителів загинули».

– Що ж вони не кажуть, що ті, кого їх рятувати послали, теж загинули?! – завчено заголосила мати, яка давно чекала приводу запанікувати. – Що ж це робиться, га? Адже й тато наш зараз там, аварію ліквідує.

– Кар-р-р-р-р, – розкотисто прокоментував цей факт чорний ворон.

– Розкаркався! – ще більше обурилася жінка й замахала руками, намагаючись прогнати птаха, здатного накликати біду.

– К-рр, – коротко висловив свою думку про неї той і полетів геть.

«А тепер новини культури, – радісно оголосила ведуча новин на телеекрані. – Сьогодні в Київському музеї російського мистецтва відкриється виставка».

– Знову читаєш! – без переходу накинулася мати на Марійку. – Що це? Підручник?

Марійка зніяковіло поглянула на матір – брехати вона не вміла.

– Що? – миттєво завелася мати. – Знову?! Знову «Майстер і Маргарита»? Скільки можна? Краще б предмет повторювала!

– Мамо, – тихо озвалася Марійка без надії на помилування, – ти ж знаєш, я дуже давно все вивчила. Я все знаю на «відмінно».

– Усе знаю... Вона все знає! Чого ж ти при цьому така дурка! – остаточно вибухнула мама й раптом жалібно заголосила, зсутуливши плечі та зморщивши обличчя. – Та чи ти ж у мене потвора, чи неповноцінна яка!.. Чого ж тобі так не таланить? Двадцять два роки, і жодного парубка! Я у твоєму віці вже тебе народила! У Тетяни Петрівни дочка вдруге заміж виходить! А ти все вдома сидиш і книжки про любов читаєш. Може, тобі хто поробив, зурочив? Сходила б до якої-небудь бабці, чуєш? – Голос матері несподівано став благальним. – Я тут у співробітниці адресуку взяла. Вона каже: допомагає. Сходи, доцю, попроси, щоб тобі вінець безшлюбності зняли.

– Матусю, – приречено скривилася Марійка, – ну навіщо ці дурниці?

На одну тужливу, як шлунковий спазм, мить їй стало нестерпно соромно за власну нікчемність і страшенно жаль матір, яка народила на світ пустоцвіт.

І захотілося зникнути... Чи затулити вуха.

– Ну сходи, доцю. Хіба тобі важко? – ележно попросила мама. – Я тобі й грошенят дам. Гаразд? – І, не залишаючи Марійці паузи для подальших заперечень, витягла з сумки, що висіла на ручці холодильника, загорнуті в папір гривні й метушливо виклала їх на стіл поряд із Марійчиним ліктем.

– Гаразд, – безуспішно спробувала втекти та. – Я пішла. А то на іспит запізнюся...

– Гроші не забудь, – вже суворо наказала мати.

Упокорившись долі, дочка засунула папірці в книжку і рвонула в коридор.

– Ой, мамо! – сумно схлипнула вона, в сто тридцять перший раз натикаючись на старий безробітний велосипед, подарований батьками до її п'ятнадцятиріччя.

– Під ноги дивитися треба! – обізвалася мама.

Скоцюрбившись навіл, Марійка перечекала мить гострого болю й погладила майбутній синяк.

У неї завжди було погано з координацією рухів. Вона не вміла танцювати й на велосипеді їздити так і не навчилася, – утримавши рівновагу декілька секунд, враз завалювалася в найближчі куці...

Але вона намагалася не думати про це.

Вона думала про реальні й літературні прототипи булгаковського Воланда, про оспорювану численними істориками дату заснування Києва, про доцільність об'єднання язичницьких і православних свят... Але тільки не про себе саму.

Навіщо думати про сумне?

* * *

Негарно посварившись із матір'ю Марійки, ворон повернувся на Андріївський узвіз і, облетівши навколо багатовежного готелю «Андріївський», вибрав одне з вікон адміністративної частини, що здається керівництвом під офіси платоспроможним фірмам.

«Ка-а-а-а-а», – по-чоловічому схвально крякнув він, і цього разу з ним важко було не погодитися.

Дама, що сиділа за начальницьким столом, була справжньою красунею!

Проте і в ідеально дорогому її костюмі, і у вузьких окулярах в золотій оправі, що пере-креслюють гостре і небезпечне, як ніж, обличчя, і у величних прикрасах, бездоганних з точки зору смаку, вгадувалося все ж щось дивно безстатеве, якась майже патологічна зневага до власної зовнішності. Підбираючи одяг і аксесуари, ця дама напевно до міліграма зважувала в думці, наскільки вони підкреслять її статус і клас, ні на секунду не замислившись над тривіальним «to be or not to be»? – «Личитимуть вони мені чи ні?».

«Ка-а-а-а-а...» – ворон задумливо схилив голову набік.

Але сувора дама, що вросла правою щокою в сріблясту телефонну трубку, знову його не почула. Адже, по-перше, шибки в її офісі були звуконепроникні. А по-друге, Катерина Дображанська була стовідсотково переконана: у світі немає нічого важливішого за цю телефонну розмову, і навіть звістка про близький кінець світу навряд чи відвернула б її увагу.

– Так, значить, ваше рішення остаточне? – грізно спитала Катерина у слухавки. І на обличчі її була написана остання стадія людиноненависництва, але голос звучав рівно і стримано, що, безумовно, свідчило про її надзвичайну силу волі.

Що саме відповіла їй невихована слухавка, нам лишилося невідомо, але тієї ж секунди Катя розлючено шпурнула сріблястий апарат у вікно.

Скло мужньо витримало удар, телефон розвалився, оголивши начинене дротами черевце, ворон ракетою зметнувся в небо, а слухавкометальниця люто вистрілила чорним поглядом у свого флегматичного заступника, що розташувався в кутку канапи.

– Усьому кінець! – прогарчала вона. – П'ять років праці псові під хвіст! Якщо вони побудують свій супермаркет поряд з нашим, я розорена. У них мережа, вони можуть дозволити собі понизити ціни. Вони переманять до себе всіх наших покупців... Чорт! Чорт! Чорт! Убила б! До речі, скільки коштує замовлене?

– Катерино Михайлівно, – мовив її заступник валер'яново-заспокійливим голосом, – заспокойтеся, будь ласка.

– Що?! – розлютилася Катя ще сильніше. – І це мені каже мій заступник! Якщо я заспокоюся, ми всі завтра підемо з торбами! І ви, між іншим, теж! Скільки коштує приміщення, де вони хочуть облаштуватися? А чи не можна його перекупити?

– Я дізнавався, – спокійно уточнив заступник. – Сімсот тисяч. І то якщо ми внесемо гроші протягом тижня.

– Тиждень? Це нереально. Немає у мене стільки вільних грошей!

На стервозно-зосередженому обличчі Каті виписалась інтенсивна робота думки. Було видно: слово «здаватися» в принципі відсутнє в її лексиконі.

– Можливо, вам варто звернутися до Василя Федоровича, – ненав'язливо підказав їй заступник.

Катерина спохмурніла і запитливо подивилася в дзеркало біля дверей. Підійшовши ближче, вона прискіпливо, скрупульозно вивчила свій вигляд із байдужістю оцінювача в магазині. У цьому погляді не було і натяку на самозамилування. Судячи з усього, Катя взагалі зазірала в дзеркало тільки для того, щоб перевірити свою готовність до продажу на діловій зустрічі, презентації або як у цьому разі...

– Так, – безрадісно зробила вона висновок, – Василь Федорович може мені допомогти. – Вона нашвидку і з відразою скривилася. – Мерзота він, звичайно, рідкісна. Але краще так, ніж ніяк. Сьогодні ж зателефоную йому і запрошусь у «Мерлін», на вечерю. Він завжди кличе... От чорт!

У своєму темному, коротко постриженому волоссі вона помітила білого диверсанта. Катя катастрофічно сивіла.

– Не варто так часто згадувати чорта. Тим паче тут, – із полегшенням заусміхався заступник, розуміючи, що буря минула.

– Тобто? – нетерпляче уточнила начальниця, зосереджено розшукуючи в себе на голові нових зрадників.

– А ви хіба не знали, що вікна нашого офісу виходять на київську Лису Гору?

– Дістали ви мене з вашим заумом! – огризнулася Дображанська. – Я, коли хочете знати, три роки привчала себе говорити «чорт» замість «б...». Сама собі штраф призначила: за кожне «бе» десять доларів на користь бідних. – Вона різко натиснула кнопку виклику секретарки. – Ганнусю, зателефонуйте моїй косметичці, я буду в неї через дві години. І відшукайте мені фото Василя Покобутька – треба терміново підготуватися до зустрічі... От чорт-рт!!!

* * *

– Сані, крути дупкою! Ну ж бо, ну ж бо, працой хвостом! – азартно підструнчила Дарина балетних хлопчиків на сцені.

Усі вони були обряджені чортами, і головна фішка танцю полягала в тому, щоб їхні хвости періодично ставали дибки і звивалися, як стрічки у гімнасток.

– Землепотрясна, ти – не арт-директор, а тиран! – кокетливо пропихтів гарненький танцівник Сані.

– Гаразд, гаразд, – відмахнулася Дарина Чуб, підтягуючи купальник. – Ти краще дупку не розпускай. Зимової і літньої пори держи хвоста догори!

Землепотрясна (як не без підстав охрестили її в клубі) вдоволено закинула босі ноги на стіл. У носі в неї виблискувала сережка з блискучим камінчиком, передпліччя обіймало закрутисте татуювання «браслетом», в очах горіла стовідсоткова впевненість: життя прекрасне!

Відкрита тераса клубу «О-йо-йой!» (назва, креативно придумана його арт-директором замість відстійної «Лос-Анджелес») виходила просто на пляж біля Дніпра, і Дарина могла щодня поєднувати приємне з корисним – працювати і водночас фритюритися під сонцем, стаючи з кожним днем все шоколаднішою. Хоча після тривалих і хворобливих криків директора їй довелося піти на компроміс і придбати собі «нормальний» купальник із ліфчиком, який, на глибоке переконання Дарини, безнадійно псував засмагу і без якого вона благополучно обходилась останні п'ять років.

Балет на сцені дружно став рачки, хвости – трубою.

– Молодці! – захоплено заволатала Дарина. – Шостого наш чортів канкан буде окрасою програми!

– Охолонь! – осадила її місцева перукарка Завзята, що зосереджено заплітала білі патли Дарини в тоненькі афро-американські кіски.

– Класні хлопчики, правда? – і не подумала охолоняти та.

– Тільки блакитні, – гидливо пирхнула перукарка. – Знають, як дупу свою продати, а більше з них користі ніякої.

– Дурня..! – блискавично спалахнула Дарина. – Б'юся об заклад, я Сані спокушу? Ще до свята. Гаразд?

– Гаразд, – кисло погодилася Завзята. – Тільки в тебе однаково нічого не вийде.

– На мій мопед?! – запалала Дарина пожежею.

– На твій мопед? – невідомо здивувалася Завзята.

– Ага! Я ставлю мопед, а ти – каблучку, яку подарував тобі твій Алекс.

– Авжеж, розігналася! Вона знаєш скільки коштує? – зневажливо пробурчала перукарка.

– А чим ти ризикуєш, Завзята? – розсміялася Дарина. – У мене ж однаково нічого не вийде. Ой, дивися, дивися, по пляжу ворон ходить! Здорове-е-енний який!!!

Перукарка роздратовано смикнула Дарину за коси, повертаючи її невгомону вертку голову в потрібну позицію.

– Ну що ти завжди радієш усьому так, наче тобі зарплату принесли? – процідила вона.

І мала рацію. Назвати характер Дарини легким було б явним применшенням – він був невагомим і ширяв над землею, немов різнобарвна повітряна куля, що закономірно викликало роздратування homo sapiens, які вважали себе серйозними і такими, що твердо стоять на двох ногах.

Землепотрясна була схожа на бучне свято, на дитячий м'яч, що невтомно скаче по підлозі. Завзята ж належала до категорії людей, які добре знають: саме дитячі м'ячі розбивають шибки і звальюють вази із сервантів, а на буйних святах завжди віддавлюють ноги і крадуть гаманці. Що ж до повітряних куль, – їх краще міцніше стискати за хитрий хвостик.

– О-о-о... – не без задоволення оповістила вона Дарину, – директор до нас прямує. Зараз отримаєш чергову нагінку!

До них і справді підпливав злий і трохи оплавлений спекою директор клубу. Дарина наморщила носа і, знявши ноги зі столу, засунула їх у свої улюблені ботинки «як у Джоні Дешпа», що їх носила взимку і влітку, аж відтоді, як гахнула за них суму, що дорівнює вартості всього належного дівчатам взуття, включаючи хатні капці.

– Дариночко, – почав директор із лагідністю, що не обіцяла нічого доброго, крізь зуби, – ви сьогодні ввечері співати збираєтеся?

– Так, – безтурботно всміхнулася та. – А що?

– Тоді у мене до вас особисте прохання – не ходіть до зали. А то ви заводите клієнтів, сідаєте до них на коліна... А потім вони беруть в облогу мій кабінет, пхають гроші і вимагають вас. І погрожують мені, між іншим! Я щовечора змушений під загрозою розправи захищати вашу сумнівну честь. Ви прекрасний арт-директор, Даринко, але не поведіться, як остання...

– П-і-і-і-і! – голосно пропищала Дарина, імітуючи славнозвісний звук у телевізорі, що перекриває матюки. – Обіцяю вам, Олександрє Віталійовичу, сьогодні стоятиму на сцені, як солдат перед мавзолеєм Леніна. – Вона бадьоро приклала долоню до скроні, віддаючи честь.

– До порожньої голови... – неприязно почав директор, але махнув рукою. – Гаразд. Що у нас із шостим числом?

– О! – пожвавилася Дарина. – Ніч на Івана Купала вийде землетрясна! Преса в курсі – усі шоковані. Усі ж – язичники, усі, насправді. Гороскопи там, бабки-шмабки, секс, коротше... На пляжі складемо вогнища, через них стрибатимемо! Усім чоловікам видаватимуть при вході роги...

– У якому розумінні? – стрепенувся директор.

– Та ні, не в тому, – реготала Дарина і, вивернувшись, вивудила з кишені кинуту на стіл куртку затягану книжечку. – Просто ніч на Івана Купала – це, типу, наш слов'янський Хелловін! Ніч перед святом Усіх святих, тобто в нашому випадку одного головного святого, коли нечисть володарює на землі цілковито. Чорти там, відьми, вовкулаки! – радісно блиснула вона інтелектом, який, на відміну від інших частин її ества, випромінював блиск украй рідко. – Тому чоловікам видаватимуть роги, зуби і хвости, жінкам – мітли і вінки. А вранці дами пускатимуть вінки зі свічками по Дніпру, а мужики – їх ловитимуть... Я все-все про Купала прочитала. У мене ціла програма!

– Угу, – скептично пирхнула Завзята, явно адресуючи свої сумніви близькому начальству. – Тільки Хелловін – це Хелловін, його всі знають. А це все наші мамині радощі... І взагалі, навіщо людям потрібні два Хелловіни?

– Але цей наш, особистий! – гучно образилася Чуб.

– Гаразд, – приречено зітхнув директор, – працюйте. І пам'ятайте, що я вам сказав. Один крок зі сцени, і вважайте, що ви звільнені.

* * *

– Усе, кінець ніби, – незадоволено пробасив Марійчин батько, моргаючи червоними від втоми очима. – Запарилися! Ну й пекло.

Під землею було нестерпно задушливо і жарко, немов у лазні натоплено до червоного жару. Володимир Сергійович нетерпляче стягнув куртку, що стала нестерпною, і замотав її навколо пояса, – під ногами хлюпала рідка грязюка і клубочилася пара.

– Чьо ти хочеш, Сергійовичу, воду ж гарячу прорвало, – нагадав йому напарник. – Онде ще теча, – тицьнув він пальцем. – Бачиш? Але ця, здається, остання... Гей, новенький, тягни інструмент.

Новенький – хлопчина з живописним східним обличчям – звувив чорні, як вовчі ягоди, очі й уважно оглядівся.

– Ми зараз у центрі гори, – дивно сказав він, – майже біля самої вершини.

– Ясна річ, – байдуже стелював плечима робітник. – Тому й вулицю залило, що вона під горою лежить.

Круглий тунель підземного колектора піднімався від вулиці Фрунзе – на гору, де містилася сумнозвісна психіатрична «Павловка», – і тягнувся далі, до Бабиного Яру.

Колись, двісті років тому, лікарня, у якій у 80-х роках працював іще нікому не відомий Кашпировський, була Кирилівським монастирем, але змінила свій статус задовго до революції, а ім'я святого на прізвище радянського академіка – згодом. Від обителі ж залишилася тільки

церква, розписана юним Врубелем, який чомусь до нестями боявся, що в старості його запро- торять саме в цю, що по сусідству з нею, божевільню.

– І справді божевільня якась! – вкотре вже за сьогоднішній день розсердився суворий Сергійович, обмацуючи «здається, останню» пробойну. – Труби ж, вважай, нові. Чого вони раптом полопались? Ні іржі, ні біса... Щось тут не так, Миколо.

– Та кажу ж я тобі, це дігери³ бешкетують, – почав доводити вже не вперше висловлену думку напарник. – І що це за мода пішла по каналізаціях нишпорити?!

– Що ж, – по-батьківськи мовив повагом Володимир Сергійович, – під Києвом підземних ходів більше, ніж вулиць у місті. Ченці сотні років копали, ось хлопцям і цікаво, що там. Але труби вони не псують, навіщо?

– Ба! – голосно згадав Микола. – Тут же Кирилівські поруч! От куди вони влізти надумали! Там, далі, колектор просто до них виходить.

– Де? – з хлоп'ячим інтересом спитав новенький.

– Та там, далі, праворуч, – зрадів підтримці напарник і, побачивши, що допитливий хлоп- пець уже попрямував у вказаному напрямі, додав із робленою діловитістю: – Правильно! І поглянь заразом, що там! Якщо вони ворота відчинити намагалися, точно треба доповісти кому потрібно.

Прокрокувавши метрів сто, новенький звернув у бічний тунель і майже відразу натрапив на іржаві, врослі в землю ворота, одна з важких стулок яких була трохи прочинена, утворю- ючи невелику щілину, цілком достатню, щоб крізь неї протиснувся хтось молодий і гнучкий. Черноокий прослизнув усередину і озирнувся. Промінь світла, що вистрибував із ліхтарика на його касці, задумливо поторкав діру в цегляній стіні. Якийсь начальник, не задовольнив- шись залізом дверей, велів закласти вхід у тисячолітні Кирилівські печери, кожен крок по яких загрожував гучним обвалом. Але тепер частину стіни було розібрано.

Зачекавши, хлопчина попрямував далі плутаним вузькобедрим лабіринтом нечутною ходою чорної кішки, що безбоязно звертає то праворуч, то ліворуч. Промінь хльоскав по похмурих глинистих склепіннях прокопаної в землі нори і зорював запилюжену дорогу – на ній була безліч слідів, які переплітались і наступали один на одного. Саме вони привели його врешті-решт до тупикової «зали», що вискалилася чорним ротом, – невеликої й напівкруг- лої, косо зрізаної сірою бетонною стіною, яка, порівняно з двома іншими, могла вважатися малолітньою дівчинкою.

Біля цієї юної стіни стояло щось неприємне і негарне. Аматорське панно з розпиляних на шматки православних ікон, складених заново в жакливу блюзнірську мозаїку. А посеред похмурого візерунка з розрізнених всевидючих очей, скорботних ротів і відрізаних рук Ісу- сових висіла приколена чотирма канцелярськими кнопками, вирвана з дорогого художнього альбому репродукція Матері Божої з принишклим немовлям на колінах.

Декілька секунд черноокий схвильовано розглядав обличчя Марії, що вже встигло змор- щитися від вогкості, вихоплене з темряви тьмяним ореолом його ліхтаря. І раптом, осатаніло зірвавши репродукцію православної ікони з непотребного вітваря, різко закинув підборіддя догори й завив беззвучно і страшно.

Зі щоденника N

Це правда! Усе підтвердилося. Хоча мій геній неможливо запідозрити в обмані – хіба що в божевільлі. Але це вже питання віри.

Я – вірю!

А значить, вона помре...

³ Дігери – група підлітків, чиє оригінальне хобі – подорож підземними печерами та колекторами міста.

Розділ другий, у якому Марійка виявляє небезпечну пристрасть до краси

Володимирським собором руські люди тієї епохи пишалися так, як сучасники Рафаеля і Мікеланджело могли пишатися фресками обох майстрів у Ватикані. Якщо ворон на церкві каркає – бути небіжчикові.
О. Бенуа

Квапливо доторкнувшись долонею до кам'яної сходинки, Марійка незграбно перехрестилась і ввійшла до величезного, завішеного полотнищами тіней нутра Свято-Володимирського собору.

Істинна віра не належала до Марійчиних чеснот. Але відколи перед вступними до педагогічного університету (що його Марійка без пошани йменувала, як і раніше, – інститутом) шкільна вчителька порадила їй поставити свічку, цей ритуал перед іспитами міцно ввійшов до її життя і зацементувався в нім. Хоч річ була аж ніяк не в іспитах, а в тому, що цей привід раз і назавжди легалізував Марійчині зустрічі з найпрекраснішим у світі Володимирським собором.

Звичайно, теоретично Марійка Ковальова точно знала: у світі є велика кількість храмів, набагато красивіших за нього. Але це абстрактне знання нітрохи не заважало їй величезній, як сам собор, вірі, що на всьому білому світі немає і не буде нічого прекраснішого за її Володимирський, створений Віктором Васнецовим (Білет № 14. Запитання 1. Культура України наприкінці XIX – на початку XX ст.), розписаний, як дивовижна сухозлітна писанка, від мармурових панелей до купола центрального «барабана».

Згідно з багаторічною традицією, що склалася з самого дитинства, Марійка зробила рівно п'ять кроків і різко розвернулася кругом, щоб зустрітися поглядом з величезними темними очима ангела «Страшного суду» – вузьколицього, із суворими вустами і сильними крилами, що дивився просто себе з-під нахмурених брів. Його очі були найенергетичнішою точкою Патріаршого собору, яка притягувала Марійку, як магніт. Його чорна постать стояла на тлі червоного палахкотливого полум'я, раз і назавжди розділяючи зметених апокаліпсисом грішників і червоношкірого спокусника Єви Змія, котрий звивався поміж ними, – ошую, і сонм праведників, які сподіваються, – одесную.

І Марійка зараз мерзлякувато смикнула плечем, примружилась і затрясла головою, бо, можливо, від втоми змучених опівнічним читанням очей, їй привиділося, що ліва чаша врівноважених терезів у лівій руці Васнецовського ангела гойднулася вниз.

«А раптом?! Та ні, звісно...»

Вона звично перекинулася вправо-вліво обабіч, де над аркою сходів на хори великий просвітник Русі православною вірою Володимир-князь хрестив киян, і, витягнувши набряклі від невідбутного захвату губи, проревізувала поглядом візерунково-золоту порфіру, і золотий вінець, і вперті повні губи двадцятишестирічного хрестителя. І його дружину, що склала на животі боязкі руки, – царицю Ганну, в головному уборі візантійських імператриць, через любов до якої (за однією з версій – Білет № 4. Запитання № 2. Прийняття християнства на Русі) Володимир і прийняв хрещення («Хто ж тепер дізнається?»). І великобородого, немолодого боярина з мечем, що шукає стривоженими і похмурими очима відповідь на якусь невідому їй заковику («Він же вже хрещений, інакше б стояв у Почайні, а не на березі. Що ж його так терзає?»).

Марійка рішуче розвернулася лицем до центрального нефа з оповитими розкішним плетивом рослинно-геометричних візерунків вісімнадцятьма давньоруськими святителями на пілонах і в підставах арок, евангелістами на високих «вітрилах» «корабля», труною з тися-

часемисотлітнім нетлінним тілом сімнадцятилітньої Святої Варвари, що дала ім'я далекій Санта-Барбарі, – і з гордістю погладила очима надпрестольну Володимирську Богоматір у золотому півколі центральної апсиди, яка простує по бездонному золотому небу в оточенні восьми шестикрилих серафимів.

Обличчя Марії, в яку був закоханий семирічний Сашко Вертинський, що носив на побачення з нею квіти і заздрив хлопчикам, які співали для неї на хорах, і мріяв, що коли-небудь теж носитиме свічку по Володимирському храму, – було приховане від Марійки денними тіннями. І невиразний образ Богородиці в червоних черевичках залишався таємницею для дівчини, що уникала нескінченно довгих, урочистих, яскраво освітлених чотирма бронзовими люстрами церковних служб.

«Боже, як тут добре!»

Студентка щасливо і солодко втягнула повітря, насолоджуючись усім тілом миттю небуття між домівкою та інститутом.

Їй подобалося «не бути» у величезному, захопленому тіннями денному Володимирському. Зараз собор був нічиєм і покійно належав лише їй. І навіть якби повногубий і карокий Володимир, який скидав фігури язичницьких ідолів, – Володимир, чий пам'ятник на Володимирській гірці митрополит Філарет Амфітеатров визнав новою фігурою ідола, що порочить ім'я князя-хрестителя, який боровся з ідолами, і навідріз відмовився освятити його і закликав побудувати на противагу «язичницькому» пам'ятникові правовірний Володимирський собор, – відвів карі очі від намальованого Васнецовим неба і обурено поглянув на новоявлену ідолопоклонницю занадто гарних стін кафедрального храму Філарета нинішнього, Марійка відповіла б князеві: «Ти нічого не розумієш!»

Вона так і не просунулася далі ніж на п'ять кроків і, закотивши під лоба очі, ледь розтуливши натхненного рота, уявила раптом так запаморочливо глибоко, немов розрізала собою впоперек столітні пласти часу, що по цій точці, де стоїть зараз вона, проходили – не могли не проходити! – роблячи п'ять кроків від входу: останній імператор Росії Микола, який приїхав на освячення соборного храму 20 серпня 1896 року, і Васнецов, Нестеров та Врубель, що створили освячений, і Параджанов, який творив тут сценарій для свого фільму про Врубеля через сто років. Ахматова і Купрін, Бєлий і Блок, Маяковський і Мандельштам, Бердяєв і Таїров, Вертинський і Михайло Опанасович Булгаков! І відчула, підібгавши вібруючий захватом живіт, як тіні тих, хто проходив тут, проходять зараз крізь неї, і подумала, здійнявшись, що всі екзаменаційні білети пишуться занадто поверхово і в загальних рисах, і київським студентам історичного факультету варто було б здавати винятково запитання на кшталт:

«Історія однієї мармурової плити, за п'ять кроків од входу в центральний неф найпрекраснішого у світі Володимирського собору!»

«Ой, лишенько, іспит...» – спохопилася Марійка.

Хоча, суто між нами, мій дорогий читачу, приходити на іспит з історії вчасно Марійці Ковальовій особливої необхідності не було.

На відміну від інших викладачів, історичка Василина Андріївна запускала студентів не скопом, а партіями – по п'ять голів, аби мати можливість контролювати розумовий процес кожної під час підготовки до відповіді. Вона славилася тим, що списати на її іспиті було практично неможливо, та й утруднювати себе списуванням – безглуздо. І ті, що, легковажно пропускаючи її лекції, прагнули надолужити прогаяне за рахунок книжок, – завчених або переписаних у шпори, – могли розраховувати у кращому разі на «задовільно». Василина Премудра, або, як її ще йменували, Вася, належала до підвиду особливо важких педагогів, які потерпали від великої кількості оригінальних поглядів, що суперечили усім відомим підручникам, і від знання неймовірного обсягу додаткової, ніде не опублікованої інформації. Васю боялися до істерики. І її єдиною «ахіллесовою п'ятою» була законна гордість. А студент, спійманий на підгляданні з повним конспектом її лекцій, цілком міг сподіватися на «добре». «В усякому разі,

– люблюляла говорити вона, – у тебе є базис, до якого ти завжди можеш звернутись. Якщо не в довбешці, то хоча б на папері».

Проте Марійка Ковальова з'явилася біля призначеної аудиторії хвилина в хвилину і, з полегшенням скинувши на підлогу щільно набитий бібліотечними книжками рюкзак (Марійка вперто читала всю, навіть категорично не рекомендовану Васею літературу), почала чекати чогось відомого лише їй і, схоже, того, що не має відношення до історії України. В усякому разі, спроби затесатися до першої партії «здавачів» Марійка не зробила.

П'ять добровільних великомучеників сховалися за дверима. Мандраж очікувальників стрибнув на десять градусів угору, – гільйотину було приведено в дію, і ті, що стояли в черзі на ешафот, судомно відлічували останні хвилини перед стратою.

Дівчина в короткій картатій спідниці несподівано боляче вдарила свого хлопця кулаком у плече.

– Це все ти винен! – ледве не зі слізьми сказала вона. – Це через тебе я до іспиту не підготувалася. Ми ж домовилися, що всю ніч вчитимемо. А ти зі своєю любов'ю... Ніколи потерпіти не можеш. Завжди нетерплячка! Якщо сьогодні я через тебе іспит не складу, то...

– Я з тобою одружуюсь, – упевнено оголосив нетерплячий.

Картата спідниця припишлася і приголомшено подивилася на нього. Той серйозно кивнув на підтвердження серйозності своїх слів. А мимовільна свідчиця їхнього хепі-енду, похнюпившись, підхопила за ручку свій рюкзак і сумно попленталася до вікна в кінці коридора.

Марійка ніколи не боялась іспитів, і їй ніхто ніколи не освідчувався в коханні. У школі її часто дражили, в інституті – не помічали, просто не бачили. Тут вона була лише безстатевим привидом, який сумно дивиться на життя збоку...

«Але саме так і має дивитися на світ справжній історик!» – великорозумно втішила себе вона, щоб притлумити інше, вкрай нерозважливе почуття, що тенькнуло в ній, коли побачила щасливу кульмінацію чужого роману.

На іншому краю підвіконня голосно божеволіли три нерозлучні подружки з їхньої групи – Рита, Ліда й Женя, – завзяті красуні й тусовниці. Рита навіть промайнула пару разів на сторінках глянсових журналів, які оповідають про всілякі модні заходи, безгруда Ліда відвідувала школу моделей, Женя ж була просто гарненькою, як херувим, і так само чарівно пустотливою...

– Ох, відчуваю, Василиса Премудра мене уриє! – жалібно просипіла Женя. – Я вчора й голову спеціально не мила. Погана прикмета – мити голову перед іспитом.

– Тут на брудній голові не проскочиш, – нервово вискалилася Ліда. – Це тобі не Марківна. Та ставить «добре» кожній дівці, що має вигляд Лесі Українки в труні. А наша Вася кожну дату запитає. Всю ніч, як дурка, її байки вчила. Олекса мені свій конспект одксерив. Господи, і кому це зараз потрібно! До речі, – несподівано підбадьорилася вона. – Ви знаєте, яку він мені записку туди засунув? «Череве твоє – ворох пшениці, обставлений ліліями, два соски твої – як двоє козенят...» Він, виявляється, на мене дрючить із першого курсу!

Женя у відповідь коротко реготнула, – її зазвичай нестримний сміх од страху примерз до губ.

– Що, знову ти? – навіть не розсердилася на подругу Ліда. – Ти завжди так зі своїми поганими розіграшами! Ну на біса?!

– Пам'ятайте, – подала величний голос Рита. – Ввечері відзначаємо складення іспиту в клубі «О-йо-йой»?

– Точніше, валимо його і напиваємося з горя, – вже змирилася зі своєю долею Женя.

– Треба хлопців прихопити, щоб за випивку нам сплатили. О-о-о... А ось і наш головний змії! До речі, ти знаєш, про що я дізналася? – Ліда раптом гаряче зашепотіла щось у вуха подругам, які миттєво опинилися біля її рота.

Що саме, Марійка не розчула, хоча дуже хотіла б.

Вона жадібно поглянула на новоприбулого і тут же, боячись, що хтось устиг розшифрувати її нелегальний погляд, опустила очі долу й почала з підкресленим інтересом розглядати свої нічим не примітні пальці з коротко обстриженими нігтями і задирками.

Хлопець, що став причиною цього невеликого переполоху, йшов по коридору самовпевненою ходою плейбоя, який звук, що його тіло постійно полірують десятки жіночих поглядів.

Він був гарний, навіть занадто гарний як для чоловіка. І цей надлишок краси – вередливі губи, гордий ніс, чорне волосся, зібране ззаду у хвіст, – мимоволі сприймався оточенням як щось порочне, що перебирає за межі встановленої норми.

Три подружки автоматично вигнули спini, три пари грудей – першого, другого і третього розмірів – наставилися на нього, як пістолети. Три пари очей упилися в нього, як гарпуни, і заклично потягли до себе. Досі Мир, який мав симптоматичне прізвище Красавицький, вважався їх загальною колективною власністю, позаяк не віддавав перевагу жодній. Статечно посміхаючись, красень попрямував до їхнього вікна.

І тут сталося щось неймовірне, що практично прирівнюється до дива – отого, про яке Марійка мріяла щоначі, до безсоння придумуючи все нові й нові подробиці.

Мимохідь махнувши подругам рукою, Мир підійшов до Марійки і, спершись ліктями на підвіконня, навис над нею всім тілом.

– Марійко, як справи? – промурчав він ніжно.

Її серце істерично задубасило в груди дебелим кулаком, так що від цього гуркоту заклало вуха!

– Добре, – відповіла вона ледве чутно, напружено дивлячись йому в грудну клітку.

Боже, вона була в його обіймах!!!

– А шпаргалочки в тебе є? – лагідно запитав Мир, акуратно підводячи пальцем її підборіддя.

– Є.

Уперше в житті Марійка дивилася йому у вічі!!!

– За Васиними конспектами? – про всяк випадок уточнив той, хоча запитання було суто риторичним. – А навіщо вони тобі, якщо ти й так усе знаєш?

– Коли я пишу шпаргалки, то зайвий раз повторюю матеріал і систематизую знання, – автоматом видала Марійка ще зі школи завчену репризу, почувши яку, всі вчителі приголомшено розтуляли рота, розуміючи: рай на землі все-таки існує!

– Он як... – Несподівано він нахилився до неї так близько, що їхні губи опинилися в страхотливій близькості. – А де вони в тебе? – мовив він еротичним напівшепотом, майже торкаючись губами її рота.

– Під спідницею, – чесно відповіла Марійка.

– Під спідничкою, – солодко повторив Мир, кладучи досвідчені руки на її щільно зведені коліна. – Поміняємося, чуєш? Шпаргалки – на мій вдячний поцілунок? Ну віддай їх мені, а то я іспит завалю...

У його вустах це прозвучало як: «Віддайся, а то я збожеволю!», і у відповідь Марійка лише покiрно кивнула, не в змозі відірвати від нього зачарованого погляду.

Красень по-хазяйськи поклав руку їй на плече і, притискаючи до свого стегна, на очах у всіх потягнув за ріг коридора. Марійка встигла помітити, що три подруги обурено дивляться їм услід, але всі її думки й почуття перемістилися в один зацікавлений лівий бік, що стикався з його джинсами і сорочкою, від якої пахло сигаретним димом, одеколоном і неможливим щастям.

– Ну?

Тепер вони були тет-а-тет.

Склавши руки на грудях, Мир вичікувально дивився на неї, і не думаючи відвертатися. Вона хотіла попросити його про це, але в язик ніби вкололи дозу місцевого наркозу. Тяжко

соромлячись, Марійка обернулася до нього спиною і, незручно задерши спідницю, витягла з-під неї спеціально зшитий фартушок із розсортованими по кишенях відповідями.

– Боже, яка краса! – насмішкувато розчулився він, приймаючи її рукоділля. – Куди ж мені це причепити? – Він вивільнив із штанів полу сорочки і прилаштував синій фартушок на животі, пов'язавши його шворочки собі на шию. – Спасибі, Марусю! Ти дуже корисна дівчина! – його губи недбало цмокнули повітря. – Цілую. Бувай!

Привид Красавицького випарувався.

Марійка стояла, притулившись спиною до стіни, і зачарування неможливого дива стікало з неї, як тала вода з дахів будинків.

Зараз, ніби хтось показав це їй збоку, вона зрозуміла раптом, якою кумедною була ця сцена спокушання Марійки Ковальнової заради Васиних шпаргалок. Йому було нудно сказати «дай» і отримати. І від надлишку сили і веселого презирства до життя, з бажання потішити чи позлити (?) трьох подруг, помилуватись її догідливим кролячим поглядом, її трихвилинною вірою, що такий, як він, міг звернути увагу на таку, як вона, Мир – ледачий бог занадто покірного в його руках жіночого світу – мимохідь вивернув Марійчину «таємницю» навиворіт.

І, ставши дійсністю, вона виявилась убогою та смішною.

Марійка боязко висунула голову з-за рогу – Мир стояв між трьома красунями, ледь обійнявши Риту за голі плечі. Він завжди вирізняв її. Чи вона сама вирізнялася – вона була з тих, хто здатний на багато що, але переконаний, що може абсолютно все. І попри свою смагляву й огрядну циганську вроду, нагадувала Марійці самозакоханий самовар.

Немов відчувши на собі її погляд, компанія разом повернула голови в її бік і дружно заіржала.

У цю мить двері екзаменаційної аудиторії відчинилися, викидаючи в коридор п'ятьох зацькованих дівчат.

– Таки завалила? – злякалася Женя.

Але проридати щось їй у відповідь жертви історії не встигли.

У дверному отворі вималювалася дорідна фігура красуні-екскурсовода.

– Наступні, – грозиво виголосила Васирина Андріївна й відважила чотири кивки підборіддям у бік занадто веселої четвірки.

* * *

Із обличчям, напруженим, як бойовий кулак, Катя зайшла у свіжовідремонтований особняк на Пушкінській вулиці – фасад його був прикрашений дзеркальною металевою дошкою з чорними літерами, які мало що говорять необізнаним:

КЛУБ ЦЕРЦЕЯ

Вхід тільки за картками членів клубу

Але нічого подібного Катя нікому пред'являти не стала. Похмуро поглянувши на охоронця біля входу, що стрепенувся під тиском її погляду: «Здрастуйте, Катерино Михай...», вона мовчки пройшла до роздягальні й, відімкнувши ключем свою персональну шафку, дістала звідти спортивну форму та обимольгані боксерські рукавиці.

– Що, знову всі задовбали? – розуміюче мовила дамочка, застібаючи на випещеній щиколотці ремінець позолоченої босоніжки.

– Не те слово, – похмуро відповіла Катя, чіпляючи на плічки свій піджак. – А ти брати-меш участь у поєдинку? – кивнула вона в бік вивішеного на стіні оголошення.

6 липня в клубі «Церцея»

відбудеться щорічний поєдинок між членами клубу.

Охочим взяти участь звертатися

до адміністрації

Утім, запитання було поставлене нею винятково з увічливості. Дамочка була з декоративної породи «цящечок» і ходила в боксерський клуб винятково тому, що старанно копіювала в усьому одну з крутих подруг. Крім того, їй подобалося відчувати свою причетність до цієї закритої жіночої організації з модним нальотом екстремального фемінізму.

– Ух, адреналінове буде видовище, – ласо мовила цящечка. – Але я ж так, аматор. Хоча десятого однаково на пластику йду, тож навіть якби мені всю пику розквасили, не страшно, – засміялася дівчина власному жарту. – А ось на тебе багато хто хоче поставити. Я теж. Але більшість все ж на Динозавриху...

Обличчя Каті напружилася ще сильніше. Минулого року Динозавриху – козир-молодиця великих масштабів – дала Каті на рингу чосу. І на секунду в голові Каті спалахнув червоний вогонь ненависті, але враз був розсудливо погашений – нині в неї були проблеми більш важливі.

У спортивному залі не було нікого, окрім скуйовдженої вузькогубої білявки, що не надто вміло, але з неприхованою насолодою біла «грушу» у вигляді чоловічого бюста.

– Ось тобі, ось! – раділа білявка. – Вже закінчую, – кинула вона Каті через плече і, стягнувши рукавицю з руки, витерла блискучий спітнілий лоб. – У мене через двадцять хвилин конференція. Фе, полегшало. Слово честі!

Катя підійшла до груші й акуратно прикріпила до голови мускулистого гумового манекена обкладинку журналу «Лідер» із обличчям Василя Федоровича та яскраво-червоним заголовком «Веселий начальник податкової». У розложисті щоки «веселого начальника» встромилися дві довгі шпильки.

– Ну, мужик, ти ускочив! У руки професіонала! – радісно захихикала білявка.

* * *

– Так... Тут ми поставимо курені з гілок. Тут, тут і далі. Нехай розбещуються! За повною програмою!

Дарина Чуб угвинтила босі ноги в теплий придніпровський пісок по самі кісточки. Було класно. І свято вимальовувалося геніальне. А по вирівняному прибоєм берегу, біля самісінької крайки води походжав величезний і манірний чорний ворон.

– Тут і тут вогнища. Біля води великої – Купальця, в центрі дерево зі стрічечками... Толику, притягнеш мені яку-небудь вербу чи вишню. Та будь-що тягни! Тільки не рубай – жаль, – оголосила вона двом клубним хлопцям, які йшли за нею по п'ятах. – А з тебе, Мико, колеса...

– Колеса? – недовірливо здивувався той.

– Ти дурень, – дерев'яні! Від воза! Їх підпалюють і з горба в річку котять. Вони сонце символізують. Купала ж – сонцестояння, «маківка літа»! А друге вогнище – Краду – там. На нім селяни відьму Марену спалювали, а ми, – з гордістю похизувалася вона власним ноу-хау, – спалюватимемо опудало Інквізиції!

Низький річковий вітерець гнав по пляжу розпатлану газету, що перелякано втрачала по дорозі свої аркуші.

– Стій! Попалася! – Підскочивши до неї, Дарина швидко притиснула газету ногою і розреготалася. – «Бульвар» новенький... Ну і що там пишуть?

Підхопивши залишки розхристаного тижневика світської хроніки, Землепотрясна з цікавістю оглянула обкладинку, пирхнула, побачивши там капосне обличчя співачки Віки, і від образи з ходу перескочила на останню сторінку.

– Що-що?

Вона енергійно почухала ніс ребром долоні.

Ця погана звичка давалася взнаки щоразу, коли Дарина інтенсивно замислювалася про щось. А замислювалася вона значно частіше, ніж це можна було припустити, виходячи з її манери одягатися.

– Де-де? На Андріївському? А що? Чом би й ні? – жваво спитала білявка з гоголівським прізвищем Чуб річку, «яку Гоголь любив». І, очевидно, оцінивши уповільнену мовчанку Дніпра як знак стовідсоткової згоди, витягнула з декольте дві розрізнені шкарпетки – одну рожеву, другу блакитну. – Чуєте, – обернулася Землепотрясна на ходу, вже рушивши в напрямі дорогоцінних «джонідеппівських» черевиків. – Усе, коротше, – обговорили! Коли що, ввечері ще перетнемося.

Розділ третій, у якому шляхи трьох героїнь несподівано перетинаються

*...у надрах «Білої гвардії» теж ховається свій диявол – Воланд
«київського» роману.*

М. Петровський. «Майстер і Місто»

Котячись по крутобоких буличниках Андріївського узвозу, мопед підстрибував під Дариною, як м'яч. Та й самі буличники, викладені тут у вікопомні часи генерал-губернатора Фундуклеєва, що замостив улюблену вулицю на власний кошт, немовби підскакували, намагаючись перестрибнути один одного, нітрохи не прагнучи рівняння та єдності, що личать дорозі. А високо над ними в безтурботно блакитному небі кружляв чорний ворон, ні на секунду не лишаючи поза увагою стрімку яскраво-червону пляму.

Подібно до оспіваного московського Арбату, Андріївський правив у Києві за Мекку. В останній вихідний весни – офіційний день Міста – народ наповнював узвіз по самі вінця, так що й сунутися сюди було небезпечно: заштовхають, замучать, зірвуть із шиї золотий ланцюжок, поріжуть рюкзак... Але і в будні сонячний Андріївський узвіз, який поєднує зміїним зигзагом Верхнє і Нижнє Місто, кишів жвавим людом, що прицінювався до розвішених на стінах будинків картин, глиняних дзвіночків та свиней, прикрас ручної роботи і розкладених просто на тротуарі старезних і пошарпаних книжок.

На них поглядала звисока піднебесна, смарагдово-блакитна Андріївська церква, в якій недолуга Проня так і не повінчалась із легковажним Голохвастовим; трохи нижче височів гордий і прекрасний «Замок Річарда Левове Серце», побудований через сімсот років після смерті свого коронованого хазяїна, в країні, де той ніколи не бував; а біля підніжжя гори Уздихальниці прилаштувався дім «будови дивовижної», у два поверхи на вулицю, а з двору – в один...

Проте, придивившись, ти раптом розумів: усе це лише різнобарвні й веселі декорації. І на може найзнаменитішій вулиці Міста половина будинків, низькорослих і сумно насуплених, побудованих іще до цукрово-будівельної лихоманки 1880-х років, стоять нині порожні та нежитлові і, скривджено повернувшись спиною до проклятої Гори, дивляться на світ безживними чорними вікнами. Порожній другий будинок, і порожній дев'ятий, і двадцять другий, закутаний до самого даху в зелену будівельну сітку, і двадцять шостий, із фасадом, що покосився в багаторічній непритомності, і двадцять, і тридцять четвертий... Порожній «Замок», що вічно реконструюється, і порожніє ночами дім Турбіних, і «Музей однієї вулиці», і маленький театр «Колесо», і ресторани, і художні галереї, і розходяться по домівках торговці, що знайшли прихисток на вузьких і крутих тротуарах. І того, хто на зламі віків хоч раз пройшов опівночі по мертвому Андріївському узвозу, охоплювало раптом дивне відчуття, що ця вулиця нереальна – і не вулиця навіть, а примара вулиці...

Пригальмувавши біля будинку з багатообіцяючою табличкою «Центр Старокієвського колдовства на Подол...», Дарина зіскочила із залізного «поні» й любовно поплескала його по лакованій «дупі». Знявши з плечей червону шкіряну куртку, амазонка лишилась у малопомітному топику, що насилу вміщував вельми помітні груди, завішані модною інсталяцією із дроту, бісеру, намиста і стразів. Велика кількість гриму на Дарининому напівдитячому обличчі здатна була на смерть налякати будь-якого естета. Втім, естети ніколи не належали до її сексотипів – Дарина віддавала перевагу чоловікам нестандартним!

Чуб гордо вивудила з кишені різнобарвну тубетейку і, увінчавши нею добру сотню білих кісок, самовдоволено відзначила закономірний фурор, який учинила її живописна поява серед вуличних портретистів та інших постійних аборигенів літнього Андріївського. Потім підійшла до таблички і з цікавістю вивчила приклеєний нижче аркуш паперу:

*ЛЮБОВНІ ПРИВОРОТИ І ВІДВОРОТИ
ЗНЯТТЯ ПРИСТРІТУ
ЗНЯТТЯ ВІНЦІВ БЕЗШЛЮБНОСТІ
НАВЕДЕННЯ ПРИЧИНИ НА ВОРОГІВ та ін., та ін., та ін.*

Задоволено крєкнувши, Дарина зайшла всередину, підійшла до реєстратури і, поцікавившись ціною «на любов», не змигнувши оком, заплатила чималу суму грошей.

– Прямо до кінця коридора, потім тричі ліворуч, – пояснила їй флегматична міс Реєстра-тура.

Відвідувачка рушила у вказаному напрямі, вражаючись архітектурним химерностям старої будівлі. Тричі вильнувши, коридор закінчився дверима з написом «Килина», які охороняв гурт подряпаних стільців. На одному з них сидів молодик вогняно-рудого забарвлення, що уткнувся в край доречну для цього Міста, вулиці й місця книжку «Майстер і Маргарита».

Дарина весело гмикнула: «От сміхота!»

На чоловікові були білі лляні штани та футболка такого ж кольору. Його праву руку прикрашав масивний срібний перстень із великим блакитним каменем.

– Класна цяцька, – схвально мовила Дарина Чуб, відразу записавши його до категорії «наша людина». – Ти останній до Килини?

Молодик підвів на неї очі і з неприхованим інтересом оглянув Землепотрясну Дарину із ніг до голови.

– Так, я останній відвідувач, – мовив зі значенням він.

– Тоді я за тобою, – радісно повідомила його Дарина.

– Доб-ре, – вагомо мовив він по складах, немовби схвалюючи її кандидатуру. – До речі. Ти, бачу, знаєш ціну таким речам. Я продаю одну, випадково. Хочеш поглянути? Це Уроборос. – Молодик не кваплячись дістав із кишені золотистий ланцюжок і простягнув їй.

– Ух ти! – зі щирим захопленням вигукнула вона.

Ланцюг із тонким візерунковим плетивом сподобався їй одразу і страшенно. Досить товстий у середині, він звужувався до одного з кінців, інший же його кінець був голівкою змії, рот якої правив за застібку.

– Це вона сама себе за хвіст кусає, – здогадалася Дарина. – Золотий! Старовинний нібито... І скільки такий тягне? – На останньому реченні високоградусний захват в її голосі відразу впав нижче нуля – до прихованого відчаю. Щойно Дарина віддала реєстратурній дівулі свої передостанні гроші. Останні, що залишилися до зарплати, могли покрити хіба що витрати на бензин і сигарети. За квартиру Дарина не платила внаслідок її цілковитої відсутності, а про таку приземлену річ, як їжа, взагалі не замислювалася ніколи.

– Тільки для тебе, сто гривень, – хвацько запропонував молодик. І тут же був підвищений зі звання «наша людина» до рангу «можливий кавалер». Із чоловіком, який з ходу робить уподобаній дівчині такі різдвяні знижки, стосунки можуть скластися дуже й дуже продуктивні.

– Та ти що? – для проформи здивувалася Дарина. – Втім, твоя справа, – додала вона вже кокетливо. І, безтрепетно віддавши йому бензиново-нікотинову сотню, відразу ж начепила придбане на шию – під куцисту і розложисту інсталяцію. (На глибоке переконання Дарини Землепотрясної, прикрас ніколи не бувало надто багато!)

Наступні кілька секунд пара вдоволено оглядала одне одного.

– Слухай, а ти не знаєш часом, ця Килина може приворожити голубого? – продовжила розмову дама.

– Килина здатна приворожити будь-кого, – вагомо відповів «продуктивний кавалер», продовжуючи неприховано милуватися нею. Проте останню це аж ніяк не бентежило.

– Здорово! – вигукнула вона. – Може, тоді схохмити, і не лише Сані, але й Алекса перукарського приворожити? – весело поцікавилася Землепотрясна у себе самої. – Нехай це стерво облізе! Ха! Зараз подзвоню їй, позлю...

Підхопивши червоний мобільний телефон, який бовтався на шиї, Дарина спробувала набрати знайомий номер, не забуваючи підготовувати «можливого кавалера» багатообіцяючими поглядами.

– Не бере! – нетерпляче повела плечима вона. – Певно, – пожартувала Дарина, – у Килини занадто сильна енергетика – все глушить.

Вона нерішуче затупцювала на місці, роздираючись між двома взаємовиключними бажаннями: продовжити бесіду з «рудим і продуктивним» і негайно приголомшити перукарку убивчою інформацією.

– Гарзд, – зважилася Чуб. – Якщо хто підійде, скажи, що я за тобою. Я тільки вийду подзвонити їй відразу повернуся. Загалом, не прощаюся. Ага?

– Згода, – посміхнувся рудий.

* * *

Відїхавши від готелю «Андріївський», «вольво» Каті обережно поповзло вниз по узвозу.

– Стій! – заричала вона на водія. – Ти знову проїхав мій салон! Він на будинок вище, нетямо! Ще один промах, і звільню к бісу!

– Катерино Михайлівно... – Шофер явно збирався виправдатися.

– Закрили тему! – заткнула його Катя. – Тут вийду, а то ти ще три години розвертатися будеш.

«Скоро в сусідній підїзд на машині їздитиме, бариня!» – злісно пробурчав водій собі під ніс.

Невпевнено ступаючи на каблуках по непридатних для дамської прогулянки буличниках Андріївського, Катя звично чортихалася подумки. Який рік її нерви були натягнуті, немов сталеві струни, і день за днем вона безжально підкручувала їх чимдалі сильніше: все контролювала, все пам'ятала, за всім стежила. Тоді як її шофер не міг запам'ятати навіть будинок, де розташований косметичний салон! Ну чому люди – такі ідіоти? Ось та, наприклад, – в ідіотській тубетейці, пірсингу й тату, що збуджено жестикулює і кричить на піввулиці у свій червоний мобільник.

Не так давно Катя помітила: світ навкруги викликає в неї перманентне тупе роздратування. І розуміла: це не дуже хороший симптом.

«Якщо сьогоднішній вечір мине нормально, – твердо пообіцяла вона собі, – відразу ж лечу у відпустку. Багами, перлинні ванни, масаж... Два тижні. Попустить. Інакше зірвуся, відчуваю, що зірвуся».

– Чорт! – Вона оступилась і ледве не впала на бруківку. – До речі, а ось і він, рідний!

На стіні будинку, за яку Катя вхопилася, щоб не впасти, за сантиметр од її долоні був приклеєний сміхотворний папірець: «Любовні привороти і відвороти. Зняття пристріту...»

– «...Наведення причини на ворогів», – глузливо прочитала вона вголос. – От дурисвітство! Хоча-а-а... – Катя зам'ялася. – І чого на світі не буває...

Вона з сумнівом подивилася на годинник і раптом, несподівано навіть для себе самої, ввійшла до високих, зо два поверхи, дверей.

Хол, куди вона потрапила, був похмурим і абсолютно безлюдним. У віконці реєстратури, втупивши погляд у детектив Донцової, сиділа середньостатистична «ідіотка».

– Я з приводу ворогів... – Катя нервово забарабанила пальцями по стійці. Те, що вона звернула сюди з цілеспрямованого шляху, погано вписувалося в її ідеальний образ самої себе.

– Причина на ворогів? – безбарвно уточнила дівуля й потяглася до купки бланків. – Триста одна гривня тринадцять копійок.

Катерина іронічно смикнула ротом – сума була смішною. Занадто маленькою, щоб розв'язати за її рахунок багатотисячну проблему, і занадто великою для такої шарашкиної контори. Але їй так нестерпно хотілося зробити яку-небудь, нехай навіть дрібну, капость людині, що так недозволено різко розмовляла з нею вранці по телефону.

Нехай у неї хоч голова заболить, чи що!

– Ім'я, прізвище, адреса.

– Лариса Косач. Ярославів Вал, 32, квартира п'ять, – продемонструвала освіту Катя.

– Косач, через «а»? – продемонструвала цілковиту відсутність освіти Реєстратура. – Ідіть до Килини, вона ще годину приймає. – «Ідіотка» байдуже обміняла направлення на гроші й знову присунула до себе книжку. – Тричі ліворуч по коридору.

– І що, – зневажливо пирхнула Катя, – існують люди, які ведуться на таку дурню?

– Ну, ви ж повелися... – знуджено відгукнулася дівуля, не підводячи голови від читива.

Крити було нічим. І Катя знову розсердилася. «Гаразд, треба швидше закінчувати цю байду», – вирішила вона і, зіцпивши зуби, попрямувала до Килининого кабінету.

На щастя, напливу відвідувачів там явно не спостерігалось. Катерина ще раз поглянула на годинник і перевела вимогливий погляд на молодика, що очікував своєї черги біля дверей.

На місці меткого рудого молодика в пом'ятому одязі сидів акуратний, як картинка, блондин із очима кольору зимового неба та мінусовим виразом обличчя!

Утім, нічого дивного в цьому начебто й не було. І кожне з нас без зусиль пояснило би таку зміну декорацій, припустивши, наприклад, що рудий зайшов до кабінету, а альбінос з'явився трохи пізніше... Коли б не один дивний збіг: на безіменному пальці правої руки блондина сяяв такий самий перстень, а в лівій він тримав ту ж саму книжку, розгорнуту на тій самій сторінці.

Загалом, тут варто було поміркувати над теорією ймовірності...

І була б Катя Дариною, вона не забула б поцікавитися, наскільки великою є можливість такої випадковості й чи не прирівнюється вона до багатозначного «нуля»?

Але Катя Дариною не була і тому, миттєво прозондувавши поглядом чоловіка в білому костюмі і прикинувши на око вартість його брюк і піджака та навіть вірогідний бутик, де вони були куплені не далі ніж цього літа, лише подумала, що цей представник флори і фауни – персонаж досить світський або, в усякому разі, здатний розуміти людську мову. Хоча книжка Булгакова і підозріло великий камінь у його персні свідчили: він їй, звичайно, не рівня і особливо церемонитися з ним не варто.

– Ви до Килини? – суворо спитала Катерина.

Блондин повільно підвів очі і, зігнувши праву брову, оцінююче подивився на неї.

– Може, пропустите даму вперед? – не те що спитала, швидше звеліла Катя.

– Не турбуйтеся, – ліниво мовив блондин, свердлячи її блідо-блакитними очима. – Я зайду лише на хвилину. Мені треба поставити їй одне запитання, і я навіть не чекатиму її відповіді.

– Точно на хвилину? – начальницьким тоном уточнила Дображанська, зневажливо пропустивши повз вуха загадкове закінчення фрази.

– Якщо бути точним, то на тридцять одну секунду, – холодно-по-світському посміхнувся блондин, оголяючи бездоганно білі зуби.

– Гаразд, – дозволила Катя. – Скажіть, що я за вами. – І, розвернувшись на каблучках, попрямувала до виходу.

– Стривайте, – несподівано погукав її блідоокий, і, озирнувшись на нього, Катя побачила, як він підбирає щось із підлоги.

– Ви, здається, загубили... – Чоловік простягав їй золотий ланцюг.

Подумавши, Катя повернулася і прийняла прикрасу з його рук. Ланцюг у вигляді золотої змійки, що кусає себе за хвіст, упущений тут кимось із відвідувачів, був річчю екстра-класу – старовинна, золота, напевно авторська робота... Каті подобалися путні речі: вони єдині свідчили про те, що в цьому ідіотському світі панує не лише дурість і хаос.

– Дякую, – сухо подякувала вона блондину і, демонстративно надівши ланцюжок собі на шию, пішла на вулицю, на ходу заправляючи знайдену змію за цнотливий комір-стійку.

Красуватися чужою втратою було б верхом ідіотства: будь-якої хвилини розтелепа могла повернутися в «Центр» у пошуках втрати.

Але що впало, те, пардон, – пропало!

* * *

Ще раз звіривши адресу будинку з квапливими маминими карлючками на папірці, в який та дбайливо загорнула «великі гроші», відірвані від сімейного бюджету заради щастя своєї пришлепуватої дочки, Марійка приречено зайшла в «Центр Старокієвського колдовства на Подоль».

У дверях вона зіткнулася з високою чорноокою дамою в брючному костюмі, що ковзнула по ній невидючим поглядом.

«Яка гарна!» – щиросердо здивувалася Марійка, мимоволі повертаючи шию вслід за нею.

Обличчя дами вбивала різка оправа окулярів із незвично вузькими, ніби зневажливо зіщуленими скельцями. А безлика коротка стрижка, відчужено відсторонена, мовби не бажала знатися з її рисами, такими напруженими і злими, що, здавалося, по зведених вилицях дами біжить високовольтний електричний струм.

Та все ж порівняно з чорноокою Рита, Ліда й Женя здавалися лише пародіями на красунь!

«Якщо навіть така сюди ходить...» – підбадьорила себе Марійка.

Нагнувшись до своєї машини, що вже успішно розвернулася, Катя владно постукала у вікно – водій поспішно опустив скло.

– Їдеш зараз у салон, – розпорядилася начальниця, – береш мою косметичку Таню і везеш до мене додому з усім причандаллям. І нагадай їй, аби вона фарбу для волосся не забула. Ця ідіотка весь час забуває, що мені сивину профарбовувати потрібно.

Шофер уражено подивився на Катерину і негайно отримав нову порцію крику.

– Чого вилупився? Так, у мене сиве волосся з дев'ятнадцяти років! І щоб за двадцять хвилин чекав мене на цьому самому місці!!!

...Бгаючи в руках направлення, що дорого коштує, Марійка Ковальова звернула за третій ріг.

Блондин зник, немов того й не було, – на його місці, заклавши ногу за ногу, сидів білоджинсовий брюнет із татаро-монгольським обличчям і чорними, як вовчі ягоди, очима. Обережно обійшовши його кросівку, що розгойдувалася у повітрі, Марійка сіла на крайній стілець і ввічливо спитала:

– Ви останній?

Брюнет підвів голову від книги, ніжно подивився на неї й мовчки кивнув у відповідь. На його руці красувався великий помітний перстень із прозоро-блакитним каменем.

– Тоді я за вами, – зітхнула Ковальова й почала зосереджено розгладжувати зім'ятий папірець. Вона встигла помітити, що книжка, яку читав сусід, – її улюблена «Майстер і Маргарита». І приревнувати її до нього.

– Чому ви сіли так далеко? – несподівано поцікавився брюнет. – Не любите чоловіків східної національності?

– Ні, що ви! – Марійка густо почервоніла, злякавшись, що чоловік запідозрив її в націоналізмі.

– Не переймайтесь, – вів далі той, підсаджуючись до неї ближче. – Я корінний українець. Мої предки жили в Києві ще до заснування Київської Русі. А потім грянуло татаро-монгольське іго. Природно, це певним чином позначилося на нашій зовнішності. – Він засміявся. І Марійці сподобалося, що він бреше, як освічена людина, а не як абхаз із речового ринку.

– Я нічого такого... Я просто думала, що це я вам... – запинаючись, виправдалася вона.

– Навпаки, – рішуче урвав її він. – Мені дуже приємно зустріти тут таку чудову дівчину.

Вона насторожено подивилася на нього, намагаючись намацати в його словах замасковані голки іронії. «Знущається, – вирішила вона різко. – Занадто гарний. Хоч і не такий, як Мир. А може, просто нудно йому тут сидіти».

– Я навіть не чекав зустріти тут таку, – любовно проворкотів брюнет, присуваючись іще на один стілець.

І від цього вкрадливого руху Марійчин живіт істерично втиснувся всередину, так що вона водночас відчула всі свої м'язи. Ситуація стала небезпечною! Задушливою від її принизливого безсилля – черговий красень вирішив погратися з нею, як кіт із мишею, а вона абсолютно не вміє виходити з таких ігор.

– Якщо не секрет, навіщо ви сюди прийшли?

Вона швидко опустила обличчя – це був єдиний відомий їй прийом самооборони. Украй слабкий.

– Не засмучуйтесь, – утішив її чоловік. – Обіцяю, він буде біля ваших ніг.

– Хто – він? – спитала вона глухо.

– Ви знаєте, – посміхнувся брюнет.

– Дивно, – запізнило здивувалася Марійка, скося підводячи на співрозмовника очі. – Мені здається, я бачила сьогодні вас по телевізору. У репортажі про аварію. Ви працюєте з татом?

Хух...

Вона з полегшенням видихнула свій страх і відразу ж перестала чекати каверзи.

Усе просто: він знає її батька і знає її, – тато любить показувати їхнє сімейне фото, яке ховається в його старому гаманці. І зрозуміло, що, зустрівшись із непоказною дочкою товариша по службі, брюнет спробував поспілкуватися з нею мило.

– Ви десь навчаєтесь? – розпливчасто ввічливо поцікавився він.

– У педагогічному, на історика.

– А читаєте тільки Булгакова? – (Треба ж, тато розповів йому й це!) – І напевно тільки «Майстра і Маргариту?»

– грайливо вщипнув її татів співробітник. – «Білу гвардію» дівчата зазвичай не вельми любляють. Вона ж про війну.

– Присунувшись до неї впритул, молодик перемістив книжку в ліву руку, показуючи їй обкладинку, – це була збірка, стара й пошарпана, де під заголовним «Майстром» стояв перелік інших творів, які не удостоїлися великого шрифту: «Біла гвардія», «Собаче серце», «Дияволіада».

– А знаєте, яке моє улюблене місце?

Його пальці діловито занурилися у сторінки – між великим і вказівним блиснула якась краса: чи то ланцюг, чи то золоті чотки – Марійка не розгледіла.

– Ось. Слухайте, – оголосив благодушний любитель блискучих брязкалец. – «Над Дніпром із грішної та скривавленої снігової землі здіймався в чорну, похмуру височінь опівнічний хрест Володимира. Здалеку здавалося, що...»

Але що здавалося здалеку вельмишановному Михайлу Опанасовичу, Марійці дізнатись не судилося.

Двері кабінету з написом «Килина» зі скрипом відчинились, явивши світу власницю такого рідкісного імені – молоду й ніжнолицю, з пухкими, як неокреслені пелюстки, губами та ясно-золотим волоссям, без натяку на чорне коріння. Притримуючи ручку дверей, вона нетерпляче виштовхувала поглядом відвідувачку з перевернутим, приголомшеним обличчям.

– Так точно на кладовищі, ніяк інакше не можна? – зі сподіванням спитала пошарпана життям жінка, що, судячи з усього, добряче обридла золотоволосій.

– Ніяк! – відрубала Килина. – Ідіть на кладовище, сто метрів прямо від входу, потім тринадцять кроків на північ, і копайте. Те, що ви відшукаєте, вам допоможе!

– Але...

– Але ж ви хочете допомогти вашій дочці, – потеплів голос золотоволоски. – Мати захищає матерів. Ідіть. Наступний! – не дивлячись скомандувала вона і блискавично зникла у глибині дверного отвору.

Відвідувачка продовжувала стояти, тупо дивлячись на двері. Брюнет, раптом одночасно забувши про Марійку й Михайла, відклав затерплу книжку і рушив у напрямку до кабінету.

І Марійка побачила, як, проходячи повз жінку, що остовпіла, він швидко поклав долоню їй на очі й прошепотів:

– Забудь.

* * *

Килина стомлено схилилася над столом і вправно надряпала декілька слів у журналі для відвідувачів. Двері скрипнули, впускаючи нового страждальця.

– Ваше направлення і квитанцію про оплату, – діловито нагадала вона, не підводячи голови від записів і звично простягаючи вперед вимогливу руку.

На її долоню слухняно ліг якийсь папір, зім'ятий і підозріло глянсовий і товстий, – на таких друкують не бланки, а дорогі книжки й альбоми з мистецтва.

– А може, настала твоя черга платити за рахунками? – тихо спитав чоловічий голос.

І рука її безглуздо здригнулась, а переляканий аркуш зісковзнув із долоні та м'яко опустився на підлогу...

Репродукція Матері Божої з приреченим немовлям на колінах сумно дивилася в стелю скорботними розширеними очима, немов задалегідь співчуваючи її страшним мукам.

– Отче наш, не по праву я, той, що стоїть ліворуч, прикликаю суд над Ясною Києвицею, але... – ударив її в груди голос страшного гостя.

І зробилося боляче.

Так боляче, що біль витіснив страх.

* * *

Марійці здалося, що чоловік не пробув у кабінеті й хвилини: вийшов, ледве встиг зайти, і, не поглянувши на неї, зник за поворотом коридора.

– Ви забули! – погукала вона його, простягаючи руки, вивернуті долонями, до забутої ним книжки, але її згук прозвучав надто пізно.

Недочитана сторінка «Дияволіади» була закладена золотими чотками, і, машинально загнувши край аркуша, Марійка піднесла прикрасу до носа, роздивляючись змію, що притискала зубами свій власний хвіст. Вона бездумно підчепила нігтем плоский ніс рептилії: паща розкрилася, хвіст випав. Застібка.

«Не чотки», – зрозуміла вона, не розбираючись ні в антикваріаті, ні в мірі благородства металів.

Брюнет не повертався.

«Передам увечері через тата, – розсудливо вирішила Ковальова, прилаштуваючи прикрасу собі на шию, під комір футболки, а книжку кладучи в рюкзак.

Зітхнувши, вона підійшла до дверей і невпевнено взялася за пофарбовану олійною фарбою старовинну ручку...

«Здрастуйте, мені треба зняти вінець безшлюбності».

Зізнатися в такому було соромно навіть собі самій, не кажучи вже про молоду золотоволосу Килину.

– Дівчино, заждіть, зараз моя черга! – владно скомандував чийсь голос.

Марійка слухняно завмерла. До неї поспішали дві жінки. Одна – та сама гарна брюнетка, з якою вона зустрілася при вході. Друга – пухка, міцно збита дівуля з силою-силенною кісок і блискучою сережкою в носі.

– Дівчино, відійдіть! – віддала наказ Катерина.

Вона впевнено простягла руку до ручки, але Дарина рвучко перегородила їй шлях і безцеремонно ошкірилася, випнувши пухку нижню губу:

– Чого це ваша? Зараз моя черга, тітко! – нарочито зневажливо процідила вона.

За час роботи в «О-йо-йой!» Дарина заробила люту алергію на всіх подібних «хазяйок життя». Але якщо там вона зобов'язана була зважати на них, то тут – вибачте-посуньтесь!

– Я займала за чоловіком! Де він? – Це запитання Катя адресувала вже Марійці.

– Він щойно вийшов, – промимрила Марійка, намагаючись протиснутися на свободу. Вона охоче поступилася б чергою їм обом, але спина Дарини, що притискала її до дверей, виявилася абсолютно непорушним бар'єром.

– Уже пішов? – щиро засмутилася Дарина Чуб.

– От. А я за ним займала! – гаркнула Катя, остаточно втрачаючи самовладання.

Її злив уже сам факт, що вона мусить з'ясовувати стосунки з якоюсь дуркою-тінейджеркою.

З силою протиснувши кулак крізь пахву Дарини, Дображанська вчепилася в Марійчині пальці, що стискували ручку дверей.

– Це я за ним займала, а про тебе тут і згадки немає! – обурено заволатала Дарина, відпихаючи Катю животом. – Теж мені, крута знайшлася! Думаєш, усі тобі кланяться мусять? Та пішла ти знаєш куди!

– Іди ти на... – конкретизувала напрям Катя.

Дарина, отримавши, нарешті, неприкриту образу, злісно брикнула Катю ногою і зробила їй підсічку, супроводжуючи це матом у відповідь – таким прекрасним і майстерним, що назвати його триповерховим міг би тільки дилетант – за кількістю поверхів той ризикнув би посперечатися з найвищим нью-йоркським хмарочосом!

Не утримавши рівноваги, підсічена дама важко завалилася на Дарину.

Дарина – на Марійку.

Тоді як Марійка з жахом відчула, що вибиває потилицею двері й летить на підлогу, втягуючи за собою всю цю малу купу.

– Чо-о-о-о-орт! – розлючено прокричала Катя. Але раптом видала щось схоже на шипляче «х-а-а-а-а» і затихла.

Долаючи важку ломоту в голові, Марійка насилу розплющила очі й тут же схопилася на ноги, зовсім забувши про удар, оскільки побачене нею було здатне ошелешити будь-кого...

Здавалося, в кабінеті бушує ураган.

Вихор свистів і крутив по кімнаті речі та папери. Крижаний порив дув Марійці у вухо, і, як це часто траплялося з нею взимку, вона миттєво оглухла і водночас розчула раптом, що в утробне виття вітру влітаються ще безліч голосів, які сміються, шепочуть, улюлюкають.

А по високій стелі, немов велетенський божевільний павук, металася страшна потворна фігура.

– Боляче!!! – застогнала вона. – Як боляче!!! – встромлюючись посинілими нігтями в горло, вивернуте болем, неначе намагалася розірвати свою зморщену шкіру на клапті.

– Лишенько, – прошепотіла Марійка, хапаючись за чийсь руку праворуч.

– Чорт, – луною прошелестіло праворуч від неї.

– Оце так! – приголомшено виплеснула Дарина і обмерла, забувши затулити рота, – жінка почула її!

Вона завмерла, дрібно тремтячи й не зводячи з них несамовито-пристрасного погляду. Різкий біль полоснув Марійку по очах, і вона затулила їх, відчуваючи, як із-під вій струмком потекли сльози.

– Вам?! – видала нестямний звіриний рик біснувата. – Я мушу віддати це вам? Трьом?! Не хочу! Ні!!!

Мимоволі повіки Марійки зметнулися знову, немов птахи, що злякалися гуркоту.

І вона побачила, як ураган безжально кидає тіло жінки то в один, то в другий бік, б'є його об стіни і стелю, а та кричить, кричить, кричить...

– Ні! Ні! Ні!

Але з кожним ударом її «ні» стає чимдалі слабкішим.

– Гаразд, – заволала Килина нестерпно і страшно. – Я згодна!

І тієї ж миті дивна, невідома сила підкинула розтерзане тортурами тіло до стелі, і, прилипнувши до нього спиною, жінка відчайдушно простягла до них руки із розчепіреними гачкуватими пальцями. І Марійці здалося, що хтось ударив її кулаком під дихало, наскрізь пробивши шкіру та кістки.

Пальці, що звивалися, мов черв'яки, завовтузились у неї всередині й намацали серце...

Стало нестерпно боляче.

Холодно. Неможливо. Темно.

Вона не знала, скільки стояла так, зігнувшись навпіл, осліпнувши від болю, задихаючись від беззвучного крику. Але несподівано біль зник. Марійка почула, як щось титанічне і важке впало на підлогу просто до її ніг.

І очі, що знову стали зрячими, побачили: в уламках стелі, що рухнула, вискалившись дерев'яними кроквами, лежить молода жінка із золотим волоссям і тихим, ясним обличчям сплячого ангела.

Зі щоденника N

Смерть.

Красивою, молодою, з солодкою і такою жадібною до життя шкірою. Але мій геній забороняє думати про це...

Інтелектуальне вбивство з розуму, в стилі Раскольникова, що розколовся, завжди вражає параноєю. Вбивство заради кайфу – хвороба. Бажання вбити має бути природним, як любов і голод, і продиктованим такою ж насущною потребою.

Нормальна людина вбиває так само органічно, як вдихає повітря, не заморочуючись думкою про те, що вона перетворює його на вуглекислий газ.

Ви правильно зрозуміли, – нормальна.

Бо той, хто не здатний убити, за необхідності, – звичайний вибрак природи. Ви підібгали губи? Але ви й самі скажете так, коли ваш чоловік скиглитиме, притискаючи руки до грудей, дивлячись, як вас гвалтують троє. І закричите: «Чому ти не вбив їх?!»

«Але це ж зовсім інша річ», – заперечите ви мені.

І ось ви вже й попалися!

Тому що ваш Бог заборонив вам убивати, навіть захищаючись. Він дозволив вам тільки покірливо приймати смерть.

Розділ четвертий, у якому Дарина втрачає роботу, Катя – кабана, а Марійка – здоровий сон

«Так, людина смертна, але це б іще півбіди. Погано те, що вона іноді раптово смертна... і взагалі не може сказати, що вона робитиме сьогоднішнього вечора».

М. Булгаков. «Майстер і Маргарита»

Якийсь час дівчата мовчки стояли, збившись до купи і продовжуючи чітко тримати одна одну за руки та рукави одягу. Потім Дарина, рішуче струсивши зі своїх плечей долоні Каті, стала рачки, боязко підповзла до нерухомого тіла і приклала два пальці до його шиї.

– Пульсу немає. Вона мертва, – пошепки повідомила Чуб. – Що це з нею було? Передозування?

– Дурки! – хрипко скрикнула Катя, миттю оживаючи при слові «мертва». – Хай там що, зараз тут буде міліція. Тікаймо! – І виконуючи власну команду, перша кинулася до дверей.

Дарина мудро наслідувала її приклад, але, помітивши, що Марійка, як і раніше, стоїть біля тіла, немов соляний стовп, дала задній хід і, туго обхопивши її кисть, мовчки потягла остовпілу дівчину за собою.

Зацьковано озираячись на всі боки, трійця промчала по гучних і порожніх коридорах «Центрь». Проте, наближаючись до виходу, принаймні двоє з них спробували набути благовидого вигляду і пройшли повз реєстратурну діву, підкреслено розмірено цокаючи каблуками. Нейтральний звук був зімітований вдоло: та навіть не спромоглася вивудити погляд із детективу.

– Гено, жени! – просипіла Катя, падаючи мішком на переднє сидіння машини.

– Куди? – нервово поцікавився шофер.

– Абикуди!!! – заводала Катя. – Ну ж бо, швидше! Швидше!

Волочучи за руку обм'яклу Марійку, Дарина жваво підскочила до свого мопеда.

– Змиваємось! – гаркнула вона загальмованій просто у вухо. – Ге-ей, отямся! Куди тебе підвезти?

– Додому... – ледве чутно пробелькотала Марійка.

– Точна адреса, – беззлобно гмикнула Дарина, зриваючи з голови тубетейку, що дивом утрималася там, і заштовхуючи її в кишеню червоної шкірянки. – О'кей, поїхали. Сідай ззаду.

– А спідниця? – пискнула Марійка, розгублено показуючи на свій одяг до п'ят.

– Та задирай по стегна – і вперед! – пришпорила її амазонка.

«Поні», підстрибнувши, зірвався з місця і безстрашно помчав униз із гори Андріївського узвозу – Марійка істерично примружилася, боячись знепритомніти.

– Кар-р-р.. – не знати звідки з'явився чорний ворон і, гордо розпроставши крила, полетів услід за ними.

Прудке залізне «коненя» промчало повз Річковий вокзал і, гудячи, почало дертися вгору – на Хрещатик. Водії дорогих машин немов по команді опускали затемнені шибки і проводжали двох відважних наїзниць веселими, схвальними вигуками. Один із них захоплено підніс догори великий палець, і кругла фізіономія Дарини враз осяялася природним для неї виразом радості життя, що б'є вітром їй в обличчя.

– Еге-гей! – крикнула вона своїй супутниці. – А здорово це було! Як у справжньому жахливчику!

Марійка відчайдушно зціпила зуби. Вона перебувала в шоку і, судячи з її сполотнілого обличчя, виходити з нього збиралася ще не скоро.

– Зупини біля метро, – насилу видавила вона.

– Якого?

– Будь-якого.

– О'кей!

Дарина вправно підрулила до метро «Театральна» і терпляче почекала, поки незграбна попутниця сповзе з її «коня».

Та знервовано обсмикнула спідницю і огляділася навкруги хитким каламутним поглядом.

– Постій, – зупинила її Дарина. – Відсапайся. Ти точно до будинку доповзеш? Якщо ні, не комплексуй, так і скажи, я підкину.

У відповідь Марійка лише мовчки похитала головою.

– А як ти гадаєш, що це все-таки було? – поцікавилась її рятівниця, азартно випліскуючи свою цікавість уголос і ніскільки не сподіваючись на зрозумілу відповідь.

– Не знаю, – тоскно затрясла головою Марійка. – Але це страшно. Дуже страшно. Я раніше ніколи не бачила, як помирають люди.

– Справді? – безтурботно здивувалася Дарина. – А я, ти знаєш, у нас у клубі на всяке надивилась. Але таких акробатичних симптомів іще не бачила. Цікаво, чого вона наковтлася? – Вона замислено почухала ніс, перебираючи подумки всі відомі їй варіанти.

– Річ не в цьому, – раптом тихо заперечила їй пригальмована. – Я гадаю, – її голос стих до перестрашеного шепоту, – що Килина...

– Вау-у!!!

Переможний крик Дарини злився з переляканим криком Марійки – на кермо мопеда каменем упав чорний ворон.

– Ка-а-а-а-а! – статечно заявив він, і Дарині здалося, що це прозвучало, як ввічливе «Привіт!».

– А-а-а-а! – сіпнувшись усім тілом, Марійка спішно кинулася геть, безпорадно шарпаючись то в один, то в другий бік і натикаючись на перехожих.

– От дівуля нажахана... Нерви ні к бісу, – жалісливо похитала головою Дарина, дивлячись, як та зникає в пащі підземного переходу.

Ворон, нахиливши чорну зі смарагдовим відливом голівку, з пильним інтересом подивився вслід утікачці.

– А ти, пташе, чий? – привітно всміхнулася йому Дарина. – Ти що, ручний? – Вона невпевнено торкнулася пальцем його чорнильної спини.

Але ворон, схоже, не полюбляв фамільярності.

Несхвально пирхнувши, птах зметнувся увись і зник за дахом будинку.

– Ну й днинка, землетрясна... – посміхнулася Чуб і, нетерпляче налапавши на животі свій мобільний, набрала знайомий номер.

Її буквально розпирало від вражень:

– Завзята? Я тобі зараз таке розповім! Упадеш! – прокричала вона в слухавку. – Що? Наш спір? Я й забула... – Обличчя Дарини потьмарилось.

Вона неприязно відкинула телефон і люто пришпорила свій мопед.

* * *

Простягнувшись на канапі вітальні, Катя похмуро дивилась у стелю, безуспішно намагаючись виплюнути з голови цей паскудний день. Орудуючи фарфоровою рожевою лопаткою, косметичка Таня акуратно викладала їй на обличчя рідку зеленувату масу.

– Що ж ми так напружуємося... – просяююкала Таня з одрепетированою інтонацією люблячої няні. – Нам треба розслабитися, щоб увечері бути спокійною та красивою.

Катя зітхнула: Танечка була солодкою ідіоткою. Заспокійливо-солодкою, за цю якість Катя і тримала її при собі. Але хоч би що та щебетала, Катерина добре знала: щойно її замшевий каблук переступить поріг ресторану «Мерлін», вона вмить натягне на себе «потрібне обличчя» і блискуче проведе псевдоромантичну зустріч із мерзотним Василем Федоровичем. І не через те, що розслабиться. Якраз навпаки, – тому що жорстко контролюватиме кожен міліметр своєї посмішки.

У вітальні ритмічно туркотів телевизор і постукував маленьким позолоченим маятником годинник із бронзовою пастушкою у вбранні галантної великосвітської дами, куплений Катєю в антикварному салоні «Модерн». Катя згадала про золотий ланцюг у вигляді змійки, і її настрій злегка потеплів. Вона спробувала розстебнути замок, аби розглянути приємну обнову краще, але змія уперто стискувала свій хвіст, – напевно, застібка була із секретом.

– Сивину не забудь зафарбувати, – нагадала вона Тані, стараючись, аби обличчя залишалося нерухомим. – Кому я потрібна сива?

– Я все пам'ятаю, – дзвінко озвалася косметичка. – Ви тільки личком не клопочіться, масочка ж бо у нас така, що стягує. Полежте п'ять хвилин спокійненько, будете як шістнадцятка. Я вже фарбу розмішую, не хвилюйтесь.

– Легко сказати – не хвилюйтесь, – примирливо пробубоніла Катя. – Знала б ти, що я сьогодні пережила.

– Так що ж у нас сьогодні сталося? – догідливо запитала Танечка, що успішно поєднувала основну спеціальність із професією «дикого» психоаналітика і тому тут же гармонійно змирилася з думкою, що заткнуті підопічну їй не пощастило.

Якщо Катерину Михайлівну прорвало на відвертість саме зараз, із цементуючою маскою на обличчі, що ж... Бажання клієнтки псувати собі шкіру – такий же закон, як і будь-яке інше її бажання.

– Прийшла сьогодні у важливій справі в одну серйозну організацію, – з апломбом поскаржилася Катерина, – а в їхньої співробітниці виявилася падуча. Померла просто в мене на очах!

– Який жах, – професійно підтакнула косметичка. – Сідайте-но сюди, до телевизора... Який кошмар!

Катя покійно перемістилася з канапи на стілець і невидюче втупилася в екран:

«...у музеї російського мистецтва відкрилася довгоочікувана виставка Віктора Васнецова, – спробував заспокоїти її диктор зовсім незначущою світською інформацією. – Із 1885 по 1896 рік художник жив у Києві. Всі майже десять київських років Васнецов працював над своєю легендарною картиною «Богатирі», яких вважав реальними історичними особами. Ініціатором проведення виставки став...».

Але Катерина благополучно прослухала ім'я та регалії ініціативного аматора мистецтва й мимоволі вгледілася в телеекран, лише коли той обрав апатичне обличчя зимноокого альбіноса, за яким усього кілька годин тому вона займала чергу до кабінету припадочної Килини.

Ні, Київ усе-таки – одне велике село!

– Ти уявляєш? – вела далі Катя. – Взагалі про кадри не піклуються. Як можна хворих і убогих до роботи з людьми допускати?

– Це-е то-очно, – підтвердила Танечка, хоча в цю мить її явно хвилювала зовсім інша проблема.

Тримаючи на гребінці Катине пасмо волосся, косметичка скрупульозно прорентгенила її поглядом. Потім підхопила друге, третє...

– Нічого не розумію! – розгублено мовила вона. – Катерино Михайлівно, у вас немає жодної сивої волосинки!

– Як це немає? – недовіжливо здивувалася та. – Я що, сліпа, по-твоєму? Сьогодні вранці я бачила у себе на голові сиве волосся!

Привчена обходити всі гострі кути в характері клієнтів, Танечка миттєво підсунула їй своє ручне дзеркало і догідливо посміхнулася, заглядаючи Каті через плече:

– Якщо мені не вірите, самі подивіться.

Катя роздратовано розворушила своє коротке волосся, енергійно вертячи шиєю та прискіпливо вглядаючись у кожен жмут.

– Чорт, – здивовано видихнула вона нарешті. – От чорт!

– Чорне, як вороняче крило, – негайно знайшлася Танечка. – Ось бачите тепер, яка суміш у мене чарівна?

* * *

«Метро» Марійка назвала просто так, тому що слово було коротким і не потребувало додаткового роз'яснення.

Спускаючись по ескалатору вниз, вона відчужено порахувала рекламні мильниці ламп, які освітлювали вхід до підземного тунелю (їх було рівно дев'ятнадцять). Потім сіла на дерев'яну лаву і мужньо спробувала опанувати себе. Незнайомі люди лякали її. Ну а знайомих, якщо не брати до уваги власних родичів і сім'ї старшого брата, у неї просто не було. Але зазвичай Марійка досить швидко приходила до тями, варто було їй залишитися наодинці з самою собою.

Ворон!

Такий самий сидів уранці на підвіконні їхньої кухні.

«Я мушу віддати це вам? Трьом!!! Не хочу! Ні!!!»

«А здорово це було! Як у справжньому жахливчику!»

А якщо не «як»?

Якщо...

Коли вона нарешті вибралася на землю і підійшла до кінцевої зупинки на площі Толстого, де вже очікував її відданий маршрут, у Місті несподівано стемніло. Грозово-яскраво-червоний захід заплутався в гілках університетського ботанічного саду. Маршрутне таксі, що його тіснило стадо інших машин, повільно спускалося з гори. Київ увесь складався з гір і пагорбів – великих, малих і безрозмірних, які вміщували на собі численні вулиці, квартали і навіть цілі міста.

Хрещатик вважався Верхнім Містом, під яким розташовувався Нижній Поділ. Але, скоріше, його слід було вважати Середнім, позаяк і сам він був стиснутий двома вищими горами, на одній із яких височів крутий президентський київський Капітолій-Печерськ, на другій – київський Акрополь: Михайлівська та Софіївська площі, Андріївська церква, Золоті ворота і Ярославів Вал...

І зараз, з'їжджаючи, напевно, вмільйонне у своєму житті по колишньому бульвару Бібиковському, Марійка вмільйонне ж і дивувалась, яким високим вигином іде дорога вниз, аби, пригальмувавши в улоговинці майдану Перемоги, знову рвонути в піднебесся звитяжним проспектом.

Вогні проспекту Перемоги на далекій горі, наполовину червоні від численних задніх фар, наполовину зеленувато-білі, поступово сходилися в одній високій точці, що так близько сусідила із зірками, що звідси, здалеку, здавалося: цей шлях веде просто в небо...

Марійка вкотре упіймала себе на думці, що намагається згадати нинішнє ім'я Бульвару, який на початку свого життя звався просто Бульвар. Але не змогла.

Зазвичай віддана і слухняна, її історична пам'ять виявляла дивовижну впертість, норовисто викидаючи в «кошик» усе, що стосувалося дня нинішнього. І Ковальова їздила по буль-

вару безрукого Бібікова⁴, повз червоно-чорний університет Святого Володимира, де навчався на медичному її Михайло Булгаков...

Повз Алею Гімназистів, що ділила бульвар навпіл, Першу імператорську гімназію в 14-му і Другу – в 18-му будинку, куди ходив Мишко-гімназист...

І лише іноді, короткозоро мружачись, вдивлялася в таблички, що прикрашали їх нині, тут же забуваючи їхній зміст.

«Якщо вже на те пішло, треба назвати бульвар Булгаковським! Він обходив його вздовж і впоперек!»

«Він...»

Вона нараз отямилася, відчувши, що знову здатна мислити і міркувати розсудливо.

І дивлячись на аскетичне обличчя Марійки Ковальнової в темному, мірно тремтячому склі, в подробицях прокрутила в голові кіноплівку Андріївської пори свого життя.

Її тіло колов адреналіновий дроз збудження, сцени, яскраві та красиві, змінювали одна одну. Вона почувалася так, немов підійшла до найбільш захоплюючої частини книжки, і закоштувала її жадібно й уводночас повільно, двічі перечитуючи особливо вподобані рядки.

Зараз вона повернеться додому і ретельно згадає все, кожну подробицю, складе їх у цілісну картину й остаточно переконається в тому, що...

«Я завжди знала, що це можливо! Я знала: він писав правду! Я знала це!!!»

– Це все дігери, – відчинивши двері, почувла вона втомлений голос батька. (Він, як завжди, обурювався чимось: урядом, мером, цінами на транспорт.) – Коля казав, а я ще не вірив! А цим печерам тисяча років, напевно, там тільки крикни, все к бісу завалиться... От, видно, стіна якась і полетіла, а від поштовху труби полопались. Добре, що самих цих дурнів не завалило. У-у, пацанва безголова!

– Ну що ти сам себе заводиш? – спробувала урезонити його мати.

Дочка нечутно причинила за собою двері, сподіваючись навшпиньки прокрастися до своєї кімнати. Не зводячи очей із золотого прямокутника кухні, з-за краю якого висувався стоптаний батьків капець, що підстрибував на його знервованій нозі, Марійка зробила декілька акуратних кроків і з гуркотом наштовхнулася на триклятуший велосипед.

«Ну чому я весь час про нього забуваю?!» – жалібно схлипнула вона подумки, хоча давно вже помітила за собою цю дивну здатність: повністю викидати з голови тьмяні реалії свого життя і щиро дивуватися щоразу, побачивши їх знову.

Учепившись у скривдене велосипедом коліно, Марійка квапливо прошкандибала до кімнати і блискавично замкнулася ізсередини. У двері тої ж миті постукали.

– Донечко, ну що? – почувся підлесливий і водночас вимогливий мамин голос. – Ти була там?

– Так, – озвалася дочка.

– І що, зняли з тебе вінець?

– Не знаю.

Скільки себе пам'ятала, вона ніколи не брехала старшим. Але зараз Марійка раптом виразно зрозуміла, що вперше в житті просто не здатна сказати матері СПРАВЖНЮ правду.

– І причину зняли? І пристрій? Усе познімали? Нічого не залишили? – не вгамовувалася мама.

– Ма, потім... Я втомилася, – проканючила Марійка, чудово знаючи, яку реакцію викличе у матері цей аргумент.

І не помилилась.

– І від чого це ти так утомилася?! – вмить вибухнула та. – От попрацювала б, як батько, знала б. Гадаєш, вчитися – це робота? Он у Тетяни Петрівни дочка вже всю сім'ю утримує:

⁴ Д. Г. Бібіков – київський генерал-губернатор.

і матір, і батька, і бабусю, й сина народила, не те що... Втомилася вона, бачте! – Роздратування завжди перехльостувало в ній цікавість, і, вибухнувши, мама відразу забувала, що ще три секунди тому збиралася бути ввічливою й терплячою.

Жінка обурено зачовгала геть.

А Марійка з полегшенням видихнула повітря – за інших обставин вона ні за що б не стала викликати цей вогонь на себе, але зараз сприйняла докори мами як небесну манну.

Підскочивши до своєї переповненої книжками шафи, Ковальова нетерпляче витягла звідти відразу три різномасті видання й почала спішно перегортати сторінки.

– Ага... – Її палець уткнувся в жаданий абзац.

«В усіх слов'янських джерелах, включаючи роботу знаменитого Володимира Даля “Про повір'я, марновірства та забобони руського народу”, існують згадки про те, що відьми народжуються саме на Україні...» – патріотично заявив їй маловідомий автор А.А. Чуб.

– Правильно, – радісно погодилася з ним Марійка, що мала звичку розмовляти зі своїми книжками вголос, не замислюючись над тим, як дивно виглядає це збоку.

Вона загнула потрібну сторінку, звично шпурнула схвалену книжку на ліжко і, витягнувши з-під пахви В.І. Даля, що вже очікував на неї, розгорнула розділ «Відьма»:

«Відьма відома, я гадаю, всякому, хоча вона й водиться, власне, на Україні, а Лиса гора під Києвом служить збіговиськом усіх відьом, які тут ночами відправляють свій шабаш...» – барвисто почав свою розповідь член-кореспондент імператорської Академії наук і завідувач особливої канцелярії міністра внутрішніх справ.

– Глибоке вам мерсі, вельмишановний. – Володимир Іванович полетів услід за Чубом. – А що у вас, колего? – Марійка незграбно розкрила «Малу енциклопедію київської старовини» А. Макарова і зашурувала пальцями по сторінках.

«Лиса гора – місце збіговиська відьом. У європейських країнах налічувалося декілька таких гір. Усі слов'янські Лисі гори розташовані в Києві», – лаконічно відповідала енциклопедія.

– Так!!!

Марійка з обожнюванням притисла книжку до губ, мовби та щойно освідчилась їй.

У її очах сяяв пристрасний тріумф.

– Що ж тепер?! – спитала вона дзвінким від захвату шепотом свого платонічного колегу-історика. – Не може бути, щоб усе це було просто так!!!

* * *

– Усе, як ми репетирували, – нагадала балетові Землепотрясна. – Ви танцюєте весь програш, різко падаєте, потім, типу по ваших трупах, виходжу я.

Вони стояли у вузькому, пофарбованому сірою олійною фарбою коридорі, у кінці якого, за чорною завісою, проглядався шматок сцени. Обличчя Дарини було щедро прикрашене несамовитим сценічним мейк-апом, а на плечах красувалося забійне творіння її власної дизайнерської фантазії: клаптева сукня-піджак із різнобарвних, щільно розшитих сяючими блискітками шматочків тканини. І хоча про відсутність смаку туалету співачки можна було б довго сперечатися, слід було чесно визнати: відвести від неї погляд було практично неможливо.

– А коли ти підеш до зали, ми... – почав блакитноокий Сані.

– Ні! – співачка і арт-директор клубу в одній особі рішуче провела долонею перед його носом. – Сьогодні я до зали не йду. Директор сказав: іще одна проходка по залі, й він випре мене на фіг!

– А як же наш номер? – занепокоївся керівник балету. – Адже коли ти йдеш до зали, ми...

– Танцюватимете в мене за спиною.

– Але ти нас перекриєш, – гірко заскиглив танцівник.

– О'кей, я сяду збоку, типу «голос автора». Як в «Notre Dame de Paris». Тільки відійдімо трохи, є розмова. – Вчепившись у комір його сорочки, Дарина, задкуючи, потягла Сані на себе.

Той покійно йшов за нею, привітно всміхаючись і чекаючи, що вона скаже, – Дарина Землепотрясна стояла в його особистій шкалі цінностей на другому місці, відразу після Мадонни.

– Сані, – підкреслено серйозно мовила вона, – ти тільки не сіпайся відразу. Взагалі, я побилась об заклад із Завзятою, що тебе спокушу.

Танцівник мимоволі відступив від Дарини на крок, дивлячись на неї очима переляканого оленяти, – такої каверзи він від неї не чекав!

– Якщо не в облом, давай зімітуємо пристрасть. Ти ж артист, хіба тобі важко? А за мною, ти знаєш, не заіржавіє.

– Гаразд, – із сумнівом промимрив артист. – Я спробую. Тільки поясни конкретніше...

– Значить, домовилися? – надихнулася Землепотрясна.

І в ту ж мить почула злорадні оплески за спиною.

Завзята стояла у дверях гримувальної з перекошеною від самовдоволення пикою, хоча зазвичай, обробивши балет, завжди риссю бігла до зали туркотіти з охоронцем Олексієм. І щоб підправити обличчя, що розтеклося від енергійного співу, Дарині нерідко доводилося витягати співробітницю з кабінки чоловічого туалету, де розвивався її бурхливий роман.

Дарина роздратовано тупнула ногою: от підстава! Хто міг знати, що сьогодні вона залипне тут?!

– За лошиху мене тримаєш, так? – гидливо скривилася перукарка. – Ну що ти кому довести хотіла? Йди тепер, поцілуйся на прощання зі своїм мопедом!

І Дарина усвідомила раптом дивний факт: ця дівчина її ненавидить.

Звичайно, вони не були ні подругами, ні приятельками, а всього лише товаришками по службі, і циркульниця обожнювала буркотливо повчати її, але вона завжди беззлобно списувала всі завзятівські «фе» на стандартний стервозний характер. хні суперечки, так само як і сьогоднішній заклад, були для Дарини лише дитячою грою у війну, беручи участь в якій ти ризикуєш дістати максимум подряпину.

– За що ти мене так не любиш? – здивовано спитала вона перукарку.

– За що?! – з ненавистю випалила Завзята у відповідь. – А що, нормальна людина дзвонитиме мені з якогось дебільного «Центра» і кричатиме, що вона мого хлопця до себе приворожить? Ти, взагалі, перш ніж щось зробити, хоч раз головою подумала?! Га?

– Ми пішли, – боязко пискнув Сані, торкаючись плеча Дарини.

Музика вже кликала їх на сцену.

* * *

Гордо випроставши спину, щоб підкреслити груди і гордовиту поставу голови, Дображанська із застиглою поблажливою посмішкою дивилася на спітнілу лисину кабана, що слинив її руку. Він підвів схожу на більярдну кулю голову і жадібно заковтнув Катю поглядом.

«Гляди не поперхнися...» – неприязно посміхнулася вона подумки.

Кабан здавався їй жалюгідним, схожим на голодну дитину, яку ось-ось покличуть до святкового столу, і він заздалегідь пожирає очима тарілки з їжею, не знаючи, за що хапатися в першу чергу.

Так само весь вечір Василь Федорович ошаліло обмацував поглядом її груди, шию, обличчя, коліна, знаючи, але все ще не вірячи, що ця жінка належить йому.

Прийнявши його запрошення до ресторану, Катя без тривалих передмов висловила «Веселому начальникові податкової» своє прохання – таке морочливе і важкоздійсненне, що було зрозуміло: ніхто не проситиме про таку послугу дарма. Йому залишалося тільки обережно натякнути про ціну.

Та все ж він не сподівався, що вона погодиться. Він почав вірити в це тільки тоді, коли, стоячи біля під'їзду, Катя вимовила класичну фразу про «зайти, випити чогось іще»...

– Так я можу розраховувати, що ви не кинете слабку жінку в біді? – кокетливо по-світському поцікавилася Катерина.

– Звичайно, – збуджено заторохтів Василь Федорович. – Це мій чоловічий обов'язок. Я вам завжди казав: нам треба частіше зустрічатись. І повірте, Катрусю, у вас не буде ніяких, зовсім ніяких проблем.

Він каламутно подивився на її бюст, обведений глибоким вирізом сукні.

Вона знала, що зараз він силкується зрозуміти своїм запітнілим від хоті розумом, чи всієї світської пристойності дотримано і чи можна йому, нарешті, приступити до довгожданого розпаковування цього подарунка долі?

«Поцілунки ми опустимо», – жорстко вирішила вона, несподівано усвідомивши істинну прагматичну причину путанського етикету: «все, що завгодно, тільки не цілуватися в губи!».

Своє тіло можна контролювати. Але як мусити організм стримати процес зворотної перистальтики, цілючись із таким шкарбаном?

Проте свою убогу мрію він має отримати за повною програмою.

– Я зараз, – похитливо проворкувала Катерина, торкаючись пальчиком його м'ясистого носа. – Чекайте мене тут.

– Катрусю, – важко прохрипів він.

«Чекай, чекай...»

Продажна любов – справа тонка: поквапишся – мужик визнає тебе повією, затягнеш із оплатою – розізлиться, злякавшись, що ти морочиш йому голову. Усе мусить бути точно, як в аптеці.

– А ось і я!

Катя картинно застигла в дверях спальні, в шовковому пеньюарі, білизні та панчохах, прекрасно розуміючи, що має зараз вигляд тривіальної хвойди із «Плейбоя». І гидливо завважила, як гидко спотворилося його обличчя.

«Можливо, чоловіків збуджують не стільки панчохи, скільки рабська покірність, із якою жінка покірливо натягує на себе цю вульгарність? Ідіот, цілковитий ідіот... Цікаво, скільки це в нього займе часу?» – тоскно подумала вона, коли той, зрозумівши, що отримав довгожданий сигнал, кинувся на неї й жадібно вчепився в її торс.

Стрілка на пастушому годиннику наблизилася до пів на одинадцятю.

– Ля... – заспівав годинник.

І Катя раптом зігнулася дугою й почала судорожно хапати ротом повітря.

– О, Катрусю, яка ви збудлива! – завівся Василь.

А вона відчула, що не може більше витерпіти ні секунди, і якщо зараз же не вирветься з його нудотних рук, то заволає на всю горлянку. Вискнувши, Катя вивернулася з такою силою, що ледве не впала, і недоладно схопилася за спинку дивана.

– Що сталося? – просипів кавалер.

Вона безглуздо заметушилася по кімнаті, ніби птах, який випадково залетів до людського житла і зацьковано шукає вихід. Хотілося вислизнути, вирватися, позбутися, втекти...

А в голові з'явилася дивна думка: «Мені треба туди!»

– Катрусю! – вже нервово пробасив Василь Федорович.

Вона відчайдушно рвонула в передпокій, спотикаючись і хапаючись сліпими руками за стіни.

– Катерино Михайлівно, я не розумію! – спробував зупинити він її і, отримавши прекрасний, майстерно відпрацьований і вичерпний удар у щелепу, ганебно полетів на підлогу.

Тремтячими, неслухняними пальцями Катя відімкнула замок вхідних дверей і помчала на вулицю.

«Швидше! Швидше! Швидше!» – стугоніло в голові.

Обурений шовковий капець з помпоном із лебединого пуху норовливо зіскочив з її ступні.

Катя розлючено хвицнула ногою, відкидаючи і другий, й помчала босоніж у темряву, поняття не маючи, куди і навіщо вона біжить.

* * *

Щойно з допотопних ходиків, що висіли над ліжком у Марійчиній спальні, проклонулася облізла зозуля й видала перший незрозумілий хрип, як Марійка сіла у своїй постелі.

Вона лягла спати ще о десятій, і зараз очі її були, як і раніше, заплющені, але рука рішуче відкинула ковдру – Марійка опустила босі ноги на килимок і механічно натягла пухкі капці у вигляді капловухих собачок – подарунок тата. Потім, сліпо витягнувши просто себе долоні з широко розчепіреними пальцями, впевнено попрямувала в коридор.

Зачувши незрозумілий гуркіт, мати і батько разом вибігли зі своєї спальні й устигли побачити куцу кіску на ситцевій спині дочки та заднє колесо велосипеда, що зникали за дверима квартири.

У під'їзді незадоволено застогнав потривожений ліфт.

– Куди? – підхопився Володимир Сергійович. – Зараз одинадцята ніч!

– Мовчи, – різко осадила його мати. – Уперше в житті дочка йде на ніч із дому. Їй двадцять два роки. Вона має право на особисте життя! От бачиш: зняли вінок безшлюбності – відразу подіяло!

– Яке особисте життя в піжамі? – заволав той, розлючений її бабською маячнею. – Який вінок?! На ній же піжама й капці! І на велосипеді їздити вона не вміє.

– О Боже! Вона лунатичка! – схопилася за серце мама і заводала: – Марійко, дівчинко, повернися!

Мати стрімголов вибігла на сходовий майданчик і, почувши, як ліфт із брязкотом відчинився на першому поверсі, квапливо перегнула через перила.

– Доцю! Донечко! – заводала вона, склавши рупором руки. – Донечко, що з тобою?! Повернися зараз же, чуєш!

Не розплющуючи очей, Марійка стрімко мчала на велосипеді по безлюдній Уманській вулиці, не знаючи, ні куди вона їде, ні того, що вона взагалі їде кудись.

* * *

Зала клубу «О-й-ой!» доброзичливо зааплодувала. У Дарини не було своїх пісень, і весь її широкий репертуар – від «Зачем ты дочку-воровку на свет родила?» до «Мой мармеладный, я не права» – було позичене з чужого плеча. Зате голос і темперамент у Дарини Землепотрясної були своїми власними.

– А тепер, – жагуче заявила вона, – чи не пора нам потанцювати під найзабійніший хіт цього літа.

Діджей зрозумів її натяк і ввімкнув мінусову фонограму.

Публіка вдоволено загула. На сцену викотився балет – як данину сезонній моді вони вдало спорудили на цю пісню окремий номер.

«Дети любят лимонад...» – замурчала співачка, і неждано її серце радісно завоктало: Дарині здалося, що за восьмим столиком вона побачила знайому руду голову «продуктивного кавалера».

«Він чи не він? Якщо він, – це, вважай, доля. Ні, точно, він!» – подумала вона, і нетерплячі ноги звично понесли її до сходинок в залу.

– Зем, – швидко просипів Сані, роблячи вигляд, що намагається залучити її до танцю, – тобі ніззя.

Дарина Землепотрясна негарно вилаялася подумки: вона не любила визнавати, що між бажанням і його негайним здійсненням можуть існувати якісь об'єктивні перешкоди.

– Праворуч, – шепнув Сані й потанцював геть.

Директор стояв біля входу до службових приміщень і напружено дивився на неї.

«Дети любят лимонад...» – Вона інтенсивно застрибала на місці, немов заведений механічний заєць.

Що ж робити? Що робити?

Звичайно, рудий помітив її. Не міг не помітити! А ось чи впізнав?

Дарина відважно пішла на абордаж.

– О, я бачу в залі знайомі обличчя! – енергійно замахала рукою співачка. – Танцюємо! Танцюємо! Всі. й рудий із восьмого столика теж.

Хлопець підвів голову й усміхнувся їй на всю ширину обличчя. У його очах не було здивування, і Дарина зрозуміла, що він ідентифікував її давно, можливо, ще там, в «Центр... Старокієвського колдовства на Подол...», він уже знав, хто вона й де її шукати.

«Ура! Здорово!»

Вона вийшла на самісінький край сцени, під якою вже юрбилися танцюючі пари, і потяглася до нього поглядом. Її права ступня підскочила вгору, прицілюючись на стрибок до зали, – рух був таким різким і раптовим, що Дарина похитнулася.

«Що це, судома?» – не на жарт злякалася вона, зусиллям волі повертаючи кінцівку, що збунтувалася, на місце. Але тільки її ліва нога невпевнено торкнулася підлоги, права сама стрибнула ввись, зігнувшись у коліні, й від переляку Дарина з силою натиснула долонею на колінну чашечку.

Танцюючі з сумнівом покосилися на неї.

– Бачите, під цю пісню ноги самі пускаються в танок! – закричала вона, відчайдушно намагаючись обіграти непередбачений жест. – Але мені не можна, я мушу розважати вас. Танцюємо! Танцюємо!

І тут її ноги остаточно сказилися. Вони вперто підстрибували по черзі, неначе всередині неї зламався якийсь механізм, і, кривлячись від болю, співачка вже неприховано дубасила себе кулаком по колінах. Збоку здавалося, що вона, кривляючись і блазнюючи, підстрибує на місці в безглуздому комічному марші. Глядачі сміялися. Балетні хлопчики, вишикувавшись у шеренгу позаду неї, дружно замарширували, прагнучи підтримати начальника, з яким явно було щось негаразд.

– Бачите, що з ними робиться! – хрипко видихнула Дарина. Вона вже задихалась і не могла співати, й зовсім забула про рудого кавалера, тільки з останніх сил намагаючись зберегти обличчя.

«Що зі мною, Боже?»

– Гей, ну ж бо, танцюй з нами! – фамільярно розпорядився якийсь розхристаний п'яний мужик і, несподівано схопивши Дарину за рукав, зірвав веселу співачку зі сцени.

І тої ж миті їй стало легше.

Вона стояла в гойдливому натовпі, насторожено прислухаючись до себе, намагаючись зрозуміти: невже божевілля відпустило її?

– Гадаєш, Рита досі там стоїть...

– На неї не схоже.

– Тоді чого не прийшла... – вкрутились їй у вуха чийсь випадкові репліки. Дві дівулі – ангелоподібна білявка і безгруда чорнявка – безрадісно звивалися за два кроки від неї.

Розхристаний самовпевнено потягнувся до талії Дарини.

Але несподівано, мовби усвідомивши щось неймовірно важливе, співачка поривчасто впхала в його спітнілу долоню клубний мікрофон і щодуху помчала до виходу, відчуваючи, як із кожним кроком біль відступає, відступає, відступає, й на зміну йому приходить упевненість, що вона чинить єдино вірно.

Вискочивши на вулицю, Чуб стрімголов поскакала до чорного входу, де пасся її відданий мопед.

«Швидше! Швидше! Швидше!» – блискало в голові.

– Стій, – почула вона за спиною задиханий чоловічий голос. – Стій, кому сказав! – Хтось безпардонно відштовхнув її вбік. Це був Алекс – амбалоподібний охоронець їхнього клубу і за сумісництвом коханець Завзятої. Трохи відставши, перукарка вже підбігала до них.

– Я ж казала, що вона зліняти спробує! – пропихтіла вона.

Насупившись, Алекс став між Дариною та її «поні» й по-хазяйськи поклав руку на кермо.

– Це більше не твоя іграшка, – важко сказав він. – Віддавай ключі.

– Пусти! – одержимо заволатала Дарина, кидаючись на нього. – Мені треба туди! Я спізнююся!

Алекс гидливо відкинув її однією рукою.

– Куди ти спізнюєшся? – жовчно засміялася Завзята. – Тебе вже звідусіль звільнили. Директор щойно сказав: можеш іти к бісу! Я завжди знала: рано чи пізно ти дограєшся.

– Ідть геть! – утробно рикнула Чуб.

У її голову ніби вилили чайник із вируючим окропом, і вона ледве усвідомлювала реальність. Але з останніх сил спробувала виловити там останню живу думку:

– Термін був до свята! Не спокушу Сані до шостого, машина ваша!

Алекс незадоволено подивився на свою подружку.

– Чого ж ти смикаєшся, позаяк ви до шостого закладалися? – процідив він вагомо.

– Але ж вона звільнена, – спробувала заперечити та. – Де ми її потім шукатимемо?

– Без різниці, – хлопець нехотя прибрав руку з керма і обернувся до Дарини. – Парі є парі. Катайся до післязавтра.

* * *

Істеричний телефонний дзвінок змусив матір Марійки схопитися за важкі груди й перелякано охнути:

– О Господи! Це...

Випередивши її, Володимир Сергійович підхопив тривожну слухавку.

– Так, їду! – суворо сказав він.

– Це Марійка? Марійка? – затряслася мама.

– Аварія, – пояснив він люто. – На тому ж місці. Наші вже міліцію викликали. На Фрунзе знову розливе море! Це ж типу злісне хуліганство. Тільки яка користь од ментів? – Сергійович уже вскочив у штани і заправляв у них стару поношену ковбойку. – Сама вважай: поки води натекло, поки жителі аварійну викликали. Цих дігерів уже і сліду нема. Якщо їх не завалило, звичайно. Тоді трупи розгрібатимемо... Ні, не розумію я, – буркнув він здивовано і зло, – що, їм там медом намазано?

– А тобі, тобі чим намазано? – заголосила у відповідь дружина. – Зараз не твоя зміна! Якого ж ти?! У нас дочка пропала! Як утовкмачиш собі щось у голову, на інших начхати!

– Несвідомий ти елемент, – незадоволено посміхнувся Сергійович. – Я ті труби мало не добу ремонтував, а всякі виродки знову паскудити будуть? А Марійка наша повернеться, нікуди не дінеться.

Розділ п'ятий, у якому вчинено злочин

Трепет пробіг по його жилах: перед ним лежала красуня, яка коли-небудь бувала на землі. Вона лежала, як жива... Раптом щось страшенно знайоме показалося в обличчі її. – Відьма! – скрикнув він не своїм голосом.
М. Гоголь. «Вій»

Пролетівши два мости – пішохідний і міст Метро, – Дарина подумала раптом: «А куди я їду?» Але думка ця була слабкою і несуттєвою: вона відчувала, що стрімко наближається до своєї безіменної мети.

І лише коли мопед, проскочивши третій, романтичний міст «закоханих», який менш романтичні городяни назвали «чортовим» мостом і мостом «самовбивць», злетів на Володимирську гірку та праворуч промайнув Михайлівський золотoverхий монастир, наїзниця зрозуміла, що навіщо повертається на Андріївський узвіз.

Вона вирулила на перехрестя Володимирської та Великої Житомирської і звернула у двір, на Пейзажну алею, – улюблене місце всіляких прогулянок. Хазяї вигулювали тут своїх собак, матері – дітей, а підлітки – свої перші пляшки з пивом. Раніше Дарина й сама не раз походжала тут із друзями, ліниво сьорбаючи малоалкогольне пійло й вишукуючи романтичний куточок, де можна з шиком покурити з видом на Місто.

До слова кажучи, це було дивне місце, хоча кияни, що звикли до нього, навряд чи усвідомлювали цей факт. Ну чи не дивно, що у дворі однієї з центральних вулиць, за невисоким кам'яним парапетом, що огинав алею, зяяла діра глибокого, порослого деревами яру, що нітрохи не нагадував цивілізований міський парк або сквер? З іншого боку яр надійно охороняли дві овіяні поганою славою гори, і навіть ті декотрі, хто спускався на його дно сонячного дня, щоб дати попустувати улюбленому псові чи зайнятися скороспішним сексом за густими кущами, ні за що не зважилися б поткнутися сюди вночі.

Утім, сама алея навіть опівночі вважалася місцем гулябельним і досить безпечним. І впевнено направивши кермо в бік історичного музею, що вартував урвище, Дарина обігнала дивну велосипедистку в червоних тапочках, які зображували якихось вухатих звірятко. Більше навкруги не маячило жодної живої душі. І доїхавши до безмовного музею історії України, Дарина несподівано усвідомила: вона прибула.

«Куди, на екскурсію?» – встигла подумати Чуб здивовано і тут же спішно відскочила вбік.

Дурноверха велосипедистка, примружившись, мчала просто на неї і, не зумівши наїхати на Землепотрясну Дарину, із брязкотом урізалася в сходинки біля входу. Дарина хотіла кинутися до неї. Але тут хтось третій сильно штовхнув її праворуч, збиваючи з ніг. Вона примудрилася підставити руку, щоб приземлитися з найменшими втратами, і, падаючи, помітила краєм ока: велосипедистка підводиться без сторонньої допомоги, й очі її вже широко розплющені, а в них хлюпає непідробний жах і подив.

– Де я? – здивувалася вона. – Що я тут роблю?

– Що вам потрібно?! – бридко заволали згори.

– Не знаю!!! – обурено гаркнула у відповідь Чуб, різко повертаючи голову.

Над нею стояла божевільна чорноволоса дама в самих панчохах і нижній білизні. Взуття на ній не було, і від ступень до колін панчохи були вкриті брудними дірами і «стрілками».

«Та це ж ті самі, з якими...» – але довести до кінця цю думку Дарина не встигла.

За півметра від них беззвучно вибухнув стовп вогню. І як тоді, в «Центр... Старокієвського колдовства», сперечальниці інстинктивно кинулися одна до одної, зчепившись у перелякану купу й несамовито дивлячись туди, де відбувалося щось зовсім неможливе.

На очах у них вогонь здійнявся від землі, точніше, від бетонних плит, що килимом розстилися перед входом до музею, які начебто ніяк не могли горіти, а у блискучій гарячій пожежі з'явилася висока жіноча постать.

«Килина», – впізнала її Марійка, яка майже не сумнівалася, що бачить зараз перед собою лише страшно-прекрасний сон, де їй явилася мертва красуня, чие золоте волосся зливалось з полум'ям вогню.

– Ось ви і тут, – похмуро сказала покійниця.

І досить було їй заговорити, як полум'я враз погасло, і тіло жінки стало прозорим, немов місячне марево.

Тепер крізь нього було видно сяючі вікна будинків, що стіною облямовували Пейзажну алею, і темне беззоряне небо...

– Тут ви збиратиметеся щоночі, немов кішки, які, зачувши мишу, не в змозі стримати себе із власної волі, – сказала покійниця тужливо. – Мені довелося віддати свою владу вам – трьом сліпим. Але не тіштеся з цього! – нестерпно простогнала вона, буцімто нечулі й очамрілі від жаху, вони могли зрадіти зараз хоч чомусь. – Моє Місто – не подарунок вам, а прокляття! Моя влада – ваше рабство! Вас обрано на погибель! Я стала першою, але буде і друга, і третій, і він знову поверне собі силу, якої був позбавлений тоді. Ви помрете, перш ніж ряба стане любою, а біль згорить у вогні, бо ваш порятунок лежить там, куди вам немає вороття...

Не змовляючись, дівчата мовчки позадкували, чимдалі від цього важкого, невідривного погляду, який, здавалося, безповоротно ховав їх зараз живцем.

– Усе. Я віддала вам усе... – прошелестів, згасаючи, її нестерпний голос. – Залишилося віддати тільки це.

Вона владно підвела до неба примарну руку, що розпливалася, – і Катя, Дарина та Марійка одночасно здійняли очі догори і виявили, що звідти на них нестримно летить щось велике й темне. І перш ніж вони встигли кинутися врзнібіч, їх наздогнала оглушлива чорнота...

Але перш ніж провалитися в небуття, Дарина побачила, що небо над ними раптом перестало бути темним, прорвалося тисячею срібних зірок і блимнуло десь ліворуч тривожно-червоним вогнем.

«Літак», – подумала вона і знепритомніла.

* * *

– Ну чьо, повертай назад. Бач, замкнено! От життя паскудне!

– Так чьо нам тепер, на гору піхтурою?!

– Ні, через огорожу, з усім спорядженням!

Нервові аварійники, сперечаючись, стовпилися біля зачинених воріт, які вели на скромну територію Кирилівської церкви, захищену блоковою кам'яною огорожею від багатокорпусної психіатричної лікарні імені Павлова, що заповонила гору.

До церковних воріт з вулиці Олени Теліги вів зручний асфальтований під'їзд. Але виходило: щоб зробити ще сто кроків і потрапити на гірський схил, де ховався необхідний їм залізний люк, слід було зламати замок на вході до святої обителі або «повертати назад» і дертися на схил знизу.

– Усе, паняй! Покаталися! – роздратовано кинув водієві один із робітників.

– Стривай, – зупинив його Володимир Сергійович. – Дивіться, в церкві он світло...

У вузьких, як щілини, вікнах корпулентної Кирилівської церкви мерехтіло слабке жовтувате полум'я.

– Ти, Сергійовичу, сьогодні взагалі безквитковий. Так і не лізь! – бухнув той, що сказав «паняй», і махнув рукою.

– Та чого ти? – остудив його другий. – його правда. Треба погукати, вони нам ворота і відчинять.

– Звідси не догукаєшся... Церква стара, стіни знаєте які! Нумо, підсоби... – Володимир Сергійович відійшов до хвіртки, що по сусідству з воротами. Крякнув. Сперся на плече другого, схопився за пруття і, поставивши ногу на стягнуту суворим іржавим дротом ручку, з юнацькою хвацькістю перемахнув двометрову огорожу.

– Чекайте. Зараз! – пообіцяв він.

Хизуючись і пишаючись собою, Марійчин батько попрямував повз сміттєві баки до опасистої білокам'яної руської красуні. Дійшовши до розкреслених клітиною металевих смуг важких дерев'яних дверей, Сергійович зам'явся, збираючись перехреститись, але, посоромившись робити це на очах у товаришів по службі, спохмурнівши, штовхнув одну зі стулок.

Та відчинилася, відкривши вхід до високого квадратного простору центрального нефа, окреслений насупленими середньовічними колонами, що йшли у небо. Усередині церква виявилася страшенно маленькою. А її стіни, темні й облуплені, зберігали залишки тисячолітніх фресок і примальовані до них пізніше відсутні частини святих.

Але нині, в напівтемряві, старі, стерті століттями фарби зливалися в білі «хмари», і Богоматір в центральній апсиді, з відрізаною часом головою, і відсічені від тулуба босі ноги святих – охоронців мармурового іконостасу, що помістився між ними, справляли враження моторошне і гнітюче.

І через це церква здавалася покинутою, не живою. Покинутою Богом і людьми...

Але була діючою. І якесь невідоме Сергійовичу і, схоже, не призначене для погляду мирських релігійне дійство відбувалося в ній просто зараз.

На рожеватій підлозі з широкококих, підігнаних одна до одної різнокаліберних кам'яних плит сяяв трикутник із оплвлених церковних свічок. А в його центрі лежав ниць безликий і бездиханний на вигляд священнослужитель, упираючись хрестоподібними кінцівками в краї незрозумілого трикутника.

Руки лежачого були нерухомі й безмовні, ноги неналежно заголились, і Сергійович зняквіло позадкував, розуміючи: побачив те, що не мусив уздріти, – чийсь суворе нічне моління.

Він розвернувся, маючи намір піти, й інстинктивно зіщулився, побачивши, що на фресках, праворуч біля дверей, зображено людські голови, які горять у муці червоного пекельного вогню.

*СКРЕЖЕТЬ ЗУБОВЪ
ОГНЬ НЕ УГАСАЮЩІЙ
ЧЕРВЪ НЕУСЫПАЮЩІЙ —*

прочитав він. А в цей час відсічені голови кричали, пронизані наскрізь пекельними виткими черв'яками, і шкірили роти, що скреготіли зубами, – невмілі й нарочито застрашливі, немов змальовані зі шкільного зошита його сина, коли той, іще підлітком, полюбляв малювати всякі убивчі жахи.

*Шановні парафіяни,
в церкві забороняється цілувати стіни —
свідчив папірець поруч.*

Вторженець завмер й інстинктивно потягнувся трьома складеними пальцями до лоба, відчувши раптом неусвідомлений і безіменний, але наростаючий жах, що тіснив груди Хоми Брута, який іще не знав, що чекає його за порогом опівнічної та порожньої церкви, але кожною порою своєї шкіри розумів уже: краще не знати цього ніколи! Тікати без оглядки, поки ще не пізно!

Пізно.

Володимир Сергійович озирнувся. І відразу дізнався, що змусило його заніміти, засумнівавшись у суворій святості цього нічного моління. Трикутник, у центрі якого лежав молільник, був червоним. Таким же страхітливо червоним, як і на фресках пекла біля дверей!

Ціпеніючи, Марійчин батько підійшов до хрестоподібного тіла, яке потопало в мокрій загусаючій крові. І зрозумів: молільник із заголеними ногами – жінка в темній і короткій джинсовій спідниці.

Її щільно зведені ноги вищирялися двома малиновими каблуками, що здавалися тут до болю недоречними. Пишне темне волосся обрамляло бліду щоку і застиглий загострений профіль.

Вона була молода, жахливо, нестерпно молода і, напевно, гарна, і нестерпність цього факту полягала в тому, що вона була так само жахливо і нестерпно мертва.

– Що у вас тут відбувається? – грубо і загрозливо ударив Сергійовича під дихало раптового голос, що змусив його здригнутись і подивитися на двері.

Але замість клишоногого, із засипаним землею тілом гоголівського Вія із залізним лицем і замкненими повіками, там стояли три похмурі та настобурчені міліціонери, викликані на «злісне хуліганство».

– Що ЦЕ таке? – повторив запитання перший.

– О Боже, ні фіга собі! У церкві! – сказав інший.

А потім ніч пішла під укіс. Люди все прибували і прибували: фотографи, судові медики, експерти-криміналісти. Їх стало надто багато, і серед них промайнуло якесь начальницьке обличчя, припухле і стурбоване. А поряд із ним друге – зле, заспане і загрозливо-вусате.

І Володимир Сергійович Ковальов, відсторонений від аварійних робіт заради показань свідків, усвідомлював: справа не у вбивстві молодої дівчини – справа в церкві.

– Жертвопринесення в храмі. Цього тільки не вистачало!

– Сам начальник РВВС. І з ВРБ навіть прибігли...

– Ім'я, по батькові, прізвище, рік народження...

– ...від втрати крові. Довго мучилася, бідолашна.

– Як ви увійшли? Двері були відчинені?

– Замок не зламаний. У когось був ключ.

– Дігери? Значить, ви стверджуєте...

– У церкві. От відморозки! Хреста на них немає!

– Почекайте ще, слідчий хоче з вами переговорити.

– Студентка педагогічного університету?

Саме ці чіткі питальні слова й вивели «свідка, який виявив», із похмурої апатії, що насунула й накрила його важким кожухом. І хоча, на відміну від багатьох інших, запитання це адресувалося не йому, – вимовивши це, висока і невдоволена людина із занадто великими для чоловіка очима на негарному і маленькому обличчі, зиркнула на Володимира Сергійовича, погляд якого нанизував на вістря, так, немов подумки наколов його на штир, як товарний чек.

– Він? – спитав занадто волоокий теж не його, а іншого – худого в цивільному. Худий кивнув, і невдоволений діловито попрямував до Сергійовича, що згорбився на стільці біля письмового столу, де під склом лежали акуратно розкладені листівки із зображеннями Кирилівської церкви всередині й зовні.

Той, що підійшов, звично вмовився за столом, мигцем примружившись на повчальний стінопис, де худий, як обтягнутий коричневою шкірою скелет, біс зі зрізаною ногою, тягнув палець до напівголого, з напівзакоченими очима індиферентного праведника, що погрожував тому вчительським перстом...

– Слідчий прокуратури Володимир Бойко, – не надто жваво, скоріше вповільнено-суворо відрекомендувався він тезкові, немов понуро підраховував подумки, як скоро біс зрозуміє,

що зло не можна зупинити гордим пальцем, а праведник, запанікувавши, почне дзвонити в міліцію. – Ви перший виявили...

– Я. Вона студентка педагогічного, ця дівчина? – нервово перебив його Володимир Сергійович.

– Ви знаєте її? – насторожився слідчий.

– Ні. Але в мене дочка там навчається. На четвертому курсі. На історика!

– На четвертому курсі історичного? – в занадто великих очах чоловіка загорівся небезпечний інтерес. – У такому разі, можливо, ви знаєте Риту Боець? Судячи з усього, вона однокурсниця вашої дочки.

– Чого це ви так вирішили? – Тривога Сергійовича наростала.

– Ми знайшли її сумку. У ній був студентський квиток і залікова книжка.

– О Боже! – похололо всередині. – Боже милостивий! Ні!

Смерть, і без того жахлива та безбожна, виявилася такою близькою, що пробігла зовсім поряд від найдорожчої на землі істоти – його Мурзика, Марійки! Марійки, що втекла сьогодні вночі раптом, – невідомо куди.

– Це дігери! – поривчасто нахилився Сергійович, простягаючи до тезка руку, ніби маючи намір схопити того за рукав. – Я вашим говорив. Дві ночі підряд, у цьому самому місці. І Кирилівські відкриті! А про ці печери самі знаєте, що базикають...

– Що саме? – жваво уточнив слідчий.

– Та чого тільки не придумують! Що нечисто там. І сунутися туди не можна, бо вони ніби просто до пекла ведуть. У Києві ж під землею печер багато, і про кожну своя байка є. Про цю – така.

– Це не байка, – звів брови слідчий Бойко, дивлячись на Сергійовича впритул очима, що здавалися нереальними. – Для когось це зовсім не байка. Якийсь божевільний вірить у неї так сильно, що вбиває людей. Це ритуальне жертвопринесення. Вони – не дігери, а сатаністи. Ваша дочка знала про рід ваших занять? – запитав він різко.

І Володимир Сергійович угадав: тезко вже підозрює його Марійку, а разом і його самого. Проте все ж не відчув відторгнення. Суворий клинопис складок на лобі Володимира Бойка, вимогливі та вперті вузькі губи й напружений пошук у занадто великих його очах переконували: той – нормальний мужик. Серйозний. І не підлий, видно.

– Про аварію? Та ні, звідки? Тобто вранці знала, звичайно, – відповів Володимир Сергійович чесно. – А вночі? Та я й не мав тут бути, у мене вихідний. Просто попросив, аби коли що, хлопці мені подзвонили.

– Так-так, – кивнув Бойко, мабуть, уже повідомлений про зміст свідчень колег Сергійовича. – Але що, власне, змусило вас припустити, що аварія може статися вдруge?

– Та те, що я серцем відчуваю, не так щось! – закричав Сергійович. – Не так щось із трубами! Не могло нові труби без причини всі разом прорвати! Ми ще вранці з Колею, другом моїм, балакали, що треба в міліцію повідомити.

– Ви вважаєте, хтось пошкодив їх навмисно?

– Не схоже, – скривився Володимир Сергійович. – Слідів сокири або чогось такого немає. Тільки дивно це, і від цього ще дивніше!

– Більш ніж дивно, – підтвердив його співрозмовник неприязно і значущо. І якщо неприязнь явно стосувалася самої «більш ніж дивної» ситуації, значущість, безумовно, адресувалася «свідкові, який виявив» і «відчував серцем». – А ваша дочка, – знову перевів він розмову на Марійку, – ніколи не згадувала когось із ініціалами М. К.?

– М. К.? – стурбовано перепитав Марійчин батько. – Знайомі ж бо літери. Вони у нас по будинку на усіх папірцях намальовані. Ви ж знаєте молодих дівчаток: закохаються, і давай сердечка з ініціалами малювати. Тільки Марійка моя тут ні при чому! – з натиском пояснив Володимир. – Якщо ви хилите, що вона якось у цьому страхітті замішана...

– Ні, ні, – хитнув головою тезко. – Я цілком можу допустити, що це лише випадковий збіг. Але ви не повірите, якщо я розповім вам, скільки разів за мою багаторічну практику саме найвипадковіший і найбезглуздіший збіг допомагав розкриттю злочину... Чи, навпаки, коштував людям життя. І мені дуже не хотілося б, аби на цьому самому місці, – показав він туди, де, затулений від них стіною, лежав накритий простирадлом труп молодої та гарної дівчини, яка вже ніколи не стане старою, – завтра опинилася ваша дочка.

– Та звідки ви взагалі це М.К. взяли?! – розсердився Марійчин батько, обурений його вбивчим припущенням.

– Хтось зазвав її сюди. Запискою, – суворо відрубав той. – Вона була підписана ініціалами...

– Зрозумів. його прізвище Красицький, – рішуче оголосив Володимир Ковальов. – Імені не пам'ятаю. Марійка мені якось призналася, таємно від матері. Тільки нічого в неї з ним немає! Самі охи та ахи. А він навіть її не помічає. Моя дочка... Загалом, вона не з тих, хто хлопцям подобається. На жаль.

– У цьому випадку це може бути і на щастя, – сказав слідчий.

І прикусивши вузьку і бліду губу, похмуро подивився нереальними очима на напівстертого ангела Апокаліпсису, що згортав небо в сувій на стіні над ними.

* * *

Уже о п'ятій ранку невсипуще липнече небо почало вдоволено рожевіти, і через півгодини світло проповзло під вії Каті, вторгшись у темряву її сну, і, скривившись, вона невдоволено розплющила очі.

Вона завжди прокидалася відразу, не витрачаючи ні миті на те, щоб відокремити сни від дійсності, згадати, хто вона така, чого хоче, що було вчора і чекає на неї сьогодні. І тепер відразу ж усвідомила катастрофу: вона кинула потрібного можновладця в розпал уже оголошеного статевого акту, і єдине виправдання, яке може здатися йому переконливим, – довідка про те, що нереалізована коханка несподівано з'їхала з глузду.

Було бридко.

Потилиця нуднувато вила, але основний біль засів у правій скроні, звив там пухке гніздо й ворухився в нім, заподіюючи Каті нестерпні страждання. Щось незвичне в ділянці шиї та спини страшенно дратувало і діяло їй на нерви, але в контексті загальної безсторонньої ситуації значення це не мало.

Ліворуч від неї, щільно притиснувши до себе зігнуті ноги і приречено втопивши голову в колінах, сиділа кучеряво-руда дівчина у вухатих тапочках.

Марійка прокинулася раніше за всіх і тут же отримала запаморочливий шок, який миттю перетворився на тупий, паралізуючий відчай.

Вона – в центрі Києва!

У домашніх тапках і червоній горошком піжамі, зшитій мамою із ситцю, купленого на фіранки ще за часів Марійчиного дитинства і, «щоб не пропадало добро», по-хазяйськи пушеного в діло!

І хоча мати напевно вже обдзвонила всі лікарні та морги, довівши й себе і тата до передінфарктного стану, навіть заради порятунку їх обох вона не здатна змусити себе пробігти в ганебній піжамі через Місто.

Київ прокидався...

Згорнувшись у клубочок, Чуб з умиротвореним виразом обличчя спала на траві під однією з блакитних ялинок, посаджених біля входу до музею. Їй, на відміну від сестер по нещастю, не раз доводилося ночувати просто неба. На пляжному шезлонгу в Коктебелі, на піску Казантипу й навіть у Київському ботанічному саду під кущем бузку, де вона одного дня зі

здивуванням виявила саму себе після запійної любовної ночі. А недалеко від витягнутої руки Дарини лежала стара, неправдоподібно товста і неймовірно важка на вигляд книга в палітурці з потертої шкіри, що закінчувалася двома фігурними застібками.

На ній чорним вартовим сидів великий поважний ворон, терпляче тримаючи у дзьобі вузький довгий конверт із матово-чорного паперу.

Побачивши, що Катя дивиться на нього, ворон швидко зробив крок уперед, простягаючи їй листа. Зачекавши, Катя невпевнено взяла у нього загадкове послання, і птах тут же злетів увись, каркаючи голосно і значуще.

Рудо-кучерява підвела очі на звук і тихо мовила:

– Здрастуйте.

Катя не відреагувала: руда була занадто незначним нюансом того, що відбувалося. А те, що відбувалося, Каті страшенно не подобалось. Її свідомість, як завжди безпристрасну та логічну, немов уклали у ватну кулю марення. Її виснажливо морозило, і біль продавлював скроню. Стараючись тримати голову нерухомо, Катя, підвівшись, потяглася до книги і підсунула її до себе. На обкладинці не було назви. Книжка, схоже, була дуже-дуже старою. Але Катя, що вважала себе знавцем ретрораритетів, погано розбиралася в антикварних книгах – їх вона ніколи не купувала.

Скривджено настовбурчивши пухкі губи, Дарина прокинулася з незадоволеним стогоном і каламутно, із сумнівом подивилася на обох.

– А де це ми? – спитала вона вареним голосом, в якому, однак, зовсім було відсутнє здивування.

Страдницьки морщачись праворуч, Катя рішуче звелася на ноги, притискаючи важку книгу до живота. Застібки відразу ж розстебнулися, тихо дзвякнувши. Голова загула, і на секунду Катя відчула гостру, мерзотну ненависть до свого тіла, що виявилось занадто слабким.

«Додому, – жорстко наказала вона йому. – Там розберуся».

– Котра година? – пробурчала Дарина.

Те, що сталося, помалу воскресало в її пам'яті.

– Що тут учора було? Я сама це бачила чи як? – здивовано запитала вона. – А чому ми повідключались?

– Нам на голову впала книга, – з готовністю відповіла Марійка Ковальова тоном відмінниці, яка завжди все пам'ятає й завжди все знає. В її словах прозвучало полегшення: спокійно-бурчлива реакція Дарини чомусь заспокоїла її, і безнадійність у душі осіла.

– Оця? – Дарина з цікавістю витріщилася на живіт Каті. – Ого, яка величезна! Такою і на смерть прибити можна.

Катя прислухалася: здається, на Великій Житомирській уже ворушилися перші машини. Дарина підвелась і жваво підскочила до неї.

– Дай подивитися... – Вона безцеремонно захопилася за край книги і потягла її на себе.

Ураз осатанівши від такої фамільярності, Катя, неприязно вивернувшись, вихопила раритет із зухвалих пальців і пішла геть: розмальоване «мале хамло» з прищелепуватою сережкою в носі драгувало її кожним своїм жестом. Але не встигла вона зробити і кроку, як «хамло» знову вчепилося в палітурку і поривчасто смикнуло на себе і книгу, і саму Катю.

– Ти чьо! Вона – спільна! – хрипким спросоння голосом заволоало воно.

– Пусти, – злісно процідила Катерина, і скроня її свинцево завилася від болю.

– Та за кого ти себе вважаєш, сучко?! – обурено скрикнула Дарина, вмить пригадавши тій усі колишні образи.

Їх обличчя люто випнулись одне на одного, дівчата важко затанцювали на місці, перетягуючи книгу ривками, як канат, кожна у свій бік. Книга, занадто товста, щоб можна було увібрати її в долоню, розкрила «рот», і, незручно захопившись за її сторінки, Дарина вирвала одну з них із коренем.

– Дурка! – збліднувши від злості, Катя вправно підхопила падаючий том і раптом завдала Дарині блискавичного та зневажливого удару – не занадто вдалого і змазаного, але цілком відчутного.

Дарина м'яко завалилася на зад.

Катя побігла.

М'ячем підскочивши із землі, переможена кинулась услід за нею, жбурляючи їй у спину гучні лайки.

Марійка, оглушена цією раптовою бійкою, боязко підвелась і, раз у раз поглядаючи вслід білявці, що втекла, підійшла до свого велосипеда. Він мав жалюгідний вигляд: від зіткнення зі сходишками музею одне колесо відлетіло геть, інше зігнулося незакінченою вісімкою.

«Мама вб'є», – аморфно подумала Марійка. Проте найбільше вона переймалася тим, як велосипед потрапив сюди? Може, хтось привіз її на гору? Вона знову з надією подивилася на південний захід, молячись подумки, щоб жвава білявка не змогла наздогнати гарну, капосну чорнявку та скоріше повернулася. У її присутності Марійка почувалася значно впевненіше. Мабуть, тому, що позаяк та вже допомогла їй, не кинувши її саму в «Центр... Старокієвського колдовства» біля чужого бездиханного тіла.

Молитви Марійки було почуто. Із-за рогу будинку з'явилася скуйовджена, розрум'янена Дарина. Вона йшла, випромінюючи навкруги електричні заряди гніву, і, зупинившись, розлючено тупнула ногою. Потім у відчай підскочила до свого мопеда і часто заколошматила себе кулаками по голові.

– Ну дурка я! Дурка! – скривджено заволатала вона. – Чого я за нею пішки погналась? Уявляєш, ця сучка загальмувала тачку на перехресті! Я трохи, зовсім трохи не встигла! Водій очманів од дами в білизні, і як рвоне. Ну я тебе ще дістану! – Її кулаки залишили в спокої голову та зметнулися вгору на адресу Каті. – Відчуваю себе цілковитою ідіоткою, – незадоволено резюмувала вона. – Втім, – несподівано засміялася Дарина, – не можна сказати, що це таке вже дискомфортне відчуття. Я часто себе нею відчуваю, вже звикла. А ти взагалі хто?

– Марійка.

– А круто ти вчора в сходишки в'їхала, Марійко! Хто ж із заплющеними очима на велику їздить, чуєш, дуриндо?

– Я приїхала на велосипеді? – не повірила їй опівнічна велосипедистка.

– Значить, ти теж бачила цю дурню? – проігнорувала її запитання білявка. – І тітку у вогні? Ось тут?! – ударила вона черевиком по бетонній плиті. – Ти пам'ятаєш, що вона сказала нам?

– Що ми помремо перш, ніж ряба стане любою, а біль згорить у вогні, бо наш порятунок лежить там, куди нам немає вороття, – докладно відзвітувала Ковальова.

– Ряба – любою? Тобто якою це?

– Тобто коханою.

– Тоді ми помремо ще не скоро, – оптимістично підсумувала Дарина Чуб. – Хто ж рябу покохає? Хіба що за гроші. Але ж це не рахується... – Вона спантеличено почухала короткий ніс. – І з роботи мене поперли. А я ж там і жила, і харчувалася, відколи з матір'ю посварилась, – додала вона роздумуючи. – Ось туди мені точно немає вороття. Гаразд, куди тебе відвезти?

– На Солом'янку. Якщо можна, – тривожно повідомила її Марійка. – Я б і сама, тільки я – ось... – Вона зникло вхопилася за полу піжами і зім'яла її в руках.

– А чьо, прикольна піжама, тобі личить! Не комплексуй! Хто знає, може, тепер так модно? Гаразд, дитино, тримай... – Чуб, не роздумуючи, зняла з себе блискучий піджак, який здавався катастрофічно безглуздим у світлі раннього дня, що ледве відсвяткував шість годин од народження, і добродушно простягла його Марійці.

І хоча остання визнала, що це циркове вбрання ще страшніше за її горох, і в комплекті вони якраз являли ідеальну клоунську пару, відмовитися Марійка посоромилася, боячись образити доброзичливу білявку в кращих почуттях.

– А велосипед? – сиротливо спитала вона, розуміючи, що вже спокушає її терпіння.

– Ну, велик, пробач, я на мотузочку не потягну. Давай у кущі його заховаємо, там, у ямі. Потім забереш... – Дарина нагнулася, щоб допомогти Марійці перетягнути уламки, і побіжно похвалила: – А ти вчора завивку зробила? Тобі класно!

Ковальова здивовано доторкнулася до свого волосся. І виявила, здригнувшись, що її голова, і без того очамріла, розбухла від скуйовджених і непокірних кучерів, які норовливо виривали на волю з розпатланої кіски, яка ще вчора була маленькою та куцою, а тепер радісно вилася до середини спини.

* * *

«Грак», якого Катя так вдало спіймала на перехресті Володимирської та Великої Житомирської, піднявся з нею у квартиру і, на своє глибоке здивування, отримав од «повії в драних панчохах» обіцяну і більш ніж щедру нагороду.

– Може... – затнувся він, тоскно дивлячись на неї.

«Повія» була неймовірно гарною! Гарною до різі в очах! – саме це і змусило його пригломшено загальмувати машину, відразу забувши про всі справи та правила безпеки і гігієни.

– Навіть не думай про це! – жорстоко обламала його Катя і зачинила двері.

Її морозило. А під коробкою лоба було задушливо-спекотно, як на кухні, переповненій важким газом. Арка, що відділяє передпокій од вітальні, обрамляла сумну картину – сліди вчорашньої романтичної прелюдії. І зараз Каті треба було наново приступати до вирішення питання, яке вона власними руками зробила практично нерозв'язним: лисий кабан, ще нещодавно готовий їсти з її рук, напевно скористається першою-ліпшою можливістю, щоб відплатити їй за ганебне приниження.

Проте зранку на горизонті окреслилася нова проблема – не менш, а можливо, і більш небезпечна...

Зітхнувши, Катя стомлено притулила бідолашну хвору голову до одвірка. Годинник із золотою галантною пастушкою показував двадцять три хвилини на сьому. Час збиратись. О восьмій Катя завжди була на роботі. Удома їй не сиділось і не лінувалося, хоч вона і любила свою квартиру – таку улесливу, дорогу та ідеально прораховану за стилем, що пишався своїми нежіночими кріслами та канапою; і паркетом червоного дерева, контрабандою вивезеним із ветхого особняка на Липках; і механізмом годинника на маленькій долоньці пастушки-маркізи, що йшов уже три століття, не оступившись ні на хвилину. Але любила вона її саме як ідеал – зовсім не тією затишною, теплою і підсвідомою любов'ю, яку викликають у обивателів їхні зручні крісла-нори, розтоптані капці і дбайливі, лагідні пледи.

«Чому я вдарила Василя Федоровича і помчала туди? Що там було? Я бачила це чи?..» – не дозволила собі розпхикатися вона.

Катя неприязно подивилася на відвойовану книгу та лист, мимохідь кинуті нею на столик під дзеркалом у коридорі. Розгадка або хоч би натяк на розгадку мусить відшукатися саме в них!

З рота книжки висовувався трикутним язиком аркуш, вирваний під час бійки з хамською білявкою, і, машинально потягнувши сторінку 104 за помічений цифрами куточок, Катя піднесла її до очей.

«Владою моєї руки...» – нашвидку прочитала вона.

І обмерла, задихнувшись від марення.

Її пальці, що стискували аркуш, закінчувалися непристойно довгими, вигнутими дугою нігтями! Цього не могло бути! Не могло! І одіпхнувши поглядом цю чужу, незрозумілу руку, Катя нестримно вчепилася в дзеркало і заводала.

Жінка, що дивилася на неї з дзеркального скла, не була Катею. У неї були божевільні очі та зламані збожеволілі губи. А по сірих щоках стікало нижче плечей рівне синяво-чорне волосся.

– О-о-о-о-о-о-о-о-о... Ні! Ні! – заверещала жінка.

А Дображанська, упустивши книжковий аркуш, безжально розірвала нігтями чорний конверт – єдине місце у світі, де могло ховатися Пояснення!

Ясні Києвці, —

насилу розібрала вона дивний архаїчний почерк, із химерними розчерками та завитками,

– маю честь запросити вас у ніч із 6 на 7 липня на великий шабаш на вашу честь на першій Горі Києва.

Та ба, чи відбудеться це свято, залежить лише від вас. A la guerre comme a la guerre⁵. І, як на лихо, на сто запитань я не можу дати вам зараз жодної відповіді.

Але ніщо неспроможне заборонити мені запропонувати вам прогулянку під захід сонця на другій Горі Міста. Приходьте і не бійтеся, Василь не заподіє вам лиха! Він допоможе. Інші пояснення ви отримаєте у вежі першого будинку на Ярославів Валі, якщо будете ввічливі з Ним.

К. Д.

На дні конверта залишалося ще щось, і, гарячково струсну його, Катя упустила на підлогу три старі великі ключі, голівки яких зображували вухаті котячі пики. І застигла, витріщаючись на них порожнім осклілим поглядом.

⁵ *На війні як на війні* (франц.).

Розділ шостий, із якого ми дізнаємося, що головною ознакою відьми є хвіст

Вѣдьма, во первыхъ, имѣетъ хвост; это главный признакъ, по которому она узнается... Случалось поймать иную вѣдьму; коль скоро начиналась съ нею расправа, необходимая въ такихъ случаяхъ, оказывалось, что она не вѣдьма, а самозванка.

«Обычаи, поверья, кухня и напитки малороссиян»

Не встигла Марійка вставити ключ у замок, як почула неспокійні мамині кроки, що грозово спрямувались у напрямі вхідних дверей.

– Ой, що я мамі скажу?! – гірко забідкалася вона.

– Щоб це була твоя найбільша проблема! – безпроблемно озвалася Дарина, не в силах відірвати погляд від своїх нових двосантиметрових кігтів.

Її кровні нігті вічно ламались і ще жодного разу не досягали цієї жаданої довжини. Білі кіски, що відросли за ніч рівно вдвічі, теж скоріше втішили, ніж злякали безробітну співачку. (Звичайно, Чуб розуміла: це з біса дивний феномен. Але все-таки не могла дивуватися з нього раніше, ніж вип'є дві філіжанки кави.)

Марійка безуспішно спробувала пригладити безлад на своїй голові і, боязко натиснувши на кулю дверної ручки, тут же заховала руки за спину, хоча її нігті подовжилися чомусь зовсім трохи – не більше, ніж на три-чотири міліметри.

Як і слід було чекати, мати вже стояла на порозі, заздалегідь розтуливши рота, у надрах якого вирували сто п'ятдесят запитань. Але побачивши Марійку у блискотливому клаптевому піджаку з перманентом Алли Пугачової, всі вони разом застрягли у неї в горлі.

– Ви хто? – агресивно зіщулилася жінка, нервово порпаючись у кишені халата в пошуках окулярів.

– Це я, матусю, – пискнула Марійка.

– Ти?! Боже, доцю, що з тобою зробили?

– Е-е-е...

– А гарно їй, правда? – бадьоро встряла Чуб. – Це моя перукарка її закрутила. Безкоштовно! – значуще мовила вона, досвідченим поглядом конферансьє визначивши: для такої тітки «безкоштовно», мабуть, – дуже серйозний аргумент.

– Ну, якщо безкоштовно...

Мати перевела розгублений погляд на Землепотрясну Дарину, з жахом поглядаючи на сценічний грим, що розплився за ніч, і ніс, який виблискував стразом. Їй явно хотілося запитати: «А це хто така?», але вона мужньо стрималася, хоч Марійка й підозрювала: витримки їй вистачить ненадовго. Сповідувана матір'ю релігія гостинності ще жодного разу не проходила випробування на витривалість. Батьки любили приймати гостей, але це були їхні звані та «ждані» гості, тоді як Марійка за всю свою двадцятидворічну біографію ніколи не приводила додому подруг, а тим більше таких.

– Де ж ви були? – згадала мама головне питання минулої ночі.

Марійка жалібно подивилася на неї.

– На вечірці, – блискавично прийшла їй на допомогу Дарина. – Знаєте, так весело було! Тільки півгодини тому розійшлися.

– У піжамі? – уточнила мати вражено.

– Ах, це... – заусміхалася Дарина. – Уявляєте, Марійка на парі приїхала туди в піжамі. Ми всі думали, що вона програє, а вона – ось!

– По місту? На велосипеді? – тільки і змогла сказати мати, безсило намагаючись уявити свою розмазну-дочку в ролі азартної сперечальниці.

– Та тут недалеко. – Дарина бездумно махнула рукою кудись праворуч.

– І що ж ти не зателефонувала? – зробила мати останню спробу розібратись у тому, що відбувається.

– Ой, – захитала головою Дарина Чуб. – Ви не уявляєте, як вона хвилювалася! Вона ж не знала, що у хазяїв телефон за несплату відключили. А я, як на зло, свій мобільний на роботі забула, – скрушно мовила вона, непомітно хвицаючи Марійку ногою.

– Мамо, познайомся. Це... – запізно спробувала відрекомендувати свою балакучу супутницю та й осіклася, згадавши, що тупо забула спитати у білявки ім'я.

– Я Дарина. Дарина Чуб, – надміру радісно проголосила Дарина. – Закінчила музичне училище імені Глієра. Я – естрадна співачка!

– Он як? – Мама зовсім знітилася.

– А це моя мама, Ганна Миколаївна, – завершила церемонію знайомства дочка і, скориставшись загальним замішанням, ввічливо підштовхнула новоявлену подругу: – Туди, Дарино, прямо і праворуч.

Відконвоювавши випускницю Глієра до персональної кімнати, Марійка по-солдатському швидко перевдягнулася за дверима шафи. І, змінивши піжаму на мішкуваті джинси та сорочку тата, вужем прослизнула на кухню за життєво важливим кофеїном.

Їй пощастило: чайник щойно скипів, і це суттєво скоротило термін негайно вчиненого їй повторного допиту – з погрозами.

– Хто ця дівчина? – голосно поцікавилася мати, так, щоб її запитання долетіло до спальні дочки, де сиділа ця... Ця!!! (Із наступним словом мама поки ще не визначилася.)

– Моя знайома. – Марійка квапливо дістала філіжанки, щедро сипнула на денця розчинних кавових гранул і залила їх окропом.

– І давно ти її знаєш?

– Не дуже. – Знайомство терміном менше доби цілком підходило під це абстрактне визначення.

Мати підійшла до Марійки впритул, загородивши собою цукорницю.

– А хто ще був на цій вечірці? Багато людей? – з натиском спитала вона.

– Ні... – Марійка сильно сумнівалася, що ніч, коли вона провалялася трупом біля сходок історичного музею, можна вважати вечіркою, а тим більше – «веселою».

– А хлопці там були? – зацікавилася мама.

– Ні, – з полегшенням відповіла дочка, позаяк цього разу говорила прямолінійну правду. – Тільки самі дівчата!

Зігнувшись, вона все ж дотяглася до тріснутого фаянсового гриба з червоно-горохастим капелюшком і, спішно кинувши в темну рідину по дві ложки, згадала, що Дарина просила гірку каву.

– Це що, був дівич-вечір? – розчаровано уточнила мати. – Що ж ви робили? – В її голосі прозвучала негарна підозра. – І з якого дива, питаю, ти її привела об'їдати нас? Це батькова кава! Ти на неї ні копійки не заробила! Ти взагалі утриманка! Зрозуміла?

Підхопивши повні філіжанки, Марійка перелякано відчинила задом двері й мовчки ретирувалася з поля бою, щоб тут же потрапити з вогню та в полум'я.

– Ну, ти даєш! – буркотливо зустріла її Дарина Чуб. – Батьків зовсім не виховуєш! Не можна їх так розпускати! Тобі ж не тринадцять років, аби за кожен відсутність звітувати. І викручуватися зовсім не вмієш. І косметика по нулях!

Вона сиділа на стільці біля підвіконня і, заглядаючи в старе, подряпане люстерко на металевій підставці, діловито стирала з себе залишки гриму за допомогою вати і Марійчиного «Дитячого крему».

– Ти що, цією жирнятиною свій нещасний фейс мастиш? – обурено докорила її вона.

– Угу.

– Як усе запущено! – Білявка з гоголівським прізвищем іще раз незадоволено оглянула своє обличчя, де на лівій вилиці вже почав проступати великий і образливий синяк, made in «ця сучка», і перемістилася на килим біля Марійчиного ліжка, звично склавши ноги по-турецьки.

Повагавшись, Марійка наслідувала її приклад і акуратно поставила філіжанки на підлогу між ними. Дарина ласо відсorbнула каву.

– Пробач, я цукор... – пробубоніла Марійка.

– Нічого, я і солодку люблю. А друзі в тебе є?

– Ні.

– Погано, – зробила висновок Чуб. – Це все тому, що ти така налякана і затуркана. Хоча... – задумливо випнула вона нижню губу. – Знаєш, у мене теж чомусь подруг немає. Ну, так щоб справжніх. Чо-ому, цікаво?

– Напевно, тому, – відповіла Марійка, немовби заздалегідь прохаючи вибачення за кожне своє слово, – що ти дуже поривчаста і несподівана. І весела – для тебе життя – це ніби багато-багато іграшок. А друзі – вони чекають, що їхній друг ставитиметься до їхніх проблем серйозно.

Дарина завмерла з філіжанкою біля рота і витріщилася на неї, приголомшена і Марійчиним психологічним резюме, і тим, що та взагалі заговорила так довго і виразно.

– Значить, я несерйозна? – скривджено сказала вона.

– Ні, – поспішила втішити її «психолог». – Ти просто дуже-дуже жвава, і в тебе ніби як немає часу зупинитись і замислитись. Ось і з тією жінкою ти відразу битися почала, адже можна було сказати...

– Чого ж ти їй не сказала? – визвірилася Землепотрясна Дарина Чуб.

Марійка розгублено кліпнула очима і зламалась.

– Гарзд, проїхали.

Збентежена такою легкою перемогою, Дарина різко відставила порожню філіжанку і, щоб зайняти свої негтовні руки, підчепила з тумбочки біля ліжка якусь обгорнену газетою книгу.

– Щодо мене ти, напевно, в чомусь маєш рацію. Тільки жінка та, повір, сучка і стерво, яких мало!

– Вона гарна, – сказала Марійка тихо.

– Ага, – неприязно пирхнула Чуб. – Як тигр! Коли дивишся на нього в клітці, думаєш: «Який красень». А коли ніс до носа зіткнешся, – вже тільки про те, чи заряджена в тебе рушниця... О! А це у нас хто?

Марійка заціпеніла. На фотографії, яку Дарина ненароком вивудила з її «Майстра і Маргарити», була знята їхня група. Марійка стояла у другому ряду поруч із Миром і, хоча він обіймав іншу дівчину (ту, що ліворуч), якось у пориві романтичних мріянь обвела їх обличчя – своє і Мира Красавицького – красномовним червоним «сердечком».

– Це твій хлопець? – зраділа Дарина, і обличчя її враз склалось у грайливо-розуміючу фізіономію.

– Ні-і, – промимрила Марійка, відчайдушно ховаючи очі. – Просто однокласник.

– Т-так, – білявка погасла. – А ти взагалі зустрічаєшся з кимось? Що, взагалі ні з ким? Може, ти ще той... Незаймана? Невже незаймана?! – перелякано закричала Чуб. – Ти що? Це ж страшенно шкідливо! У твоєму віці треба увесь час спати із чоловіками, інакше...

Марійка подивилася на неї так, ніби та несподівано засунула руку їй під спідницю з метою жорстокого згвалтування.

– Гаразд, – засоромилася Землепотрясна. – Скажи мені краще ось що, Марусю: навіщо ти вчора вночі до музею прийшла?

– Не знаю, – відповіла Марійка щиро (у неї ще не було часу подумати про це). – Я ж тут на ліжку заснула, а прийшла до тям вже там, – розторопно пояснила вона, зрадівши зміні теми.

– Ясенько, – мовила співачка, хоча абсолютно нічого ясного в цьому якраз і не було. – А я в клубі зі сцени зірвалась і помчала, ніби мене тягли... І що ти про все це думаєш? Є якісь версії? – з сумнівом поцікавилася вона.

Марійка посилено закивала у відповідь і поставила незайману філіжанку на тумбочку.

– Не питимеш? – пожвавилася Дарина, хапаючись за другу порцію стимулятора.

Відмовниця швидко хитнула головою.

– Я думаю... – почала вона хоробро.

І зупинилася.

Вона не знала, чи можна сказати хорошій білявці ПРАВДУ?

Але, з іншого боку, хіба мала вона право їй не сказати!

– Я думаю, що та жінка в «Центр» колдовства» була відьмою! – мовила Марійка тремтячим від хвилювання голосом і зіщулилася в очікуванні відповіді.

Білявка сумно дивилася на неї із-за філіжанки.

– Ти що, насправді віриш у відьом? – недовіриливо спитала вона нарешті й роздратовано почухала кінчик носа. Їй не хотілося кривдити цю дівчину: попри цілу валізу спресованих комплексів, Марійка здавалася Дарині непоганою.

– Зрозумій, якщо відьом немає, все, що сталося з нами, можна пояснити тільки масовим нападом божевілля! – переконано проголосила Марійка.

– Теж варіант, – радісно погодила білявка.

Хоч як дивно, саме безапеляційність Марійки негайно надихнула її на десяток побічних версій, які раніше чомусь просто не спадали їй на думку!

– Тільки повір мені, я можу відрізнути глюки від реал-тайм.

– Ось бачиш!

– Ні, це ти дивися. – Дарина самовдоволено виставила вперед міцну пухку долоньку і, побіжно помилувавшись своїми чудовими нігтями, демонстративно загнула великий палець. – По-перше, тітка, яка начебто померла у нас на очах, могла бути або довбаною, або просто хворою, або, що скоріше за все, спеціально цю виставу розіграла. А я ж не лікар, пульс на шії могла і не промацати. Правильно?

– Ні, – спростувала Марійка. – Вона по стелі повзала!

– Цирковий трюк! Може, там скобочки які-небудь непомітні були.

– А звуки?

– Магнітофон.

– А вітер?

– Вітродуй. У нас такий за кулісами стоїть. А є ще машини для дощу та снігу.

– А те, що ми вночі на гору прибігли?

– Гіпноз, – негайно знайшла собі раду Дарина, остаточно впадаючи в кураж суперечки. – Гіпноз, між іншим, – науково доведений факт! Ти коли-небудь на сеансах Кашпіровського була? А я була. Там люди штабелями падають. І ця тітка теж могла бути Кашпіровська. – Вона задоволено загнула вказівний палець і помахала трьома з решти.

– А вогонь, в якому вона перед нами з'явилася, теж можна пояснити? – спитала Марійка вже більш невпевнено.

– Легко! Це спецефект! Ти коли-небудь по телику дивилася, як фільм знімається? Там люди теж у вогні біжать, навкруги все горить, вибухає. А насправді ці вибухи – на зразок бенгальського вогню, не страшні. – Дарина гордо загнула безіменний палець. – Ну, що ми ще маємо?!

– Ще ми маємо книгу, яка впала просто з неба!

– Ну, книги ми, по-перше, вже не маємо – поцупила ця сучка! А по-друге, тобто вже по-четверте, про небо забудь. Її хтось ззаду зі сходів музею кинув, коли ми на цю тітку витріщалися. Вона нам на голови – бах, ми у відрубі, а він – у шоколаді. Коперфілд чортів! – Дарина зробила мальовничий жест рукою тепер уже з самим мізинцем, що зневажливо стирчав.

– Але в нас вирости нігті й волосся, – кисло нагадала Марійка. Винятково для годиться – вона вже знала: її співрозмовниця, що глибоко петрала у предметі, знайде пояснення й цьому.

– Не ображайся, Марусю, – мовила протягло Дарина, – але в усьому Києві лише ти, напевно, ще не знаєш, що волосся та нігті можна наростити. – Вона мовчки покрутила значущим кулачком, на якому вже закінчилися пальці.

– Правда? Як? – простодушно здивувалася Марійка.

– Довго пояснювати. До речі...

Дарина знову підскочила до круглого люстерка і, нахилившись, спробувала оглянути в себе на голові симптоматичну кіску, на якій трималися нарощені кучері. Хоча й уявляла собі украй смутно: якому дурневі знадобилося розплітати й заплітати наново її мало не сто кіс, аби додати туди зайві тридцять сантиметрів?

Не знайшовши на своїй маківці ніяких ознак перукарського втручання, Чуб перескочила до Марійки й безцеремонно обмацала її перманент.

– Дивно, – спантеличено зробила висновок вона. – Але, можливо, це якісь нові технології.

– Але навіщо, – з прикрістю скрикнула та, – навіщо комусь знадобилося робити все це?

– Оце запитання! – кивнула білявка поважно. – Але якщо ми не знаємо на нього відповіді, це ще не означає, що її немає?

– Логічно, – погодилась Ковальова, що завжди схилялася перед логікою.

– От і поміркуймо логічно, – пожвавилася Дарина. – Ми ввалилися в той кабінет утрюх абсолютно випадково. Значить, шоу було розраховане на когось одного. Логічно?

– Так, – повторила улюблене слово Марійка.

– Тоді на кого? Кому ти потрібна, Марусю? І що з мене взяти, крім аналізів? А те стерво – вона ж багата. «Вольво», шофер, діамантики, білизна на ній була дуже недешева. І з усього видно: не дружина чиясь – сама в бізнесі. Може, хтось заводик або там магазинчик у неї хоче відхапати і для цього мізки їй закручує. Ти ж у цій справі не тямий?

Марійка зітхнула.

– Я також, – заспокоїла її Дарина. – Але стовідсотково – це не наші, а її проблеми. Точно! – підтвердила вона, схоже, повністю заспокоївши себе своїм аналітичним висновком.

Марійка, навпаки, готова була розридатися від такого реалістичного пояснення подій. Надзвичайне диво, що сталося з нею вперше в житті, раптом розтало без сліду.

– Ну-у-у, не засмучуйся, – просюсюкала повагом добра Дарина, побачивши пониклу маківку своєї повірниці по пригодах. – Ти що, і справді повірила, що ми відьмами стали? А чому? Ну розкажи, – неспокійно засмикала вона Марійку за плече. – Мені, правда, цікаво! Врешті-решт, – остаточно здалася вона, жалісливо дивлячись на засмучений Марійчин ніс, – ми мусимо розглянути всі версії.

– Я читала... – безнадійно шморгнула носом Марійка.

– Що? – підбадьорила її Дарина, шосили зображуючи величезну цікавість.

– Читала, що відьма, помираючи, не може понести свою силу з собою і корчитиметься в страшних муках доти, поки не передасть її учневі. Якщо це... припустімо... так... то все відразу сходиться! Адже коли ми зайшли до кабінету, Килина явно була при смерті. І в неї просто не було іншого виходу. Та вона й сама сказала: «Мені довелося віддати свою владу вам!»

– І після цього ми всі відразу стали відьмами? І ти, і я, і ця сучка? – вже з непідробною цікавістю уточнила Дарина Чуб.

Вона ще раз оцінила свої прекрасні нігті й мрійно видихнула:

– А круто було б! Шкода, що так не буває! Відьми – це так, забобони...

– Усі народні забобони, – поблажливо прорекла забобонна Марійка, підбадьорена увагою своєї невеликої аудиторії, – мають реальну основу. Наприклад, у казках усіх народів світу присутній так званий дракон або змій. Так от, усе це відгомони нашої стародавньої пам'яті про динозаврів!

– Гаразд, о'кей, – несподівано погодилася Чуб, – припустімо, що ми – відьми. Як дізнатися, правда це чи ні? У відьом є якісь особливі прикмети? Ти щось іще про них знаєш?

Марійка зраділо кинулася до свого письмового столу.

– Ось у Чуба... До речі, – підлестилася вона, – не твій родич?

– Дай сюди! – несподівано рознервувалася Дарина, вихоплюючи з Марійчиних рук кволу брошуру, на обкладинці якої взялася в боки «жвава» молодиця із рясним намистом на грудях. – Слухай, і насправді мій, напевно. А. А. – Андрій Андрійович! Він у мене професором був! Тільки помер давно. І книжок його вдома немає. Він – татів тато, а батьки сто років як розбіглися... Ну, привіт, діду! Ось і побачилися, – розчулено привітала вона предка.

Ввічливо ушанувавши пам'ять Дарининою діда хвилиною мовчання, Марійка експропріювала в неї видання й розгорнула на позначеному закладкою розділі.

– Головною ознакою відьми, – з пафосом прочитала вона, – є хвіст!

– Що-що?

– Невеликий тілесний відросток ззаду.

– А-а... – Чуб мимоволі поторкала себе нижче спини.

І раптом, стрепенувшись, почала знервовано обмацувати свої сідниці.

– Марійко, будь другом, подивися! – безтямно заволатала вона. – Що в мене там у трусах теліпається? Лишенько, тільки не це! Хвоста я вже не переживу...

Просвітниця невідкладно підповзла до неї і, конфузливо відтягнувши трохи донизу труси Дарини, старанно оглянула рожеву, округлу і послужливо випнуту сідницю.

– Це прищик, – із полегшенням сказала вона, почервонівши, як херсонський помідор, од цієї незвичної інтимної процедури. – Простудний, напевно. Ми ж на землі спали.

* * *

Одлипнувши від замкової щілини, Марійчина мати гордовито попрямувала по коридору, ні секунди не сумніваючись у тому, що вона і не думала підглядати – просто проходила мимо й інстинктивно відреагувала на підозріло гучний крик.

Улетівши до кухні, Ганна Миколаївна збуджено затопталася на місці. Чоловік повернувся з виклику о п'ятій ранку і був утомлений і похмурий. Він прокинувся десять хвилин тому, хрипко запитав: «Марійка вдома?», «Де була?», «З одnogрупниками?» і, отримавши у відповідь: «Так», «Каже, на вечірці», «Ні», присік її подальші натякання про надіту на парі піжаму і безвісти зниклий велосипед нервовим: «Та помовч ти, Христа ради!» І тепер похмуро й мовчки дивився на екран чорно-білого телевізора, чекаючи випуску новин і байдуже сьорбаючи свою каву з персональної філіжанки з написом «Володя». Ковтав і знову напружено зціплював зуби, неначе у роті в нього лежала якась в'язка важка злість, яку він ніяк не міг запити.

Мати знала: в такому настрої його краще не чіпати. Але...

– Ні, ти мусиш мене послухати! – несподівано заторохтіла вона, з ходу компенсуючи собі десять хвилин принизливого терпіння. – Вона твоя дочка! А ти знаєш, кого вона в будинок привела? Повії шмат! Патли, як у папуаски! Сережка в носі! А замість майки – ліфчик! І ще каже мені: «Я – співачка!» – верескливо-відразливо передражнила вона Дарину Чуб. – А Марійка з нею заявилася така, що не впізнати. Уся в кучерях і одягнена біс його зна в що. А на вечірці тій самі дівчата були! Я відразу не допетрала... А виявляється, он воно що! – Мати знизила голос до панічного шепоту: – Марійка наша – лесбіянка! Ти чуєш, батьку? Ось чого

в неї мужиків не було. А як зняли вінець безшлюбності, відразу й поперло. Господи, що ж це робиться, га? Може, назад його надіти?

– Іди геть від мене, Ганно, – відмахнувся Володимир Сергійович. – Що ти верзеш? Слухати гидко.

– Я знаю, що кажу! – ображено верескнула мати. – Ти знаєш, чим вони там, в її кімнаті, займаються? Одна одній під спідниці у труси заглядають!

– Знову шпигувала! – розсердився Сергійович. – Та відстань ти, нарешті, від дівки! Усе життя її мордуєш. Школу з медаллю закінчила, в аспірантуру йде, – а тобі все не так.

– Звичайно, – скипіла мама. – Вона твоя улюбленка! А ти спитай у неї краще, куди вона велосипед поділа? Мабуть, ця шльондра її й намовила речі з будинку виносити.

– Та замовкнеш ти нарешті чи ні? – Батько голосно лягнув долонею по столу і загрозово підвівся на повний зріст. – Веди її сюди! Я сам із нею поговорю! Все одно потрібно...

Він не закінчив пропозиції. І Ганна Миколаївна вимогливо подивилася на нього, намагаючись визначити, який саме з її аргументів таки справив на нього потрібну дію.

– Ти ж тільки не дуже, – невпевнено сказала про всяк випадок вона. – Ременем не треба. Володимир Сергійович стражденно скривився.

Старший син Дмитро і насправді діставав од нього іноді на горіхи, але Марійку він за все своє життя не торкнув і пальцем. Добра, слухняна, старанна дитина – таку тільки до рани прикладати.

– Залиш нас, – категорично гаркнув він, коли за кілька хвилин дружина привела до нього розгублену дочку. Та перелякано моргала: хоч яким коротким був їхній хрущовський коридор, по дорозі сюди мати встигла застрахати її батьківським гнівом.

– Послухай, – зробивши дружині застережний жест рукою, батько взяв Марійку за сутуле передпліччя і повів на балкон – далі від усюдисущих материнських вух. – Ти, Мурзику, на матір не сильно реагуй. Знаєш, яка вона в нас: сам п'ю, сам гуляю, сам стелюся, сам лягаю. Сама придумує – сама злякається. А ти вже доросла, тобі треба і погуляти, і повеселитись. Я в молодості сам раз на суперечку з мосту на Труханів острів стрибнув. Уявляєш? – Володимир Сергійович говорив про це швидко і зібгано, як про щось неважливе і несерйозне. І раптом спитав: – А скажи мені, Мурзику, ти з іншими студентами дружиш?

– Ні, – негативно похитала головою дочка, дивуючись такому дитячому запитанню.

– Зовсім?

– Ні, ні з ким не дружу, – підтвердила вона.

– А ці дівчатка, з якими ти вчора, вони хто?

– Дарина – співачка, в нічному клубі співає. А друга... – Марійка пригадала Даринину характеристику гарної чорнявки. – Вона бізнесом займається. І не зовсім дівчинка – їй уже років тридцять, напевно.

– Ну що ж, хороша компанія, – схвалив тато, і в його висновку почулося незрозуміле полегшення. Він посміхнувся невдало і непереконливо й заговорив знову, і стало видно, що тепер слова даються йому дуже важко: – А ти ніколи не чула, доцю, щоб у вас у групі або в інституті хтось говорив про дігерів? Ну, про тих, які по підземних печерах лазять?

– Ні, ніколи, – марно спробувала пригадати та.

– А Маргариту Боець ти знаєш?

– Звичайно, вона ж зі мною в одній групі навчається. А хіба Рита по печерах? – Виходячи з того, що Марійка знала про красуню Риту, ту цікавили тільки гострокутні повороти моди, багаті прихильники та нічні клуби. Уявити собі, як Маргарита Боець у своїх кокетливих, прикрашених манірними малиновими смужками босоніжках спускається в якусь загиджену київську печеру, Марійка не могла. – Та навряд, – недовіливо струсонувала вона набутими кучерями.

– А ти з нею близько була знайома, Мурзику?

Батько пронизливо подивився на дочку, неначе не вірив їй чи не наважувався сказати щось важливе, не розраховане на дітей старшого студентського віку.

– Ні, ми навіть жодного разу не розмовляли, – соромливо зізналася Марійка. – А що?

– Гаразд, Мурзику, ти все одно дізнаєшся, – безрадісно зітхнув тато. – Сьогодні вночі ми знайшли твою одногрупницю в Кирилівській церкві. Мертвою. І сумку її зі студентським квитком знайшли, по ньому і впізнали.

– Як? – вирвалось у Ковальової. – Риту?

– Убили її, – похмуро сказав батько. – Ці самі дігери-сатаністи й убили. У-у, потраплять вони мені ще до рук, сволоцюги! Уб'ю гадів! – Він із ненавистю вдарив кулаком по поруччях балкона, які хворобливо здригнулися під його важкою рукою. – І запам'ятай, доцю, коли ти що в інституті про них почувеш, одразу мені кажи! А якщо хто, наприклад Красавицький твій, тебе покличе по підземних ходах розгулювати, – тим більше. Зрозуміла?! Ніколи, ні за що в Кирилівку ні ногою!

І тут Марійчине обличчя само собою скривилось і захлипало.

Вона погано знала Риту, й та ніколи не подобалася їй – але вона знала її живою. Смерть досі милосердно обминала Марійку – всі її родичі, включаючи обох бабусь, були, слава Богу, живі та здорові. І зараз, засмикана і збуджена стресами приємними й не дуже, осовіла від опівнічних пильнувань під чорним небом, прибита незаперечною заявою Дарини «позаяк хвоста немає, значить, вибач, ми не відьми», на яке вона, спасувавши, не знайшлася що відповісти, – Марійка виявилася абсолютно беззахисною перед цим. І заплакала вголос, тручи кулаками очі та щоки, від того, до чого ніяк не готувало її життя, передбачуване і нудне, і спокійне, як багато разів бачений фільм, репліки з якого ти можеш говорити замість акторів.

Тато спробував погладити її по голові, але, засоромившись себе самої, Марійка ухилилася від його долоні й кинулася геть, затуливши обома руками рот, із якого вихоплювався жалісливий плач.

Володимир Сергійович повернувся на кухню і, не стримавшись, люто хвищнув ногою безневинний табурет, брутально матюкнувшись уголос.

– Ні, не треба, Володю, не треба! – заволала мати, вбігаючи й судомно хапаючи його за рукав домашньої сорочки. – Вона й так уже заливається... Пожалій її, батьку! Нехай краще Марійка буде лесбіянкою, ніж старою дівочою!

Зі щоденника N

Ви замислювалися, чи здатні ви вбити?

І я знаю, що ви відповіли собі на це запитання: «Заради захисту власного життя, життя своїх дітей і батьків...». Але ваше «так» із обмовкою означає одне: ви нічим не відрізняєтеся від тварин. І хижаки не вбивають без необхідності. Вони захищають своє життя і життя дітей. Вони просто хочуть їсти.

І ви різнитесь від них лише тим, що на ваш основний інстинкт самозбереження накладено тисячі табу. Природність убивства скута законом, мораллю та релігією і навіть психікою, згвалтованою з самого дитинства незаперечним: «Не можна!»

Але потреба вбивати існує в кожному з нас.

«Я вб'ю його!» – безсило кричимо ми гніваючись. І десятки нереалізованих убивств роз'їдають нам шлунок нервовими виразками. І кожне самогубство – це непогамоване вбивство. Тому що ми вбиваємо себе, не в змозі знищити іншого...

Розділ сьомий, у якому Катя стає дуже ввічливою

Чи не суди рвався Гітлер? І навіщо у вересні 1941 р. нас відвідав спадкоємець таємних знань і рицарських орденів фюрер СС Гайнріх Гімлер? ...Його візити завжди переслідували скоріше окульти, аніж військові цілі.

Д. Вовк, А. Стеклов. «Деякі кийські таємниці»

Тримаючи під пахвою згорток із книгою, Катя, сіра й зосереджена, зі стиснутим у нитку ротом, з'явилась у дверях антикварного салону «Модерн» на Великій Васильківській.

– Катерино Михайлівно, – враз підхопився директор, що вже чекав її біля входу на масивній модернівській канапі – незмінному та непродажному символі їхнього закладу. – Давненько вас не було! Я після вашого дзвінка всі справи відклав. Ви ж у нас купувальниця дорога і найдорогоцінніша...

У директора були сиве волосся й моложаві тугі щоки. Він подобався жінкам.

– Я хочу вам дещо показати, – скам'яніло сказала йому «дорога і найдорогоцінніша».

– Заходьте, заходьте, – заметушився той, ввічливо направляючи її до свого кабінету. – Кава? Чай? Сік бажаєте?

Старосвітські пасажі в його розмові, принадні для нинішньої «купецької верстви», що вже почала пхатися в аристократи, були гарантованим способом нараховувати зайві десять відсотків за «дивовижну ауру цього закладу». Але «дорога» відповісти йому не бажала.

Вона діловито виклала на директорський стіл величезний згорток, похмуро повела в його бік соболиними бровами й лаконічно оповістила сивого про мету свого візиту.

– Ви, Вікторе Арнольдовичу, професіонал екстра-класу. Що ви можете сказати мені про цю річ?

Директор розуміюче кивнув і почав акуратно знімати з непрезентованої речі клейончастий покрив кулька.

– А ви, я бачу, зачіску нову зробили, – спробував він розрядити атмосферу. Але клієнтка ще більше почорніла обличчям і промовчала.

Довгі чорні пасма були гладко зализані назад і туго стягнуті резинкою: Катя ненавиділа, коли волосся заважає й лізе в обличчя. Але зараз у неї були особливі підстави ненавидіти їх удвічі більше.

Тепер вона розуміла, що драгувало її з тієї самої миті, як вона опритомніла біля сходинок музею в драній білизні та розкремсаних мереживних панчохах. І в її розжареній голові раптом завелася слабовільна думка про жарознижуючу й затишну пухову ковдру. Вона хвора, однозначно хвора і вимотана до межі! Їй треба лягти в ліжку, заплющити очі, відключити телефон. І все зникне.

Але ж не зникне!

Її волосся – реальність. І нігті, і безумна ніч, і книга, і лист, і той, хто прислав його з дресированим птахом.

Проте варто було їй прочитати саме послання, як застрашливе відчуття неможливості того, що відбувається, зникло, немов каламутна омана.

«Не бійтеся, Василь не заподіє вам лиха! Він допоможе», – ця цілком прагматична обіцянка втихомирити розгніваного Василя Федоровича в нагороду за участь у розгульному нічному шабаші вмиль привела її до тями.

Що ж. Чоловіки постійно закохувалися в Катю, і, якби з'явилася вона на світ за часів інквізиції, її б спалили на вогнищі першою лише за те, що, поглянувши на неї, вони поводи-

лися так, ніби обпилися двадцятьма літрами горілки й роками не могли протверезіти. І тепер хтось із них, хто надивився американської «Гри»⁶, пропонує їй таким інфернально-шикарним способом свій прутень і серце – хтось, хто уявив себе Богом і дияволом в одній особі, досить сильний і забезпечений, аби прибити лисого кабана одним пальцем і вибудувати таку складну гру на шахівниці.

А тому – небезпечний!

Як і будь-який божевільний, очманілий від власної вседозволеності.

«Хай йому біс, адже вони вкололи мені там якийсь гормональний препарат для росту волосся! Напевно шкідливий і заборонений, інакше його б уже використали в усіх салонах. Він – божевільний... І ще не факт, що я його знаю».

По дорозі сюди Катя перебрала в думці всіх високопоставлених К. і Д., але не змогла згадати нікого, хто б відповідав такому психологічному портрету.

Але до 7-го у неї ще був час. І давати слабину і пхатися на чийось квартиру в центрі, щоб отримати роз'яснення в обмін на її жіночу «ввічливість із Ним», Катя не збиралася. З «Ним» – означало з третім!

«Вони що ж, по колу пустити мене хочуть?»

Гра, в яку її втягнули мимоволі, була з біса слизькою та безжальною. На війні як на війні. Її не збиралися щадити.

«Догралася, дурка!»

Катя жалісливо вчепилась у своє праве передпліччя, кривлячись від неприємних спогадів. Директор, якому мимоволі передалася нервозність клієнтки, вже з метушливою цікавістю оглядав темношкіру книгу.

– Я хочу знати про цю річ усе! – рішуче оголосила Катя. – В якій майстерні могли зробити цю підробку? Хто найбільш вірогідний виконавець? Чи можна його знайти? Замовлення, скоріше за все, було виконано зовсім нещодавно.

Експерт підвів на неї здивовані очі.

– Але, Катерино Михайлівно, – збентежено мовив він, – це зовсім не підробка. Річ дуже і дуже давня. Диво, що вона так чудово збереглася. Схоже на Середньовіччя. А може...

– Ви що ж, знущаєтеся наді мною? Ця книга написана сучасною мовою, без усяких там «твердих знаків»! Вона навіть не дореволюційна, – зневажливо осадила його Катерина.

Але директор, який, за логікою речей, зобов'язаний був негайно посипати голову попелом, засоромившись такого неприпустимого професійного ляпу, чомусь лише з сумнівом подивився на неї і, намагаючись оживити скислу посмішку на своєму обличчі, боязко і ележно заперечався:

– Голубонько моя, Катерино Михайлівно, ви помиляєтеся. Цю книгу написано давньо-руською мовою і від руки.

– Але я сама її читала! – Безглузда директорська впертість розлютила Катерину. Вона обурено підвелася з крісла, підійшла до столу і, бажаючи раз і назавжди покінчити з цим непорозумінням, що застопорило справу, неприязно тицьнула пальцем у першу-ліпшу сторінку:

– «Помни, Ясная Киевица, что право твое вершить...»

Посмішка Віктора Арнольдовича конвульсивно сіпнулась і зчезла.

Він нервово вгледівся в текст, поворушив губами і приголомшено поклав руку собі на груди.

– Не може бути, – отетеріло мовив він. – Або ви розігруєте мене, або... – Директор несподівано потеплів і з надією подивився на неї. – Може, розігруєте, га, Катерино Михайлівно?

⁶ Трилер із Майклом Дугласом; герой фільму підписує угоду на участь у психологічній грі, по ходу якої руйнується все його життя.

– Що? – звела брови вона.

Її гнів несподівано відступив і терпляче став у чергу. З Віктором Арнольдовичем, незмінно підтягнутим, лошеним і світським, який чітко усвідомлював межі, прокреслені навколо його гонорових клієнтів, і ніколи не переступав цю невидиму риску, діялося щось дивне і підозріле. І в Каті з'явилась ідея.

– Не зрозуміла. Поясніть! – сухо наказала вона.

– З іншого боку, – тривожно сказав Арнольдович сам собі, – не могли ж ви вивчити її напам'ять. – Він зам'явся і раболіпно-піддесливо пробелькотав: – Чи можу я попросити вас прочитати мені ще щось, там, де я вкажу?

– Але після цього я отримаю від вас повне і вичерпне пояснення! – безапеляційно констатувала Катя.

Директор радісно закивав, погоджуючись, і, підсунувши їй книгу, почав перегортати навмання товсті, негнучкі сторінки збудженими, догідливими руками.

– «Высуши тоску, Ясная Киевица», «Когда луна впервые взойдет весной», «Ты – его закон, но есть законы и для тебя», – слухняно прочитала Катя три уривки в різних місцях. – І що тепер? – уточнила вона деспотично.

– Так-так... Чарівно, чарівно.

Директор раптом дивно заспокоївся мертвим і блідим спокоєм, і, знову зробившись машинально ввічливим, галантно підсунув їй крісло. Потім, притримавши її наступне запитання жестом руки, підійшов до невеликої шафи ХІХ століття, заставленої показними позолоченими палітурками нескінченного словника Брокгауза і Єфрона, відчинив дверцята нижньої секції та, порившись у купі паперів, витягнув убогу брошуру київського розливу з українською молодницею на обкладинці. Розгорнув, прочитав, кивнув і безсило опустив руки.

– Гарзд, – мовив він негарним і хрипким голосом. – Останнє запитання, дорогоцінна Катерино Михайлівно. Можу я запитати, звідки у вас ця річ?

– Не можете! – відрізала Катя, але тут же зрадила своє рішення. – Дісталася від бабусі.

– Від вашої рідної бабусі? – навіщось перепитав він.

– Так, від моєї рідної бабусі. А що?

– А ким, вибачте, була ваша бабуся?

– Вчителькою! – погрозливо пророкотала Катя. – Яке це має відношення до книги? Я взагалі її погано пам'ятаю.

– Погано пам'ятаєте? Тоді це багато що пояснює, – закивав Віктор Арнольдович, як іграшковий бовванчик.

– Що, пробачте, це пояснює? Ви мені дасте відповідь на запитання чи ні?! – вже неприховано заволатала Катерина.

– Заспокойтеся, Катерино Михайлівно, заспокойтеся, – механічно замахав на неї руками він, немовби намагаючись погасити полум'я, що зненацька шугонуло на нього. – Якщо у вас була така бабуся, вам краще зайвий раз не нервуватися. Вибачте мені, дорогоцінна Катерино Михайлівно, але я мушу сказати вам надзвичайно важливу річ. Ця книга практично безцінна!

– І яка ж її ціна? – конкретизувала Катя.

– Важко сказати відразу.

– Скажіть приблизно.

– Якщо це справді та сама книга... – вона побачила, що на його чолі, що розгладилось, виступив холодний і жалюгідний піт, – навряд чи на території України знайдеться покупець, здатний сплатити їй істинну вартість. Але за кордоном такі аматори є. Утім, це, мабуть, не має значення, оскільки її все одно не можна продати. Згідно з легендою, цю річ неможливо вивезти з Києва.

– Ви глузуєте з мене?! – спалахнула Катерина.

– Аж ніяк, – мовив він із гідністю небіжчика в труні. – Просто якщо це справді та сама книга, яку згадає професор Чуб, то це легендарна книга українських Києвиць, у якій зібрано всі язичницькі та пост-язичницькі обряди й заклинання. Це дуже давня й дуже страшна магія роду, що почав своє існування ще до заснування Київської Русі. В усякому разі, так написано у Чуба, – пояснив він тужливо. – Отож, звичайно, у світі знайдуться цінителі таких раритетів. А з-поміж них є і мільйонери, і мільярдери.

– Вона так дорого коштує? – з неприязню зіщулилася Дображанська.

І думка, що зародилася в ділянці її потилиці, сформувалася негайно в конкретне й неприємне запитання: «Він із Ними заодно? Чи могли Вони розрахувати, що я відразу кинуся до нього? Так, легко!»

– На світі, голубонько моя, Катерино Михайлівно, є чимало людей, що заграють із сатаною, – озвався директор скорботно. – І деякі з них сповідують цю релігію дуже серйозно. Думаю, років сімдесят тому відомий вам Адольф Гітлер віддав би за вашу книгу третину своєї країни. Недаремно його прибічники вивозили наш чорнозем вагонами.

– Чорнозем? – збентежив Катю такий нелогічний перехід на сільськогосподарські теми.

– Уся справа в землі. Так стверджує Чуб... І такі, як він, будуть завжди.

– Так ви можете знайти мені покупця?

– У вас є потреба в грошах? – відчужено поцікавився підкуплений директор.

Катя мовчки кивнула, чекаючи продовження.

– Але на таку угоду знадобиться багато часу, – понуро мовив Віктор Арнольдович. – Крім того, доведеться провести експертизу, щоб установити істинний вік книги. Що ж до її достовірності в іншому плані, тут нам довідок ніхто не дасть, але я впевнений.

– А чому, власне, ви так упевнені? – процідила вона, через силу маскуючи гнів.

– Тому, голубонько моя, Катерино Михайлівно, – відповів директор глухо, – що я знаю вас уже три роки. Досить добре, щоб зрозуміти: ви неймовірно зайнята людина і ніколи не зубритимете напам'ять шістсот сторінок малозрозумілого тексту тільки для того, щоб посміятися з такого старого, як я!

– Це не відповідь, – спокійно зауважила Катерина.

– Що ж, я дам відповідь, – стомлено погодився він. – В описі цієї книги у професора Чуба значиться, що істинна Києвиця прочитає її без зусиль, навіть якщо за волею долі вона народиться в чужій країні й не буде навчена рідній мові. – Він простягнув їй барвисту брошуру й байдуже підкреслив нігтем згаданий абзац.

– А що таке Києвиця? – відреагувала нарешті на незнайоме слово Катя.

– Києвиця, – ввічливо пояснив директор, – походить від слова «Київ» і означає – відьма. Я можу показати вам у словнику Даля.

– Не треба, – медоточиво сказала Дображанська. – Я вам вірю.

* * *

Згусток маячного жару під Катиним чолом ставав дедалі тяжчим і гіршим. І в неї з'явилося безглузде почуття, ніби саме голова й заважає їй думати.

Але вона не здавалася. Ні!

Усе було сплановано ретельно і заздалегідь! Вони підкупили її секретарку або заступника й були детально обізнані з проблемами конкуруючого супермаркету. Її підкуплений шофер спеціально проїхав косметичний салон. (А підкуплений буличник, – іронічно засперечався з Катею її здоровий глузд, – спеціально кинувся їй під ноги, щоб, спіткнувшись, вона уткнулася носом в обіцянку навести причину на заклятих ворогів!) Але Катя тільки рішуче хитнула головою. Можливо, «Центр Старокієвського колдовства» був лише одним зі шматочків сиру в

численних мишоловках, розставлених на її шляху, і, якби не звернула вона туди, завтра отримала б цю книгу поштою у вигляді спадку від покійної бабусі...

А потім, як Вони і прорахували, подалася б усе до того ж Арнольдовича, який мав вивести її на наступного «гравця».

«Вони що ж, за дурку мене тримають?!» – невимовно образилася Катерина.

Але Катя дуркою не була – і тому не закричала, не затупала ногами і не закликала у свідки продавців. Невідомий К. Д. напевно чекав од неї саме цієї реакції. Але вона його розчарувала. І, люб'язно погодившись із підкупленим директором, що її бабуся – відьма, а книжковий текст здатний мімікрувати на очах, залежно від того, чи відчуває він до тих, що читають, родинні почуття, безпристрасно прийняла пропозицію («враховуючи вашу потребу в грошах») зупинитися на тимчасовому компромісному варіанті. І організувати їй зустріч із якимсь громадянином світу, що мешкає в граді Києві та якого може зацікавити можливість переписати текст її книги за п'ятдесят (!!!) тисяч доларів.

Ні, не за дурку, – вони тримають її за дурку з дурок!

Прикрості, як завжди, липнули одна до одної – по дорозі з центру новеньке «вольво» Каті раптом голосно чхнуло і затихло. І поки вона намагалася перегризти шию шоферові Гені, звинувативши того в безладному ставленні до вісімдесяти тисячної машини, ловила таксі та стирчала в непролазній пробці, розторопний Арнольдович устиг подзвонити їй на мобільний і бадьоро повідомити, що іноземець згоден і готовий прийти хоч зараз.

– А гроші він готівкою платитиме? – поцікавилася Катя, стримуючи сатиричний смішок.

– Можу сказати одне, – серйозно запевнив її директор, – ви отримаєте їх неодмінно. Добродії, подібні до нього, що набили руку на пактах із дияволом, ніколи не порушують цих кровних зобов'язань... Тим більше, він уже знає, ким була ваша бабуся!

– Біс із нею, з моєю бабусею! – вилаялася Катерина. – За півгодини чекаю вас у себе.

«Зараз циркача мені притягне. І той у мене на очах перетворить бакси на череп'я», – криво посміхнулася вона.

Усі їхні дива були шиті білими нитками й розраховані винятково на дебілів. Але масштаби цієї гри лякали її чимдалі більше. Вона не розуміла, чого Вони домагаються. Навіщо зводять її з розуму?

Але було б значно гірше, коли б відповідь таїлася в самому запитанні, і якийсь К. Д. вирішив послідовно довести її до безумства.

Якийсь закоханий або, що набагато гірше, той, що ненавидить її до похитливості!

Хтось, кого звела з розуму вона, або, що іще гірше, справді божевільний!

– Ганно, – наказала Катя, діставшись свого столу на Андріївським узвозі. – Запросіть мого заступника. І самі зайдіть сюди на хвилинку. Ні, стривайте... Усе скасовується.

Вона не мала наміру ризикувати!

Минувши свою скуплену оптом (?) приймальню, начальниця зайшла в ліфт, задумливо погладила кнопки і, натиснувши одну з них, поїхала на найбожевільніший поверх, тимчасово окупований прес-центром відомого музичного фестивалю.

Там Катя оцінююче понишпорилла очима в клоаці шоу-бізнесу й вивудила із загального сміття та хаосу малолітню жуйну дівулю з червоним рюкзаком за плечима.

– Можна вас на хвилину? – звернулася до неї Дображанська.

Дівуля засмикано кивнула і відійшла вбік.

– Ви журналістка? – На грудях дівулі висів запаяний у пластик «бедж».

– Так, а що? – відповіла та, прожовуючи слова разом із жуйкою.

– Ви тут працюєте?

– Ні, за акредитацією зайшла. А що?

– Хочете заробити сто доларів?

– Як? – понуро спитала журналістка. – Про кого писати?

– Ні-ні, – майже лагідно пояснила їй Катя. – Мені треба, щоб ви піднялися до мене в кабінет і висловили свою неупереджену думку про одну річ. А то мої співробітники... – Вона зневажливо махнула рукою, супроводжуючи цей жест відповідним скептичним висловом. – Мені важливо знати свіжий погляд зовсім сторонньої людини. Мій офіс тут, на кілька поверхів вище.

– І все? – вдоволено заусміхалася дівуля.

– Усе.

Вони не зволікаючи піднялися вгору. Причому малолітка уперто терзала зубами свою гумку і з цікавістю поглядала на Дображанську – було видно, що запропонована нею місія здалася журналістці принадною.

Дівчина зарозуміло подивилася на секретарку, що не удостоїлася начальницької довіри, і, опинившись в кабінеті, набрала підкреслено серйозного вигляду.

– Ідіть сюди, – поклікала її Катя до столу, на якому лежала «практично безцінна» підробка. – Ви можете прочитати, що тут написано?

Дівчиця старанно вгледілась і здивовано наморщила лоба.

– Ні, – відповіла вона ввічливо. – Тут по-старому.

– А ви спробуйте, – знервовано попросила її Катерина. – Це ж російська мова... Вірно?

Журналістка здивовано смикнула підборіддям, діловито сплюнула жуйку в кулак і спробувала чесно відпрацювати обіцяну сотню.

– «Он іже, відевші гібель ея от демона плакохуся зело», – з натугою прозатиналася вона і запитально подивилася на Катю. – Ще?

Замість відповіді та простягнула їй красивий хрусткий папірець і мовчки вказала на двері затиснутою в руці сумкою.

Слів у неї більше не було. Почуттів і висновків – теж. Усе, що становило в сукупності Катині «Я», миттєво оголосило страйк, відмовляючись прийняти єдино можливий – абсолютно неможливий висновок: цю випадкову, вивуджену нею навмання малолітку ніхто не міг вирахувати й підкупити. А значить, книга справді написана мовою Нестора, і справді лише вона сама... І, отже, має рацію Арнольдович...

Але цей висновок, що невблаганно височів у кінці нехитрих логічних висновків, так і залишився за воротами Катині свідомості, обложеної загрозливою здоровому глузду низкою фактів. І вона не мала наміру здавати їм фортецю, навіть якщо в неї кінчиться їжа та вода, й доведеться їсти собак і шурів.

– Катерино Михайлівно, – проспівав на столі спотворений голос секретарки. – До вас відвідувачі. Віктор Арнольдович і...

– Просіть, – відчужено озвалася шефіня.

Замість зниклого у дверях червоного рюкзака з'явилися тугі, вже порожевілі в передчутті жирних відсотків директорські щоки в супроводі високого сорокалітнього чоловіка із непроникним, як сейф, обличчям.

– Дозвольте представити, Адріан Маркато, – пролинув повз її праве вухо голос директора. Але прізвище іноземця розчинилося в повітрі димом, перш ніж Катя встигла його усвідомити.

Вона машинально завважила: черевики Адріана, що залишився безпрізвищним, із натуральної зміїної шкіри і коштують, напевно...

«Ох, не має значення».

Коротко, але підкреслено шанобливо кивнувши їй, «сейф» проїхав прямо до столу і обійняв книгу нетерплячими руками.

– This is it! – сказав Адріан.

А потім Катя почула страшний нелюдський крик і побачила, що Адріан горить, і горить книга, і стіл, і картина над ним, немов її облили струменем бензину. І, відлетівши до стіни, ударившись плечем, збожеволівши, кинулася геть.

* * *

За сорок сім хвилин у порожній і лункий хол «Центра Старокієвського колдовства на Подоль» увійшла довговолоса пані із сірим гоструватим обличчям і порожніми застиглими очима.

У віконці реєстратури сиділа знайома хирлява дівуля з учорашнім недочитаним детективом, що суттєво схуд із правого боку.

– Здрастуйте, – звернулася до неї Катя зовсім невластивим їй увічливим голосом. – Я – Леся Українка.

– Та невже! – недовіжливо гмикнула дівчина.

– Пробачте, – забелькотала візитерка. – Лариса Косач. Ви записували це ім'я вчора у журнал...

Не випускаючи з пальців різнобарвну Донцову, дівуля незадоволено перегорнула незручною лівою рукою масивну реєстраційну книгу і роздратовано спитала:

– І що з того?

– Будьте люб'язні, якщо вас не утруднить, подивіться, будь ласка: там, після мого прізвища, мають стояти імена та координати двох інших дівчат...

– Адреси не даємо, – виголосила дівуля.

Катя покірливо витягнула з сумки стодоларову купюру.

– Мені дуже треба їх знайти, – ележно пояснила вона.

– Ух ти! – щиро здивувалася Реєстратура. – Ну, якщо так сильно потрібно... – радісно заклопоталася донцоволюбка. – Тут усього лиш один запис – Марія Ковальова.

– Але їх було дві, – терпляче нагадала Катя.

– Так, може, одна раніше записана? – резонно припустила дівчина. – Еге ж, ось! – потішила вона даму. – Дарина Чуб. А ви після неї прийшли.

– Отже, одна з них стояла в черзі переді мною? – приголомшено перепитала Дображанська.

– Напевно, так, – обізвалася дівуля, марно намагаючись утямити, в чому таїться каверза, що так потрясла даму.

– Значить, – уражено висловила Катя вголос, – якби я була нормальною ввічливою людиною і пропустила її вперед, нічого б зі мною не сталося?! О Боже... – скрикнула вона вперше за останні п'ять років замість звичного «От чорт!» – Боже, Боже!

Бо виявлена нею Д. Чуб означала тільки одне: той, хто затіяв цю гру, плював на горду кралю Катерину Дображанську. Він вибрав свою жертву навмання! Як сліпо, навмання, програє в карти пацанва життя першого перехожого. Коли вони втрюх увалилися до триклятушого кабінету, гімнастичне шоу Килини було вже в повному розпалі, а значить, не силкуйся, вперта Катю, влізти всюди першою, ця історія сталася б не з нею! А з бляклою ботанічкою, яку вона загальмувала біля самих дверей, або зі жвавою тінейджеркою, що поривалася утиснутися поперед батька в пекло!

Із тією з них, яка справді була першою!

«Господи, за що? – заплакала Катя і, занадто добре знаючи відповідь на це запитання, безнадійно попросила: – Прости мене, Господи. Будь ласка! Я буду такою стриманою, коректною, чемною, тактовною, люб'язною, ввічливою, запобігливою, толерантною, іманентною...»

– Адреси давати? – перервала цей список Реєстратура.

– Запишіть, – приречено кивнула дивна дама і додала гірко: – А ви не знаєте часом, що сталося з вашою співробітницею Килиною?

– Так ви в неї були? От жах який! – похитливо жажнулася міс Реєстратура й заторохтіла раптом, захлинаючись і старанно витріщаючи «нажахані» очі: – Стеля на неї обвалилась! І на

смерть... Ви бачили? Ні? Тільки не сама вона... Це я вже вам кажу! Ніхто не зрозумів, а я пішла й подивилася. Решітки ці дерев'яні, – збуджено схрестила два пальці дівуля, – на яких вона тримається, – не гнілі були! А чаклуна одного в Києві вже убили. Тіло на шматки порізали і в батареї їх напхали, а перед тим на палю його посадили! Я в газеті читала! Такий уже у нас народ. Самі до них ходять і самі ж потім убивають, коли згадають, які вони сильно віруючі. А Килина, ви не знаєте, яка сильна відьма була! Вона мені таку одну болячку вилікувала, від якої всі лікарі відмовилися. Мабуть, і обслужити вас учора не встигла. От жах, жах... Але, якщо вам дуже потрібно, я можу вас на зараз до сестри Ганни записати!

– Ні, – зітхнула очманіла Дображанська. – Дякую, не треба.

* * *

– Хто там? – суворо спитала Марійчина мама двері, що пискнули боязким дзвінком.

– Вибачите за турботу, але мені терміново потрібна Марія Ковальова, – відповіли їй двері напрочуд інтелігентним голосом.

Мати рвонула ручку на себе і побачила в отворі, що утворився, високу солідну даму – дуже гарну й дорогу, в золотих начальницьких окулярах, – із тих, хто інстинктивно будить в обивателях перелякану, запобігливу пошану. Тільки з обличчям начальницької пані було щось негарзд: воно здавалося крейдяно-сірим і стягнутим, як посмертна маска.

– Якщо її немає, то я, з вашого дозволу, почекаю.

– Ні-ні, Марійка у себе в кімнаті, – соромливо пробурмотіла Ганна Миколаївна, пасуючи перед такою шанованою особою.

– Я можу зайти? Ви дозволите?

– Так, будь ласка, будь ласка. Проходьте.

Підстрибуючи метушливо, хазяйка супроводжувала важливу персону до замкнутих доччиних дверей.

– Вона там, – пошепки сказала мати. І, розплющивши очі ширше, стала із нетерпінням чекати подальших подій.

Красива гостя делікатно постукала.

– Що? – відгукнулися зсередини.

– Відчини, будь ласка, це я – Катя, – ввічливо попросила її поважна дама.

І чуйним інтуїтивним черевцем мати здивовано вловила: «начальниця» чомусь боїться її дочки!

– Яка Катя? – не зрозуміла Ковальова-дочка.

– Та, з якою ти сьогодні ніч провела. Ми разом прокинулися, пам'ятаєш? – пояснила красуня соромливо.

– Вхоть! – схвильовано гукнула Марійка.

– Батьку!!! – заголосила мати й кинулася до сусідньої кімнати, змітаючи мимохідь завали газет на комоді.

Володимир Сергійович сидів на ліжку й похмуро зав'язував шнурки на своїх потрісканих робочих черевиках.

– Ти куди це зібрався? – накинулася дружина.

– До Колі. Нам поговорити потрібно.

– Сьогодні субота! – вигукнула спересердя дружина. – І вдома бозна-що робиться! Ти хазяїн тут чи хто?

– Ну що знову? – грубо озвався хазяїн.

– У дочки нашої, виявляється, цілий гарем! – оповістила його Ганна Миколаївна, – причому нетерпляча цікавість у її голосі явно перехльостувала законне батьківське обурення. – Ще одна прийшла – Катя! Така краля, що геть твоє все! І просить: «Впусти мене, Марійко,

пам'ятаєш, як ми з тобою ніч провели?» Ясно тобі? А ти мені не вірив. Правильно люди кажуть: у тихому болоті чорти водяться!

– Ти ж казала, – саркастично нагадав їй Володимир Сергійович, що вже встиг змиритися з черговою безумною ідеєю дружини, – нехай краще буде лесбіянкою, ніж старою дівою.

– А що? Я хіба відмовляюсь? – образилася мама. – Просто мені та її дівчина не подобається. Вульгарна така, злодюга! Якщо вже так вийшло, нехай Марійка нормальну наречену собі знайде.

– Звідки ти знаєш, що вона – наречена? Може, – жених? – невесело підколов її Сергійович.

– Тю на тебе! – розізлилася мати. – Катя ця – зовсім інша справа! Красуня і не шалапутка якась, – серйозна, в окулярах. А до чого ввічлива!

* * *

Опинившись у кімнаті, Катя побачила відразу обох розшукуваних нею товаришок по нещастю.

Одна з них, руда, сиділа на стільці біля підвіконня, де стояло обведене скупюю металевою рамою кругле дзеркало. Друга, із скуйовдженими білими косами, височіла над нею з ножицями і гребінцем у руках, а розстелені під їх ногами старі газети були обсіпані іскристим рудим пухом відшматованих кучериків.

Обличчя рудоволосої в ореолі зачіски, що вже визначилась, подивилося на Катю з непідробною тривогою.

Круглощока фізіономія білявки з ходу набула войовничого вигляду.

– Ну, і де ж наша книга? – задерикувато спитала вона. – Га?

– Книга згоріла, – меркло сказала Катя.

– Вам зле? – перелякано запитала руда.

– Мені дуже зле, – переконано підтвердила Катерина.

– Як це згоріла? – наплювала на її самопочуття білявка.

– Я зараз усе розповім, – відповіла Катя голосом людини, готової визнати себе злісним ворогом народу. – Ми всі в небезпеці. І краще вже зараз триматися разом...

Покаяння вийшло довгим і важким і закінчилося пожежею, що миттєво відкусила півповерху готелю «Андріївський», надривними сиренами пожежників і «швидкої допомоги», яка покотила з безпрізвищним Адріаном з опіком третього ступеня, і з заступником, що зовсім втратив флегматичний лоск і залишився з'ясовувати стосунки з адміністрацією готелю.

Дівчата жадібно слухали. І по ходу історії руда, чиє не зіпсоване фарбою обличчя, осяяне зворушливими кучерями, більше не здавалося безликою білою плямою, зробившись схожим на загадковий середньовічний лик Кранаха-старшого, спалахувало все радісніше та яскравіше. Тоді як білявка хмурилась, інтенсивно чухала ніс і часто збентежено косувала на подругу. А щойно Дображанська завершила свою розповідь, раптом різко закинула руки вгору і, демонстративно впавши на коліна перед Марійкою, схопила ту за перелякані щиколотки.

– Пробач мене, Марусю! – голосно й комічно заверещала вона. – Ти – геній! А я – дурка, пропаща! Вірю! Кожному слову вірю! – І підвівши на Катю урочистий погляд, резюмувала звиятно-захоплено: – До біса всіх! Ми – відьми!!!

* * *

– Ти розумієш, – збуджено промовляла Дарина, сидячи на задньому сидінні таксі й не звертаючи уваги на іронічну потилицю водія, що з самого початку прислухався до розмови «дурних бабів», – Маруся цю тему відразу розлушила. Ще вчора увечері. Ти уявляєш, яка

вона розумна? А як тобі цей лист, Марійко? – затрясла вона посланням, експропрійованим у Катерини. – Є ідеї? Хто такий К. Д.? І на яку Гору він нас кличе?

– На Лису, звичайно, – розквітла Марійка, що вперше в житті перетворилася на значущу персону. Визнавши її правоту, Чуб почала захоплено заглядати їй у рота, вдихаючи кожне слово.

– Усе правильно, – згадала Дарина. – На Лисій Горі в місцевих відьом найголовніша тусовка.

– Тобто – центральний офіс? – похмуро уточнила Катя.

– Але шостого, напевно, буде бал, – романтично зітхнула Марійка. – Як у Булгакова – бал Сатани! – Вона ніжно стискувала в обіймах свій пухкий рюкзак із прихопленими з дому життєво важливими книжками.

– Або як мінімум дискотека, – осучаснила ідею Дарина. – Шабаш, коротше!

– А чому шостого? – буркнула Катерина.

Вона щиро не могла збагнути, чому так радіють ці двоє? Але в цей момент ідіотський ентузіазм однієї та не менш ідіотська відьмацька версія іншої не драгували її, а навіть заспокоювали. З появою двох нових персонажів трагічний абсурд того, що відбувається, перетворився раптом на балаганну комедію, і на їхньому тлі Катя знову відчула себе єдиною нормальною людиною.

– Тю! – уїдливо здивувалася Чуб. (Незважаючи на добровільну здачу Каті з повинною, «крута», що прикрасила її ганебним синяком, як і раніше, не подобалась їй агресивно і некеровано.) – Це навіть я знаю! З шостого на сьоме липня – ніч на Івана Купала. Ти що, навіть Гоголя в дитинстві не читала? – Між нами, Дарина не читала його теж, але купальські цитати з Миколи Васильовича було щедро наведено в книзі, що надихнула колишнього арт-директора «О-йо-йой!» на наш «слов'янський Хелловін». – Я взагалі не врубуюся, – настовбурчилася вона на Дображанську. – Звідки ти взяла, що цей лист адресовано особисто тобі? Тут же чорним по білому написано: «Ясні Києвиці». Ти що, множину від однини не відрізняєш?

– Але ти ж і сама вважала, що цей спектакль поставили заради Каті, а ми їм випадково підвернулися. Чому ж ти гніваєшся, що вона подумала те саме? – заперечила їй Марійка, підбадьорена своїм несподівано збільшеним статусом.

– Це тому, що у нас листа не було, – не здалася Дарина Чуб. – Якби я знала, що вони нас на шабаш запросили...

– Шабаш – поширене слово, – похмуро вичавила з себе Катерина. – Так можна назвати будь-яку закриту вечірку без гальм. А то ти сама не знаєш, як великі татусі гуляють. А потім він же конкретно мені дав зрозуміти, що приструнчить Василя. А яке, пробач, Василь Федорович до вас відношення має?

Чуб звернулася поглядом до Марійки, сподіваючись, що та негайно клацне Катю по носу якою-небудь убивчо-розумною відповіддю, але Ковальова згідливо затрясла головою і знову перебігла на бік Каті.

– Логічно, – підтакувала вона. – Тут багато незрозумілого. Хто прислав нам цього листа? Що означає «на війні як на війні»? І чому тільки від нас залежить, «чи відбудеться свято?»

– Це якраз дуже зрозуміло, – устряла Землепотрясна. – Адже шабаш в нашу честь! Якщо ми не прийдемо, він і не відбудеться. Ух, – збуджено протягла вона, – відчуваю, чекає нас іще одна веселенька нічка!

– Ой, дівки, втрапите ви в якусь халепу... – по-батьківськи пробурчав таксист, який досі мовчав. – Ну поясніть ви мені, чому всі баби на магії схиблені? Моя он, теж усе травники всякі купує.

– А з тієї ж самої причини, – гаряче оповістила його Дарина, – з якої мужиків у відьми не беруть! Ви ніколи не замислювалися, чому всі відьми – жінки?

– Воно і видно, – незлобиво гмикнув водій, косячись на папуаські коси Дарини.

– Я завжди казала, всі ми – язичники! – завела Чуб підчеплену за час підготовки до «Хелловіна» тему. – Мінімум наполовину! Чому, цікаво?

– Тому, що у нас є тіло, – просто відповіла Марійка.

– Ну і що?

– А тілом ми нічим не відрізняємося від тварин. Воно так само хоче їсти, спати, грітися на сонці, гратися, займатися сексом...

– Ну, про секс ти у нас багато знаєш, – добродушно гмикнула Чуб.

– Язичництво – це всього лиш обожнювання природи, – пояснила їй Ковальова.

– Тоді я – язичник! – гордо оголосила Землепотрясна. – Я природу просто обожнюю. Сонце, море, травичку...

– Трахатися! – спробувала воскреснути Катя. – Знаєте, мені все ж здається, що я чогось не врахувала. Пожежу влаштували, це ясно. Але журналістка... – Дображанська безнадійно зітхнула.

– Тут, тут зупиніть, – застукала Дарина шоферові по спині.

Ліворуч од них пропливли схожі на розмоклий солодкий пряник Золоті Ворота, а попереду вже маячив підтягнутий і гордий, схожий на палац із західних казок будинок у загостреному ковпаку даху.

«Інші пояснення ви отримаєте у вежі першого будинку на Ярославів Вал, якщо будете ввічливі з Ним.

К. Д».

– Біля першого, – уточнила Дарина, не зводячи очей із палацу.

Той, із ким їм необхідно було бути ввічливими, влаштувався в одному з найгарніших будинків Києва!

– Розплатися, – наказала Чуб Каті, що відбувала епітимію, і, вистрибнувши з машини, захоплено задерла підборіддя.

Легковажне липнече сонце, мружачись із-під цукрово-ватних хмар, підсолонило фасад будинку № 1, який давно прагнув ремонту, і зараз він, коралово-рожевий, із готичним мереживом балконів і високою вежею-ліхтарем, підтримуваною знизу двома сірими химерами з гострими перетинчастими крилами та левовими головами на мускулистих чоловічих тілах, здався Дарині чарівно-прекрасним.

– Непоганий будиночок. І квартири тут недешеві. Тільки занехаяний дуже. – Катя остаточно заспокоїлась і несхвально подивилася на балкон, що вмонтований під самим «ковпаком», із перилами, що обрушилися.

– Вежа, – оцінила пейзаж Дарина, – це має бути аж нагорі. Це його балкон, – тицьнула вона пальцем у бетонний чотирикутник, який позбувся безпечної огорожі. – Ці-і-ікаво все-таки, хто там живе? Може, сам К. Д.?

– Тоді навіщо йому писати про себе в третій особі? – спростувала ідею Марійка і, не стримавшись, ляпнула потаємне: – А раптом сам Воланд, як у Булгакова?

– Воланд – на «В», – резонно зауважила Чуб.

– Хоч хто б він був, – повернувся до Каті начальницький тон, що ненадовго дезертирував із поля бою, – він справді пояснить мені зараз усе! Ходімо.

– А ти не командуй, – осмикнула її Дарина, рухаючись слідом.

Напівкругла арка з важкими дверима завела їх до внутрішнього двору, і, звертаючи в під'їзд, Марійка прочитала на криво стоптаному мармуровому порозі викладену чорною мозаїкою напис «Salve».

– Це по-латині «здраслуй»! – схвильовано переклала вона своїм супутницям.

– І вам привіт, – розсміялася Дарина, входячи.

Вони зійшли широкими мармуровими сходами, зовсім не по-казковому брудними і занехаяними, що закруглювалися на останньому поверсі Г-подібним майданчиком. Усі три вичіку-

вально мовчали, інтенсивно розмірковуючи про себе: хто ж мешкає в цьому теремку? Старий? Хлопчик? Людина? Чаклун? Злісний містифікатор? Диявол?

Дарина Чуб, яка простувала попереду, вже тримаючи наготові один із трьох дивовижних ключів, прискіпливо оглянула двоє дверей без будь-яких розпізнавальних номерів і табличок, вирішуючи, які з них ведуть у вежу, і навіть про всяк випадок виглянула у вікно.

– Ці, – проголосила вона переконано. – Тільки ось, – засумнівалася вона раптом, – чи ввічливо це – так уломлюватися? Може, краще спочатку подзвонити?

– Обійдуться, – роздратовано пирхнула Катя, рішуче відтісняючи її плечем. – На мою ввічливість нехай не розраховує. Пусти.

Вона витягнула з сумки персональний дублікат й із загрозливим виглядом вставила його в замок, – котяча голова ключа безшумно обернулася, високі двері поїхали всередину. Катя безстрашно зробила крок у коридор і запитально поводила очима вліво-вправо.

– Гей, є тут хто? – погукала вона.

Дарина і Марійка рушили за нею.

Коридор був величезним і темним, зі стелею, що йде в небо, він без зусиль уміщував у себе незліченну кількість шаф.

– Є тут хто-небудь? – по-начальницьки голосно гаркнула Катя, роздосадувана цілковитою тишею.

Дарина, енергійно поплескавши по стіні, намацала металевий вимикач, – на чотириметровій висоті спалахнула старовинна п'ятиріжкова лампа. І вони побачили, що в завішеному золотим плюшем отворі кімнати, немов актори, що з'явилися із-за куліс на заклик оплесків, стоять три різномасті кішки й насторожено дивляться на них.

– Вау! – здивувалася Чуб. – Та тут їх ціле стадо.

Перший, поза сумнівом, кіт, розміром з великого спаніеля, чорний і лобатий, з важкими лапами й одним відважно надірваним вухом, злісно вискалився у відповідь і, спружинивши чудовим двометровим стрибком на ближню шафу, зашипів на них, грізно вигнувши спину. Друга, біла, задумливо підняла передню лапку, ніби вирішуючи, підійти до них ближче чи не варто. Руда невпевнено замурчала.

– Які милі, – розчулилася Марійка й потяглася рукою до білої, щоб погладити. Але та демонстративно відступила на крок, не зводячи з неї серйозного вивчаючого погляду, в якому, втім, не було й тіні страху. Руда ж, навпаки, негайно зірвалася з місця й, утробно, голосно муркочучи, сама полізла під простягнуту долоню, виявляючи повну готовність до цієї дивної процедури.

– Ненавиджу кішок, – гидливо сказала Катя. – У мене на них алергія!

– На відьомських кішок не буває алергії, – заперечався з нею спокійний жіночий голос.

Трійця нервово закрутила головами в пошуках хазяйки будинку, навіщось рекомендованої їм у чоловічій статі.

– Де ви? – не витримала Катя, з підозрою вдивляючись у золотисту завісу.

– Я тут, – сказав голос, акуратний і ретельний, як у телевізійних дикторів 80-х років. – Мене звать Беладонна.

Очі дівчат одночасно схрестилися в одній точці, біля самої підлоги.

– Чорний – Бегемот, а руда – Ізида. Але ми зємо її просто Пуфик.

Біла кішка розкривала рот, а звідти...

– Проходьте і почувайтеся як удома, – шанобливо сказала котяча білявка.

Розділ восьмий, у якому Марійка безуспішно намагається порахувати київські Лисі Гори

*У Франції головним місцем чаклунських зборищ уважався *Riu de Dote*. У Німеччині – *Блоксберг, Хорсельберг, Бехтельсберг* і багато інших гір. У Швеції – *Блакулла*. В Іспанії – *ланди Бараона та піски під Севільєю*. В Італії – *знамените урочище – біля Беневентського горішника (Nose di Benevento), гора Патерно біля Болоньї, гора Спінато біля Мірандоли*. У Литві – *гора Шатрія, в польських Карпатах – Башина Гора*. У Росії – *Лиса Гора поблизу Києва*.*

О. Амфітеатров. «Диявол»

Катя швидко зблідла, безглуздо витріщивши очі.

Марійка завмерла із завислою над котячою спиною рукою.

Рот Дарини витягувався довгим «О».

– Дур-р-р-рки!!! – розкотисто прошипів Бегемот із шафи. – Ні чор-р-р-р-та не знають і лізуть до чор-р-р-рта в пащу!

– Не звертайте уваги, – по-світському промурчала Беладонна. – Він визнавав тільки Килину.

– А-а-о-о... – невиразно простогнала Катя і, ривком затуливши долоньями вуха, кинулася в кімнату.

Беладонна відскочила, рятуючись од невидючих ніг Катиних, і здивовано подивилась їй услід довгим незворушним поглядом. Руда Ізида Пуфיק навіть не обернулася – тільки незадоволено і вимогливо вдарила Марійку м'якою лапкою по застиглій у повітрі долоньці: «Ну, гладь, чого зупинилася?»

– Землепотрясно, – ошаліла від здивування Чуб... – Балакучі кішки. Оце фінт!

– А ви справді говорите? – приголомшено промимрила Марійка. – Чи це ми вас розуміємо?

Беладонна повчально поглянула на неї: «А чи не софістика це, дитинко?» – і рушила в кімнату, запрошуючи їх за собою.

– Заждіть, – перелякано скрикнула Марійка. – А можна вас попросити, – зашепотіла вона, нервуючись і вибачаючись очима, – щоб ви трохи помовчали? Ви бачите, жінці дуже-дуже зле.

– Як собі хочете, – з гідністю відповіла Беладонна.

– Вони пр-р-р-р-ростолюдники. Вони нам не указ! – заричав Бегемот.

– Вони – люди. І їх троє, – вагомо заперечила біла кішка й пірнула під золотий плюш.

Кіт безпардонно пирхнув і, пролетівши чорним вихором просто у них над головами, помчав кудись за ріг коридора, ковзаючи кігтями на паркеті.

Кімната виявилась абсолютно круглою, одягненою в кільце книжкових шаф, що йшли до стелі і розступилися тільки для того, щоб дати місце дверям, – вхідним і балконним, які розташувалися просто навпроти, і ще величезному й безмовному каміну. Широку камінну полицю підтримували головами три двометрові чорномармурові кішки: одна – ліворуч і дві – праворуч.

Згори висіла облуплена картина. І навіть не картина, а фреска у візантійському стилі, написана на кам'яному пласті, – на кшталт тих, які збереглися на стінах давньої Софії Київської, що зафіксували сім'ю Ярослава Мудрого, її будівничого. Плоске поясне зображення «візантійки» у блакитній сукні тримало в руці кособокі терези з опущеним лівим «плечем».

Попри запаморочливу безліч книг, речей і дрібниць, у кімнаті панував дивний, майже музейний порядок. І напевно, тому Марійка, що завжди почувалась як удома в бібліотеках та музеях, точніше, тільки там почувалася по-справжньому вдома, несамовито захитала головою. Це була мрія, втілена і неймовірно прекрасна!

– Не розумію я тих, хто від старого мотлоху фанатіє! – Дарина явно переживала тут прямо протилежні почуття. – Навіть дивно, що тут телевізор є. – Вона підійшла до чорного ящика, що вписався в книжкові полиці, і, відшукавши пульт, заклацала по каналах, байдуже вдивляючись в обривки денних серіалів і хвості репортажів та передач.

А Марійка подумала: в чомусь Чуб, безумовно, має рацію – і телевізор, і програма передач, що лежала на тонкономому дамському бюро чорного дерева поряд із допотопним, із вухатими клавішами, телефоном, мали вигляд тут такого ж моветону, як і сам «ходячий моветон» – Дарина Землепотрясна.

– Це вона! – прохрипіла Катя.

Дівчата дружно обернулись і тільки тепер помітили якийсь інтригуючий предмет, що лежав на столику біля каміна, – великий і важкий, у темній палітурці, що закінчувався двома фігурними металевими застібками. Жінка, що нагадувала заморожений у холодильнику прозекторської труп Каті, сиділа згорбившись на канапі, дивлячись на нього, як на власний смертний вирок.

– Я божеволію! – нажахано сказала вона, і її палець перелякано затремтів у напрямі нестерпного предмета і відсмикнувся, боячись ненароком торкнутися його. – Це вона – та, та сама книга!

Марійка підійшла до неї.

– Напевно, їх просто було дві, – припустила вона.

Величезний том, що лежав на зеленій малахітовій стільниці, й насправді здавався однойцевим близнюком першого, вкраденого Катєю і згорілого в полум'ї вогню. Але чом би людині, – або нелюдині? – що мешкала в цій дивовижній квартирі, не мати в себе такої самої книги?

– Я ж цілий день з нею тягалася! – ніби прочитала її думки Катя. – Он подряпина. Й іржа на нижній застібці. Розкрийте, якщо там немає 104-ої сторінки... – В її голосі почувся шторм близької істерики.

Дарина, зухвало гмикнувши («Ну і розмазня ти, тітко!»), безтрепетно схилилася над столом і, розчепивши металеві застібки, почала перегортати товсті, неслухняні аркуші.

– 99-ий, 102-ий, 104-ий. Тю! Точно немає, – оповістила вона, вдивляючись у нерівні зубці обірваного паперу.

Не надто злякавшись свого відкриття, Чуб перегорнула сторінки праворуч і прочитала на титульному аркуші:

Слава тебе, Ясная Киевица!

Да пребудет сила с тобой, когда ныне, как и в любую иную ночь, стоя на горе, породившей Город, ты, завидев на небе краснѣй огонь, полетишь туда, чтобы остановить то, что может нарушить Истину...

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.